

Dosarul nr. 3ra-443/22
2-19086657-01-3ra-16042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând în ședință publică recursul depus de Banca Națională a Moldovei, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Enteh”, Macovețkaia Elena, Societatea cu Răspundere Limitată „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, Societatea cu Răspundere Limitată „Evident-Electro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată, SRO „WGD INT”, Societatea pe Acțiuni „Panfermag Energy”, Societatea cu Răspundere Limitată „Dunav” împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terți Banca Comercială „Energbank” Societatea pe Acțiuni și Usatîi Valerii cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile depuse de Societatea pe Acțiuni „Evident-Electro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată, SRO „WGD INT”, Societatea pe Acțiuni „Panfermag Energy”, Întreprinderea cu Capital Străin „Dunav” Societatea pe Acțiuni, Hostex Establishment, Societatea pe Acțiuni „Enteh”, Macovețkaia Elena, Societatea cu Răspundere Limitată „Electroreparație Grup”, casată integral hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 8 aprilie 2019, SA „Enteh” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei-Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat, că la data de 16 ianuarie 2019, SA „Enteh” a recepționat de la Banca Națională a Moldovei scrisoarea nr. 09-01210/3/95 din 14 ianuarie 2019, prin care Banca Națională a Moldovei a expediat

Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA - „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS „Dima - Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy”, SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT”, SRO, Melnic Vladimir, Macovețcaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg.

A menționat că prin scrisoarea Băncii Naționale a Moldovei nr. 09-01210/3/95 din 14 ianuarie 2019 a fost înregistrată în cancelaria „Enteh” SA la data de 16 ianuarie 2019 sub nr .05.

Prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA - „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS „Dima - Holding”, SRL „Electroreparație Grup”, SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy”, SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT”, SRO, Melnic Vladimir, Macovețcaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg, BNM a hotărât:

„Se constată că acționarii BC „Energbank” SA - „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup”, SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețcaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg - acționează concertat în raport cu această bancă și dețin în capitalul social al acesteia deținere calificată (52,77%) fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

Se informează persoanele nominalizate la pct. 1 și BC „Energbank” SA despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii de conducere, al dreptului de a primi dividende din data constatării acțiunii concertate a persoanelor, care se consideră data adoptării prezentei hotărâri.

Persoanele nominalizate la pct.1 vor înstrăina acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni din data prezentei hotărâri. La expirarea termenului menționat devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

Se informează societatea de registru al valorilor mobiliare emise de BC „Energbank” SA și Comisia Națională a Pieței Financiare despre constatarea acțiunii concertate și deținerea de către persoanele nominalizate în pct. 1 a deținerii calificate în capitalul social al BC „Energbank” SA fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei și despre suspendarea exercițiului drepturilor indicate la pct. 2.

Prezenta hotărâre se comunică SA - „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup”, SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețcaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg.

Controlul asupra executării prezentei hotărâri îl exercită Departamentul supraveghere bancară.

Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării și poate fi contestată în termen de 30 zile în conformitate cu art. 144 al Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017 și art. 11 alin. (5¹) din Legea cu privire la Banca

Națională a Moldovei nr. 548 din 21 iulie 1995. Contestarea nu suspendă executarea hotărârii”.

Prin urmare, a relatat că nefiind de acord cu Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, la data de 8 februarie 2019 a depus la Banca Națională a Moldovei cerere prealabilă cu indicarea motivelor de fapt și de drept care au fost prezentate în vederea justificării solicitărilor formulate conform textului cererii prealabile.

A explicat că concomitent a mai întreprins un șir de acțiuni direcționate în vederea identificării modalităților de soluționare a situației create urmare a emiterii de către Banca Națională a Moldovei a Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, în acest scop „Enteh” SA a depus la Banca Națională a Moldovei cererea nr. 14 din 5 martie 2019, prin care a fost solicitată organizarea unei ședințe cu acționarii la Banca Națională a Moldovei.

La 14 martie 2019, Banca Națională a Moldovei a semnat scrisoarea nr. 09-01210/30/818 din 14 martie 2019 prin care informează acționarii despre faptul că la data de 19 martie 2019, ora 13.00 va fi organizată la Banca Națională a Moldovei o ședință cu acționarii BC „Energbank” SA inclusiv și cu acționarul „Enteh” SA.

A specificat că la 18 martie 2019 a depus la Banca Națională a Moldovei scrisoarea nr. 17/1 din 18 martie 2019 prin care a confirmat prezența la ședință indicând în textul scrisorii ordinea de zi care urma a fi discutată precum și persoanele/acționarii BC „Energbank” SA care au confirmat participarea.

Urmare a desfășurării la data de 19 martie 2019, ora 13.00, a ședinței comune dintre acționarii BC „Energbank” SA și reprezentanții Băncii Naționale a Moldovei, spre regret participanții la această ședință nu au ajuns la un consens în ceea ce ține de identificarea modalităților de soluționare pașnică/amiabilă a situației create prin emiterea de către Banca Națională a Moldovei a Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019.

A precizat că toate acțiunile sus menționate întreprinse de „Enteh” SA au avut loc în perioada în care la cererea prealabilă depusă la Banca Națională a Moldovei la data de 8 februarie 2019, aceasta a oferit răspuns prin Hotărârea nr. 68 din 7 martie 2019 intitulată, cu privire la cererea prealabilă depusă de „Enteh” SA prin care Banca Națională a Moldovei a respins cererea prealabilă depusă de „Enteh” SA indicând în consecința menținerea în vigoare a hotărârii în cauză.

A remarcat că la data de 27 martie 2019 „Enteh” SA a depus la Banca Națională a Moldovei cererea nr. 18 din 27 martie 2019, prin care solicită de la Banca Națională a Moldovei suspendarea sau prelungirea termenului prevăzut la art. 45 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, informând despre pericolul cauzării prejudiciilor semnificative acționarilor BC „Energbank” SA inclusiv și acționarului „Enteh” SA.

Cu referire la Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 intitulată, cu privire la cererea prealabilă depusă de „Enteh” SA a menționat că hotărârea dată a fost recepționată de „Enteh” SA la data de 13 martie 2019, respectiv ținând cont de poziția Băncii Naționale a Moldovei cu referire la situația creată prin emiterea Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 care a rămas în vigoare după examinarea cererii prealabile depuse de „Enteh” SA, în continuare pentru „Enteh” SA unica cale de apărare a drepturilor sale este cea de a depune cerere în instanța de judecată.

Astfel, a reținut că în condițiile în care „Enteh” SA a recepționat Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 intitulată, cu privire la cererea prealabilă depusă de „Enteh” SA la data de 13 martie 2019, termenul de 30 de zile citat supra începe a curge din data recepționării/comunicării Hotărârii nr. 68 din 7 martie 2019, respectiv, învederează respectarea din partea „Enteh” SA a termenului stabilit de lege în vederea depunerii acțiunii/cererii de chemare în judecată în instanța de judecată.

A indicat că potrivit prevederilor art. 144 alin. (1) și alin (4) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, actele Băncii Naționale a Moldovei prin care sunt dispuse măsuri sau sunt aplicate sancțiuni ori măsuri sancționatoare potrivit prezentei legi pot fi atacate în instanța de contencios administrativ competentă, cu respectarea prezentului articol și a art. 11 și 11¹ din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548 din 21 iulie 1995.

De asemenea, măsurile și sancțiunile aplicate de Banca Națională a Moldovei pot fi atacate în instanța de judecată competentă. Potrivit art. 11 alin. (6) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548 din 21 iulie 1995, acțiunile în contencios administrativ privind actele Băncii Naționale a Moldovei se înaintează în instanța de judecată în cărei rază teritorială își are sediul Banca Națională a Moldovei, cu condiția respectării obligatorii a procedurii prealabile.

A afirmat că la prima etapă „Enteh” SA a menționat faptul că pretensele încălcări inserate în Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt tardiv constatate de către Banca Națională a Moldovei, deoarece toate așa numitele acțiuni care contravin legislației în vigoare (acțiuni concertate, ș.a., invocate de Banca Națională a Moldovei în textul hotărâri nr. 13 din 11 ianuarie 2019) au fost cunoscute de Banca Națională a Moldovei cu mult timp înainte de anul 2019.

A concretizat că în textul Hotărârii nr. 68 din 7 martie 2019 nu este oferită o poziție certă a Băncii Naționale a Moldovei la acest subiect, ultima invocând motive generale care nu au nimic cu aspectul legat de tardivitate, sau invocând motive care au fost invocate la etapa emiterii Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, ceea ce este inadmisibil.

Prin urmare, a remarcat că în cazul în care Banca Națională a Moldovei considera că sunt acțiuni concertate (în sensul dispozițiilor legale) în raporturile dintre „Enteh” SA și alte persoane, alți acționari a BC „Energbank” SA, Banca Națională a Moldovei trebuia să acționeze imediat, dar nu să fie în așteptare o perioadă atât de îndelungată 2006 - 2018, or în speță așa cum indică Banca Națională a Moldovei pretensele acțiuni concertate ș.a., au început încă din anul 2006.

În contextul celor expuse mai sus, a menționat faptul că în perioada 2006 – 2018, Banca Națională a Moldovei a verificat sistematic activitatea BC „Energbank” SA în vederea respectării legislației în vigoare, respectiv, procedural după fiecare verificare Banca Națională a Moldovei trebuia să întocmească acte de revizie/acte de control în care obligatoriu urma să indice neregularitățile depistate și care urmau a fi comunicate entității supuse verificării în speță - BC „Energbank” SA, iar mai apoi și terțelor persoane cum ar fi „Enteh” SA.

A atenționat că până la emiterea de către Banca Națională a Moldovei a Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, „Enteh” SA nu a fost informată de nimeni, inclusiv nici de Banca Națională a Moldovei despre existența încălcărilor și despre inserarea acestor încălcări în textul actelor de revizie/control sau alte acte întocmite

de Banca Națională a Moldovei urmare a verificărilor efectuate la BC „Energbank” SA, ceea ce justifică poziția „Enteh” SA privind caracterul contradictoriu a motivelor invocate de Banca Națională a Moldovei în textul Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019.

Un alt motiv pentru care „Enteh” SA manifestă dezacordul față de Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, este acela că până la emiterea Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, Banca Națională a Moldovei nu a întreprins acțiuni directe în raport cu „Enteh” SA prin care să solicite direct de la „Enteh” SA informații și acte care să confirme sau să infirme pretensele încălcări invocate de Banca Națională a Moldovei în textul hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, prin ce Banca Națională a Moldovei a admis încălcarea dreptului la apărare a „Enteh” SA.

La fel, „Enteh” SA nu este de acord cu invocarea în textul Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a existenței acțiunilor concertate în raporturile dintre „Enteh” SA și alte persoane, alți acționari a BC „Energbank” SA, deoarece poziția Băncii Naționale a Moldovei este întemeiată pe presupuneri și pe interpretarea subiectivă a dispozițiilor legale, ceea ce în consecință a dus la emiterea unei hotărâri ilegale.

A mai menționat că a informat oficial despre faptul că între compania „Enteh” SA în calitate de acționar al BC „Energbank” SA și alte persoane/alți acționari a BC „Energbank” SA nu a existat și nici nu există încheiat acord sau acorduri prin care persoanele (acționarii) să se afle în situația în care fiecare dintre ele (ei) să decidă să - și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în legătură cu BC „Energbank” SA.

A relatat că în condițiile în care Banca Națională a Moldovei nu are dovezi care să scoată în evidență existența unui acord între „Enteh” SA și alți acționari a BC „Energbank” SA și în condițiile în care nici textul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu scoate în evidență existența acestuia, cert este faptul că „Enteh” SA nu se încadrează în cercul persoanelor care acționează concertat, în sensul dispozițiilor art. 3 al Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017, privind activitatea băncilor.

Cu referire la prezumțiile Băncii Naționale a Moldovei precum că „Enteh” SA a acționat concertat la achiziționarea acțiunilor BC „Energbank” SA, menționează faptul că în textul Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu este dovedit acest fapt.

A subliniat că „Enteh” SA a achiziționat/cumpărat acțiunile BC „Energbank” SA în circumstanțe care nu indică asupra coordonării de către „Enteh” SA cu alți acționari (alte terțe persoane) a achiziției/cumpărării din partea „Enteh” SA a acțiunilor BC „Energbank” SA.

Astfel, conform datelor oficiale oferite de societatea de registru - „Grupa Financiară” SA, „Enteh” SA a devenit acționar la BC „Energbank” SA începând cu anul 2005.

A manifestat dezacordul și în privința invocării în textul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a faptului votării la adunările generale a acționarilor BC „Energbank” SA din partea „Enteh” SA asupra chestiunilor conform ordinii de zi în același mod cum au votat și alți acționari care sunt vizați în Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, „Enteh” SA.

Astfel, a obiectat că în această privință că Banca Națională a Moldovei interpretează situația subiectiv fără a intra în esența problemei și fără a avea probe, iar poziția Băncii Naționale a Moldovei fiind întemeiată pe presupuneri.

A atenționat că dispozițiile legale (Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 2 aprilie 1997, Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017) nu au interdicții sau restricții în ceea ce ține de exercitarea dreptului la vot, la fel nu au stabilite careva condiții speciale de exercitare a dreptului la vot.

Este de părere că exercitarea din partea „Enteh” SA a dreptului la vot în mod similar cu alți acționari vizați în Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 care au votat la fel la adunările generală a acționarilor BC „Energbank” SA care au fost desfășurate, nici într-un caz nu poate fi calificat pe baza presupunerilor ca acțiuni concertate.

Totodată, de către Banca Națională a Moldovei a fost omis faptul că în afară de „Enteh” SA și alți acționari vizați în Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 la adunările generale acționarilor BC „Energbank” SA desfășurate în perioadele de timp menționate, hotărârile au fost adoptate cu majoritatea voturilor acționarilor prezenți la aceste adunări, adică și a altor acționari.

În context menționează, că toate hotărârile adoptate la adunările generale a acționarilor în perioada de referință au fost în interesele BC „Energbank” SA și nu au dus la dezavantajarea BC „Energbank” SA, a intereselor acționarilor acesteia sau a clienților BC „Energbank” SA, deoarece în cazul în care exista o situație contrară Banca Națională a Moldovei indica detalii în Hotărârea nr. 13 din 11 ianuarie 2019 și prezenta dovezi în acest sens.

Din considerentele enunțate supra Banca Națională a Moldovei nu a avut premise de a invoca prezumțiile statuate la art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017. Similar, pe motivele sus invocate „Enteh” SA manifestă dezacordul și față de invocarea din partea Băncii Naționale a Moldovei în textul Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a faptului coincidenței momentului transmiterii buletinelor de vot sau a solicitărilor formulate cu privire la înaintarea candidaților pentru a fi aleși în organele de conducere a BC „Energbank” SA.

A notat faptul că textul legii nu este reglementat un mecanism concret în ceea ce ține de transmiterea buletinelor de vot de la acționari societății pe acțiuni, în speță acționarii BC „Energbank” SA, cum textul legii nu are reglementări nici în privința modului de înaintare a candidaților pentru a fi aleși în organele de conducere societății pe acțiuni în speță acționarii BC „Energbank” SA.

În condițiile în care toate persoanele înaintate și alese în organele de conducere a BC „Energbank” SA au fost mereu și sunt persoane bine pregătite care au lucrat și lucrează în interesele băncii, precum și în condițiile în care aceste persoane până la momentul de față nu au admis încălcări în executarea atribuțiilor sale în raport cu BC „Energbank” SA, evident este faptul că poziția Băncii Naționale a Moldovei bazată pe invocarea prezumțiilor este total nefondată. În context precizează faptul că pentru a iniția astfel de proceduri trebuie să existe obiecții concrete din partea Băncii Naționale a Moldovei, bazate pe fapte concrete dar nu pe presupuneri formale.

La fel consideră, că este nefondată poziția Băncii Naționale a Moldovei în ceea ce ține de invocarea derulării/desfășurării operațiunilor economice între „Enteh” SA cu alți acționari a băncii prin ce la fel „Enteh” SA s-ar încadra în categoria persoanelor care acționează concertat.

A opinat că pentru a fi în cazul în care „Enteh” SA să se afle în situația invocată de Banca Națională a Moldovei „n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună, urma ca între „Enteh” SA și alți acționari să fi fost derulate sau să deruleze operațiuni economice comune care pe cale de consecință să afecteze BC „Energbank” SA sau să o implice pe BC „Energbank” SA ca parte a acestor operațiuni.

În consecință consideră că Banca Națională a Moldovei ilegal și neîntemeiat a emis Hotărârea nr. 13 din 11 ianuarie 2019 astfel vătămând drepturile „Enteh” SA, motiv pentru care această hotărâre urmează a fi anulată de instanța de judecată.

Solicită anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 cu privire la cererea prealabilă depusă de SA „Enteh”, anularea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în partea ce se referă la SA „Enteh” ca neîntemeiată și ilegală cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de SA „Enteh”.

La 10 aprilie 2019, **SRL „Electroreparație Grup”** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin Hotărârea Comitetului Executiv a Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 Banca Națională a Moldovei a constatat că „Electroreparație Grup” SRL acționează concertat cu următorii acționarii ai BC „Energbank” SA: „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, ÎCS „Dunav” SA, „Panfermag Energy” SA „WGD INT” SRO, Hostex Establishment, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg, a suspendat exercițiul drepturilor aferente acțiunilor deținute de către acționar în capitalul social al băncii, și l-a obligat pe acționar să vândă acțiunile deținute în capitalul social al băncii în termen de 3 luni de la data hotărârii contestate.

A relatat că „Electroreparație Grup” SRL a manifestat dezacordul față de Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 prin cerere prealabilă care a fost depusă la Banca Națională a Moldovei la data de 11 februarie 2019.

La cererea prealabilă Banca Națională a Moldovei a răspuns prin scrisoarea nr. 09-0121 /39/836 din 15 martie 2019 la care a anexat Hotărârea nr. 69 din 13 martie 2019 intitulată cu privire la cererile prelabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir.

Prin Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 au fost respinse cererile prelabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir și menținută Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019.

Concomitent „Electroreparație Grup” SRL a mai întreprins acțiuni direcționate în vederea identificării modalităților de soluționare a situației create urmare a emiterii de către Banca Națională a Moldovei a Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, acțiuni cum ar fi depunerea cererii la Banca Națională a Moldovei la data de 5 martie 2019 prin care a fost solicitată organizarea unei întâlniri dintre factorii de decizie a Băncii Naționale a Moldovei cu acționarii BC „Energbank” SA pentru identificarea unor soluții viabile, acțiuni cum ar fi participarea la ședința comună dintre acționarii

BC „Energbank” SA și reprezentanții Băncii Naționale a Moldovei din data de 19 martie 2019 ora 13.00, ș.a., acțiuni care nu a avut niciun rezultat pozitiv pentru părți.

Totodată la data de 27 martie 2019, „Electroreparație Grup” SRL a depus la Banca Națională a Moldovei cererea prin care solicită de suspendarea sau prelungirea termenului prevăzut la art. 45 din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

În condițiile în care Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a rămas în vigoare unica cale de apărare a drepturilor „Electroreparație Grup” SRL este cea de a depune cerere în instanța de judecată.

Pentru depunerea cererii în instanță este necesar de a respecta condițiile legale motiv pentru care la această etapă informează despre aceea că „Electroreparație Grup” SRL a recepționat răspuns la cererea prealabilă la data de 22 martie 2019, respectiv atrage atenția asupra faptului respectării termenului de depunere a acțiunii în instanța de judecată, care este stabilit la art. 209 alin. (1) Cod administrativ.

A indicat că toate situațiile descrise de lege, care au fost invocate în speță de către Banca Națională a Moldovei, constituie doar niște prezumții ale activităților concertate. După cum se indică chiar în conținutul normei citate, aceste prezumții operează până la proba contrară, adică Banca Națională a Moldovei are obligația legală să permită acționarului în privința căruia formulează alegații privind activitatea concertată, cu referire la una sau alta dintre situațiile indicate în lege, să prezinte probe contrare care ar răsturna prezumția legală.

Or, o prezumție în esență nu este decât o părere întemeiată pe aparențe, pe ipoteze, pe deducții, presupunere, supoziție.

Respectiv, Banca Națională a Moldovei avea obligația legală să ofere acționarului posibilitatea de a prezenta probe contrare care să răstoarne prezumțiile legale, înainte de a concluziona despre existența pretensei activități concertate.

Astfel, Banca Națională a Moldovei a privat acționarul de dreptul la apărare și, fără a-i permite să prezinte probe în apărare, a procedat direct la sancționarea acționarului, în baza unor prezumții care sunt răsturnate prin explicațiile ce urmează și, deci, sunt inoperante.

A opinat că Banca Națională a Moldovei în mod incorect a determinat că acționarul acționează în mod concertat cu acționarii băncii, fapt care nu corespunde adevărului deoarece Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu ÎCS „Dunav” SA, „Enteh” SA „Evident-Electro” SA și ÎCS „Dima-Holding” SRL sunt persoane care în derularea unor operațiuni economice utilizează resurse financiare având aceeași sursă, provenind de la entități diferite care sunt persoane implicate.

Totodată, Banca Națională a Moldovei pretinde aplicabilitatea prezumției sus - numite din motiv că acționarul a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a băncii, utilizând resurse financiare provenite de la „Evident-Electro” SA, dar și a majorat cota de participare deținută în capitalul social al băncii utilizând resurse financiare provenite de la „Evident-Electro” SA și „Energoimpex” SA.

În speță, Banca Națională a Moldovei interpretează în mod eronat noțiunea de persoană implicată sub aspectul acțiunii concertate și califică în mod greșit ca fiind persoane implicate care acționează concertat, persoanele care de fapt nu se încadrează în această categorie, pentru că nu sunt acționari ai băncii.

A afirmat că din analiza normei juridice de mai sus, rezultă clar că raportul/relația „persoane implicate” poate exista doar între doi (sau mai mulți)

acționari ai Băncii. Or, definiția se referă la persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile lezate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească, adică legate de acțiunile deținute în bancă, de către fiecare dintre aceste persoane, și, respectiv doar aceste persoane (acționari) pot fi examinate prin prisma raportului „persoane implicate”, ex. ambii soți dețin acțiuni ai bănci, deci sunt persoane implicate.

Așadar, în momentul în care legea instituie prezumția potrivit căreia persoanele implicate sunt persoane care acționează concertat, urmează a se lua în considerare faptul că aceste persoane trebuie în același timp: să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane care acționează concertat (aceste 2 sau mai multe persoane să fie acționari ai băncii și între ei să existe acel acord implicit sau explicit cu privire la drepturile aferente deținerilor) și să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane implicate (persoane sub control comun, rude, etc.).

Prin urmare, consideră că Banca Națională a Moldovei în mod greșit a calificat „Energoimpex” SA ca fiind persoană implicată care acționează concertat, asta deși aceasta nu este acționar al băncii. Prin urmare, utilizarea resurselor financiare de la „Energoimpex” SA nu urma a fi luată în considerare la determinarea acțiunii concertate, or în speță nu este aplicabilă prezumția enunțată mai sus.

Contrar celor menționate mai sus, Banca Națională a Moldovei nu a argumentat și nu a probat existența mai multor operațiuni derulate în timp de către acționar, acestea fiind finanțate de către „Evident-Electro” SA. De fapt, operațiunile economice la care se referă Banca Națională a Moldovei au avut caracter unic și, respectiv, nu pot fi încadrate în prezumția enunțată mai sus.

Astfel, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu „Panfermag Energy” SA au adoptat o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent.

În temeiul prevederilor legale, Banca Națională a Moldovei urma să constate, în bază de probe, existența unei politici investiționale similare.

Respectiv, Banca Națională a Moldovei urma să constate că acționarul și „Panfermag Energy” SA au efectuat mai multe achiziții, de instrumente financiare emise de același emitent, și în acest sens exista o tactică, un comportament (modus operandi) comun, fapt care ar atesta existența unei politici investiționale similare.

Contrar celor menționate mai sus, Banca Națională a Moldovei a determinat abuziv și neîntemeiat existența unei politici investiționale comune doar în baza unui singur episod (deci nu acțiuni repetate) de achiziție a instrumentelor financiare emise de către „Moldelectromontaj” SA, iar un singur caz în mod evident nu poate permite constatarea existenței unei politici investiționale similare.

În acest sens, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, ÎCS „Dunav” SA, Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO și Hostex Establishment au adoptat o politică investițională similară, prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent.

În contextul celor menționate, reiterează că pentru constatarea existenței unei politici investiționale similare, Banca Națională a Moldovei urma să constate că acționarul, cât și ceilalți acționari menționați mai sus au efectuat mai multe înstrăinări de instrumente financiare emise de același emitent, și în acest sens exista o tactică, un comportament (modus operandi) comun.

Contrar celor menționate mai sus, Banca Națională a Moldovei a determinat abuziv și neîntemeiat existența unei politici investiționale comune doar în baza unui singur episod (deci nu acțiuni repetate) de vânzare a instrumentelor financiare emise de către bancă, iar un singur caz în mod evident nu poate permite constatarea existenței unei politici investiționale similare.

În plus, aspectele aferente episodului descris mai sus nu pot fi considerate ca temei pentru a concluziona că înstrăinarea a avut loc în condiții similare, or este evident că modificarea legislației ar putea servi drept motiv de a înstrăina instrumentele financiare pentru mai mulți participanți la această piață iar aceștia nu sunt obligați să o facă pe rând (sau prin altfel de simulații) doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Tocmai din același motiv a și fost invocat același termen de înstrăinare, or modificările legislației la fel ar putea avea consecințe pentru acționari, deci aceștia nu pot aștepta vânzarea pe rând a instrumentelor suportând în toată această perioadă prejudicii materiale considerabile) doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Mai mult, atrage atenția că în perioada anului 2017, conducerea Băncii Naționale a Moldovei în mod insistent a recomandat băncii să efectueze măsurile necesare în vederea identificării unui investitor strategic. Totodată, Banca Națională a Moldovei a blocat mai multe hotărâri ale adunării generale a acționarilor băncii cu privire la repartizarea dividendelor. În atare circumstanțe este explicabil că mai mulți acționari au decis să-și vândă acțiunile deținute în bancă.

În acest sens, trezește cel puțin nedumerire faptul că pe de o parte Banca Națională a Moldovei contribuie la crearea circumstanțelor care impun acționarii să-și vândă participațiile deținute în bancă, iar ulterior folosesc această situație tot împotriva acestora acuzându-i că acționează concertat.

Totodată, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu acționarii băncii sunt persoane care au deținut sau dețin în același timp dețineri (cote de participare) la una sau mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună.

În temeiul prevederilor legale, constată că pentru operarea prezumției de mai sus urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: a) existența a minim 2 acționari ai băncii pretins acționând concertat; b) acești acționari să aibă dețineri la aceeași persoană juridică; c) acești acționari să dețină controlul la această persoană juridică; d) acești acționari să desfășoare o politică comună în privința acestei persoane juridice.

În speță, Banca Națională a Moldovei nu a invocat nici un argument și nu a făcut referire la nici o probă care ar demonstra existența unei politici comune în ceea ce privește deținerea acestuia împreună cu „Panfermag Energy” SA în capitalul „Moldelectromontaj” SA.

Prin urmare, în speță nu este aplicabilă prezumția legală indicată mai sus, or acționarul și „Panfermag Energy” SA nu au desfășurat o politică comună în privința „Moldelectromontaj” SA.

Subsecvent, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu acționarii băncii sunt persoane ale căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de către bancă denotă o politică comună de durată cu referire la bancă.

La fel a indicat, că la nicio adunare a acționarilor băncii nu a avut loc procesul de votare nominal când se cunoaște cine și ce voturi și-a dat. În același timp, având

în vedere totalul voturilor pro și contra, acestea nu permit constatarea existenței acțiunii concertate a acționarului cu acționarii băncii, iar luarea mai multor decizii în urma votului acționarului, acționarilor băncii dar și a altor acționari a băncii, denotă faptul că aceste decizii erau în interesul băncii și a acționarilor săi (fapt confirmat prin dinamica dezvoltării băncii), dar nu și faptul că între acționar și acționarii băncii există o acțiune concertată.

Prin urmare, Banca Națională a Moldovei în mod eronat a constatat acțiunea concertată a acționarului cu acționarii băncii în temeiul prezumției legale sus-numite, or aceasta nu este aplicabilă la caz.

A indicat că pentru operarea prezumției de mai sus urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: a) existența a minim 2 acționari ai băncii pretins acționând concertat; b) acești acționari să deruleze în trecut sau în prezent operațiuni economice împreună.

În contextul aspectelor menționate la pct. 1.1 din prezenta cerere prealabilă (referitoare la noțiunea de derulare), reiterează că Banca Națională a Moldovei urma să constate existența mai multor operațiuni consecutive care s-au derulat în trecut sau în prezent o anumită perioadă.

Contrar celor menționate mai sus, Banca Națională a Moldovei nu a argumentat și nu a probat existența mai multor operațiuni derulate în timp între acționar și ceilalți acționari ai băncii. De fapt, operațiunile economice la care se referă Banca Națională a Moldovei au avut caracter unic și, respectiv, nu pot fi considerate ca o derulare a operațiunilor economice.

Mai mult, deși pretinde existența acțiunii concertate între acționar și acționarii băncii, Banca Națională a Moldovei a indicat că acționarul a derulat operațiuni economice și cu „Energoimpex” SA, „Dupleton Grup” SRL și „Produse Cerealiere” SA ș.a., însă aceștia nu sunt acționari ai Băncii. Prin urmare, nu se întrunește condiția legală de la lit. a) de mai sus pentru operarea prezumției legale corespunzătoare.

Respectiv, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că există și alte circumstanțe care denotă că acționarul acționează în mod concertat cu acționarii băncii.

În speță, Banca Națională a Moldovei nu a invocat conform căror criterii legale a stabilit prezumția acțiunii concertate în baza aspectelor de la pct. 9 din Hotărârea contestată și nici nu a demonstrat că aceste aspecte denotă existența unui acord implicit sau explicit între acționar și acționarii băncii în legătură cu drepturile legate de deținerea din bancă.

De fapt, aspectele constatate la pct. 9 din Hotărârea contestată nu reprezintă temeiuri de a constata acțiunea concertată a acționarului cu acționarii băncii și nici nu se încadrează în nici o prezumție legală aferentă acțiunii concertate.

Astfel, în temeiul celor menționate mai sus, acționarul nu acționează concertat cu ceilalți acționari a băncii, iar Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat a constatat acest fapt, fără a intra în esența circumstanțelor de fapt invocate în Hotărârea contestată.

În speță, Banca Națională a Moldovei interpretează în mod eronat noțiunea de persoană implicată sub aspectul acțiunii concertate și califică în mod greșit ca fiind persoane implicate care acționează concertat persoanele care de fapt nu se încadrează în această categorie.

Din analiza normei juridice rezultă clar că raportul/relația „persoane implicate” poate exista doar între doi (sau mai mulți) acționari ai băncii. Or, definiția se referă

la persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească, adică legate de acțiunile deținute în bancă, de către fiecare dintre aceste persoane și, respectiv, doar aceste persoane (acționari) pot fi examinate prin prisma raportului „persoane implicate”, ex. ambii soți dețin acțiuni ai băncii, deci sunt persoane implicate.

Așadar, în momentul în care legea instituie prezumția potrivit căreia persoanele implicate sunt persoane care acționează concertat, urmează a se lua în considerare faptul că aceste persoane trebuie în același timp: să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane care acționează concertat (aceste 2 sau mai multe persoane să fie acționari ai băncii și între ei să existe acel acord implicit sau explicit cu privire la drepturile aferente deținerilor), și să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane implicate (persoane sub control comun, rude, etc.).

Astfel, Banca Națională a Moldovei în mod greșit a calificat mai multe persoane fizice și juridice ca fiind persoane implicate care acționează concertat, asta deși aceste persoane nu sunt acționari ai băncii. Prin urmare, circumstanțele de fapt din hotărârea contestată, aferente persoanelor implicate care nu sunt acționari ai băncii nu urmau a fi luate în considerare la determinarea acțiunii concertate.

În speță, contrar prevederilor legale, Banca Națională a Moldovei nu s-a condus de criteriile legale corespunzătoare. Hotărârea contestată bazându-se pe o serie de circumstanțe eronate și neexamine în profunzime în vederea intrării în esența acestora, or în eventualitatea în care Banca Națională a Moldovei examina în mod corespunzătoare toate circumstanțele cauzei, aceasta urma să dea o altă soluție în speță.

A mai remarcat că hotărârea contestată (prin care au fost aplicate sancțiuni inter alia față de acționar) a fost emisă la data de 11 ianuarie 2019. Totodată, acțiunile (calificate ca încălcări de către Banca Națională a Moldovei) în baza cărora aceasta a emis hotărârea contestată au avut loc cu mai mult de 3 ani în urmă (2010, 2014).

Astfel, constată că sancțiunile prevăzute în hotărârea contestată au fost aplicate cu încălcarea prescripției legale de 3 ani.

În temeiul celor menționate mai sus, constată că prin aplicarea sancțiunilor menționate în hotărârea contestată, Banca Națională a Moldovei a încălcat dreptul de proprietate a acționarului asupra acțiunilor deținute în bancă, or de facto Banca Națională a Moldovei a realizat o expropriere a acționarului de acțiunile sale prin obligarea de vânzare a acestora. Asta deoarece nu a fost respectat principiul proporționalității și, respectiv, echilibrul între dreptul de proprietate și interesul public, având în vedere că nu sunt întemeiate argumentele Băncii Naționale a Moldovei care au stat la baza emiterii hotărârii contestate în partea ce se referă la acționar, iar acesta în mod cert nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Prin urmare, Banca Națională a Moldovei nu a asigurat respectarea unui echilibru între dreptul de proprietate și interesul public, or urmare a sancțiunilor aplicate față de acționar, acesta va suporta o povară individuală și excesivă din motiv că va cheltui mai multe categorii de resurse (inclusiv financiare) în volum extrem de mare pentru a identifica un cumpărător a acțiunilor și a realiza tranzacția de vânzare-cumpărare, asta deși acționarul nu a încălcat prevederile legislației în vigoare și nu acționează concertat cu ceilalți acționari ai băncii.

A solicitat SRL „Electroreparație Grup” anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.13 din 11 ianuarie 2019 în partea ce se

referă la „Electroreparație Grup” SRL ca neîntemeiată și ilegală cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Electroreparație Grup” SRL și anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 cu privire la cererea prealabilă depusă de „Electroreparație Grup” SRL în partea ce se referă la „Electroreparație Grup” SRL.

La 10 aprilie 2019, „*Hostex Establishment*” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, prin care a solicitat anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că a depus în instanța de contencios administrativ cerere de chemare în judecată, în motivarea căreia a indicat că, la data de 16 ianuarie 2019, „Hostex Establishment” a recepționat de la Banca Națională a Moldovei hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, prin care Banca Națională a Moldovei inter alia: a constatat că „Hostex Establishment” în calitate de acționar al băncii acționează concertat în raport cu banca, cu următorii acționari ai băncii: „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg; a suspendat exercițiul drepturilor aferente acțiunilor deținute de către „Hostex Establishment” în capitalul social al băncii; și a obligat „Hostex Establishment” să vândă acțiunile deținute în capitalul social al băncii în termen de 3 luni de la data Hotărârii contestate.

La 11 februarie 2019, „Hostex Establishment” a depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei cererea prealabilă privind contestarea Hotărârii contestate în partea ce se referă la acesta, prin care a solicitat de la Banca Națională a Moldovei: suspendarea efectelor hotărârii contestate în partea ce se referă la Hostex Establishment, până la soluționarea cererii prelabile; și anularea Hotărârii contestate în partea ce se referă la „Hostex Establishment”.

În cererea prealabilă „Hostex Establishment” a indicat asupra ilegalității Hotărârii contestate, menționând că acesta nu acționează concertat cu acționarii băncii, astfel încât hotărârea contestată îi încalcă dreptul de proprietate asupra deținerii sale de 9,62% în capitalul social al băncii.

Deși „Hostex Establishment” nu a recepționat de la Banca Națională a Moldovei un răspuns la cererea prealabilă, acesta a aflat de la acționarii băncii despre emiterea de către Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei a hotărârii nr. 69 din 13 martie 2019, prin care Banca Națională a Moldovei inter alia a respins cererea prealabilă și a menținut hotărârea contestată.

„Hostex Establishment” consideră hotărârea contestată, în partea ce se referă la acesta, ca fiind ilegală, ce încalcă drepturile sale și, respectiv, pasibilă de a fi anulată.

Menționează că, Banca Națională a Moldovei pretinde că urmare a acțiunii concertate, contrar normelor legale menționate mai sus, „Hostex Establishment” și acționarii băncii dețin o deținere calificată (52,77%) în capitalul social al băncii fără a avea aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Națională a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate.

Indică că, cele pretinse de către Banca Națională a Moldovei în Hotărârea contestată nu corespund realității, sunt lipsite de substrat factologic și încalcă în mod flagrant drepturile și interesele legitime ale „Hostex Establishment”, or acesta nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Atenționează că, concluziile Băncii Naționale a Moldovei formulate în hotărârea contestată cu privire la „Hostex Establishment” sunt absolut neîntemeiate și eronate.

În temeiul prevederilor legale, Banca Națională a Moldovei urma să constate, în bază de probe, existența unei politici investiționale similare.

Respectiv, Banca Națională a Moldovei urma să constate că Hostex Establishment, împreună cu ceilalți acționari menționați mai sus, au efectuat mai multe înstrăinări de instrumente financiare emise de același emitent, și în acest sens exista o tactică, un comportament (modus operandi) comun, fapt care ar atesta existența unei politici investiționale similare.

Contrar celor menționate mai sus, cu încălcarea evidentă a art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, Banca Națională a Moldovei a determinat abuziv și neîntemeiat existența unei politici investiționale comune doar în baza unui singur episod de vânzare a instrumentelor financiare emise de către bancă, adică în condițiile lipsei unor acțiuni comune și repetate din partea „Hostex Establishment” și acționarii menționați mai sus. Notează că, un singur caz în mod evident nu poate permite constatarea existenței unei politici investiționale similare.

În plus, existența aceluiași motiv de înstrăinare a instrumentelor financiare de către „Hostex Establishment” și acționarii menționați mai sus nu poate fi considerată ca temei pentru a concluziona că înstrăinarea a avut loc în condiții similare, or este evident că modificarea legislației ar putea servi drept motiv de înstrăinare a instrumentelor financiare pentru mai mulți participanți la piața bancară, iar aceștia nu sunt obligați să o facă succesiv sau prin recurgere la simulații doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Tocmai din considerentul existenței aceluiași motiv a și fost invocat un termen unic de înstrăinare, or modificările legislației la fel ar putea avea consecințe pentru acționari, deci aceștia nu pot aștepta vânzarea pe rând a instrumentelor doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Mai mult, atrage atenția că în perioada anului 2017 conducerea Băncii Naționale a Moldovei în mod insistent a recomandat băncii să efectueze măsurile necesare în vederea identificării unui investitor strategic. Totodată, Banca Națională a Moldovei a blocat mai multe hotărâri ale adunării generale a acționarilor băncii cu privire la repartizarea dividendelor. În atare circumstanțe este explicabil că mai mulți acționari, inclusiv „Hostex Establishment” și acționarii menționați mai sus, au decis să-și vândă acțiunile deținute în bancă.

În acest sens, notează că Banca Națională a Moldovei aplică în privința acționarilor băncii o politică bancară confuză și lipsită de previzibilitate or, pe de o parte, aceasta contribuie la crearea circumstanțelor care impun acționarii să-și vândă participațiile deținute în bancă, iar pe de altă parte, folosește această situație împotriva acestora, contrar normelor legale, acuzându-i pe nedrept că aceștia acționează concertat.

A stipulat că, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că „Hostex Establishment” împreună cu acționarii băncii sunt persoane care au deținut sau dețin în același timp dețineri (cote de participare) la una sau mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună.

În temeiul prevederilor legale citate supra, constată că pentru operarea prezumției urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: a) existența

a minim 2 acționari ai băncii pretins acționând concertat; b) acești acționari să aibă (să fi avut) în același timp dețineri la aceeași persoană juridică; c) acești acționari să dețină (să fi deținut) controlul la această persoană juridică; d) acești acționari să desfășoare (să fi desfășurat) o politică comună în privința acestei persoane juridice.

În speță, în hotărârea contestată Banca Națională a Moldovei indică faptul că „Hostex Establishment” deține împreună cu „Produse Grup” SRL (care nu este acționar al băncii) cota de 100% în capitalul „Nord Energo” SRL.

Astfel, Banca Națională a Moldovei în mod eronat a aplicat prezumția legală indicată mai sus, or „Produse Grup” SRL nu este acționar al băncii, deci norma citată mai sus nu este aplicabilă.

În acest sens, învederează că pe parcursul ultimilor 7 ani „Hostex Establishment” nu a participat la adunările asociaților „Nord Energo” SRL care au avut loc, iar în februarie 2017 a manifestat dorința de a vinde această cotă, însă nu a fost identificat nici un cumpărător.

Banca Națională a Moldovei însă nu a invocat nici un argument și nu a făcut referire la nici o probă care ar demonstra că „Hostex Establishment” și „Produse Grup” SL. au desfășurat o politică comună în privința „Nord Energo” SRL.

Prin urmare, contrar art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, Banca Națională a Moldovei pretinde că „Hostex Establishment” acționează concertat cu acționarii băncii în temeiul prezumției legale sus-numite, însă face referire la un singur exemplu care nu se încadrează în respectiva prezumție.

În acest context, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că „Hostex Establishment” împreună cu acționarii băncii sunt persoane ale căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de către bancă denotă o politică comună de durată cu referire la bancă.

Indică că, Banca Națională a Moldovei pretinde aplicabilitatea prezumției indicând asupra faptului că în 2010, „Hostex Establishment” și „Evident-Electro” SA au propus aceeași candidați la funcțiile de membri ai Consiliului Băncii și aceștia au fost votați de către acționarii băncii, iar peste 4 ani aceeași candidați au fost propuși de către ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Evident-Electro” SA și „Enteh” SA.

În contextul aspectelor menționate la lit. a) din prezenta acțiune, reiterează faptul că pentru a constata existența unei politici comune și mai ales de durată, Banca Națională a Moldovei urma să constate existența a mai multe episoade care să denote o tactică comună în acest sens.

În speță, în baza unui singur episod de propunere a acelorași candidați la funcția de membri ai Consiliului Băncii Naționale a Moldovei în mod cert nu poate fi constatată existența unei politici comune, și mai ales de durată, cu referire la exercițiu identic al drepturilor conferite de acțiunile deținute în capitalul băncii.

Mai mult, aspectele aferente episodului descris nu pot fi considerate ca temei pentru a concluziona că exercițiul drepturilor a avut loc în mod identic, or de la înființarea băncii structura acționariatului acesteia practic nu s-a schimbat, iar prin urmare și membrii Consiliului în mod constant au rămas practic aceeași, având în vedere că aceștia au demonstrat că dispun de capacitatea necesară pentru a gestiona banca, fapt confirmat prin volumul profiturilor obținute de către bancă de-a lungul anilor. Astfel, nu contravine normelor legale ca mai mulți acționari din cei care dețin acțiuni la bancă de mai mulți ani să dorească propunerea acelorași persoane care deja au demonstrat că dispun de abilitățile necesare pentru a face banca cât mai profitabilă.

Prin urmare, deși pretinde că a luat în considerare mai mulți factori la determinarea acțiunii concertate în chestiunea legată de numirea membrilor Consiliului Băncii, Banca Națională a Moldovei a indicat asupra acțiunii concertate a „Hostex Establishment” cu acționarii băncii doar în baza unui singur episod care în mod cert nu denotă un element al unui acord (implicit sau explicit) mai amplu între aceștia.

Totodată, cu referire la voturile identice pe parcursul mai multor adunări ale acționarilor băncii, atrage atenția că la nici o adunare a acționarilor băncii nu a avut loc procesul de votare nominal când se cunoaște cine și ce voturi și-a dat. În același timp, având în vedere totalul voturilor pro și contra, acestea obiectiv nu permit constatarea existenței acțiunii concertate a „Hostex Establishment” cu acționarii băncii, iar luarea mai multor decizii în urma votului „Hostex Establishment”, a acționarilor băncii dar și a altor acționari a băncii, denotă faptul că aceste decizii erau în interesul băncii și a acționarilor săi fapt confirmat prin dinamica dezvoltării băncii, dar nu și faptul că între „Hostex Establishment” și acționarii băncii există o acțiune concertată.

În context, notează că „Hostex Establishment” nu este de acord cu poziția Băncii Naționale a Moldovei indicată în răspunsul la cererea prealabilă, precum că, „este irelevantă obiecția petiționarilor că hotărârile din cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii menționate în Hotărârea nr.13 din 11 ianuarie 2019 au fost adoptate cu majoritatea voturilor acționarilor prezenți la aceste adunări, adică și a voturilor altor acționari. Or, la adunările generale ale acționarilor băncii, anume persoanele vizate de hotărârea contestată aveau (împreună) majoritatea voturilor necesare pentru adoptarea hotărârilor - fără voturile acestor persoane, hotărârile nu puteau fi adoptate, întrucât voturilor altor acționari fie nu au fost decisive, fie aceștia au avut o altă poziție în chestiunile de pe ordinea de zi a adunărilor”.

Or, abordarea de mai sus a Băncii Naționale a Moldovei este una contradictorie, deoarece: deși Banca Națională a Moldovei a confirmat că pe lângă „Hostex Establishment” și acționarii băncii, alți acționari ai băncii la fel au votat identic în cadrul mai multor adunări generale ale acționarilor băncii, iar prezumția de la art. 3 lit. j) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017 permite constatarea acțiunii concertate a acționarilor (nefiind necesară cumularea mai multor prezumții); totuși, Banca Națională a Moldovei nu a constatat (în baza acestei prezumții) că și ceilalți acționari ai băncii (care au votat identic) acționează concertat cu „Hostex Establishment” și acționarii băncii.

Prin urmare, Banca Națională a Moldovei în mod eronat, prin tratare ambiguă și arbitrară a datelor factice, dar și prin interpretare extensivă și greșită a normelor legale, a constatat acțiunea concertată a „Hostex Establishment” cu acționarii băncii în temeiul prezumției legale sus-numite, în condițiile în care prezenta speță nici nu se încadrează în parametrii legali ai acestei prezumții.

Potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, „persoane care acționează concertat sunt persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună.

În temeiul prevederilor legale citate supra, constată că pentru operarea prezumției de mai sus urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: a) existența a minim 2 acționari ai băncii pretins acționând concertat; b) acești acționari să deruleze în trecut sau în prezent operațiuni economice împreună.

Contrar celor menționate mai sus, Banca Națională a Moldovei nu a argumentat și nu a probat existența mai multor operațiuni economice derulate în timp între „Hostex Establishment” și ceilalți acționari ai băncii. De fapt, operațiunile economice la care se referă Banca Națională a Moldovei au avut caracter unic și, respectiv, nu pot fi considerate ca o derulare în timp a operațiunilor economice.

Mai mult, deși pretinde existența acțiunii concertate între „Hostex Establishment” și acționarii băncii, Banca Națională a Moldovei a indicat că „Hostex Establishment” a derulat operațiuni economice și cu „Energoimpex” SA, „Nord Energo” SRL și „Moldelectromontaj” SA, însă ultimii nu sunt acționari ai băncii. Prin urmare, nu se întrunește condiția legală de la lit. a) de mai sus pentru operarea prezumției legale corespunzătoare.

În acest sens, este neîntemeiată poziția Băncii Naționale a Moldovei din răspunsul la cererea prealabilă, precum că, „potrivit noțiunilor „persoană”, „persoane care acționează concertat” din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, pentru a determina persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună, nu este o cerință obligatorie ca persoanele să fie acționari ai băncii.

În speță, Banca Națională a Moldovei nu a invocat conform căror criterii legale a stabilit prezumția acțiunii concertate în baza aspectelor de la pct. 9 din hotărârea contestată și nici nu a demonstrat că aceste aspecte denotă existența unui acord implicit sau explicit între „Hostex Establishment” și acționarii băncii în legătură cu drepturile legate de deținerea din capitalul social al băncii.

De fapt, aspectele constatate la pct. 9 din hotărârea contestată nu reprezintă temeiuri de a constata o pretinsă acțiune concertată a „Hostex Establishment” cu acționarii băncii și nici nu se încadrează în nici o prezumție legală aferentă acțiunii concertate.

În lumina aspectelor menționate mai sus, reiterează că „Hostex Establishment” nu acționează concertat cu ceilalți acționari ai băncii, iar Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat a constatat acest fapt, fără a intra în esența circumstanțelor de fapt invocate în hotărârea contestată.

La adoptarea hotărârii contestate, Banca Națională a Moldovei a aplicat în mod arbitrar legea, și anume a interpretat în mod eronat noțiunea legală de persoană implicată sub aspectul acțiunii concertate, dar și a calificat în mod greșit ca fiind persoane implicate care acționează concertat persoanele care de fapt nu se încadrează în această categorie.

Indică că, raportul/relația „persoane implicate” poate exista doar între doi (sau mai mulți) acționari ai unei bănci, sau două (sau mai multe) persoane care intenționează să dobândească o deținere în capitalul unei bănci. Or, definiția se referă la persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească, adică legate de acțiunile deținute în bancă, de către fiecare dintre aceste persoane și, respectiv, doar aceste persoane (acționari sau persoane care intenționează să dobândească deținere în capitalul băncii) pot fi examinate prin prisma raportului „persoane implicate”, ex. dacă ambii soți dețin acțiuni ai aceleiași bănci, atunci sunt persoane implicate.

Așadar, în momentul în care legea instituie prezumția potrivit căreia persoanele implicate se prezumă că sunt persoane care acționează concertat, urmează a se lua în considerare faptul că aceste persoane trebuie în același timp: să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane care acționează concertat (aceste 2 sau mai multe persoane să fie acționari ai băncii/să aibă intenția să dobândească o deținere în capitalul băncii și între ei să existe acel acord implicit sau explicit cu privire la drepturile aferente deținerilor); să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane implicate (persoane sub control comun; rude; etc.).

Astfel, Banca Națională a Moldovei în mod greșit a calificat mai multe persoane fizice și juridice ca fiind persoane implicate care acționează concertat, asta deși aceste persoane nu sunt acționari ai băncii nu intenționează să dobândească o deținere în capitalul băncii. Prin urmare, circumstanțele de fapt din hotărârea contestată, aferente persoanelor implicate care nu sunt acționari ai băncii nu urmau a fi luate în considerare la determinarea acțiunii concertate.

În speță, Banca Națională a Moldovei nu s-a condus de criteriile legale corespunzătoare. Hotărârea contestată bazându-se pe o serie de circumstanțe eronate și neexaminată în profunzime în vederea intrării în esența acestora, or în eventualitatea în care Banca Națională a Moldovei examina în mod corespunzător toate circumstanțele cauzei, aceasta urma să dea o altă soluție în speță.

Hotărârea contestată (prin care au fost aplicate sancțiuni inter alia față de „Hostex Establishment”) a fost emisă la data de 11 ianuarie 2019. Totodată, pretinsele încălcări în baza cărora Banca Națională a Moldovei a emis Hotărârea contestată au fost constatate încă în anul 2006, acest fapt fiind confirmat însăși de către Banca Națională a Moldovei.

Astfel, constată că sancțiunile prevăzute în hotărârea contestată au fost aplicate cu încălcarea prescripției legale de 6 luni și 3 ani, or deși încălcările au fost constatate în anul 2006, sancțiunile au fost aplicate la 11 ianuarie 2019, adică peste 12 ani de la constatare.

În temeiul celor menționate mai sus, constată că prin aplicarea sancțiunilor menționate în hotărârea contestată, Banca Națională a Moldovei a încălcat dreptul de proprietate a „Hostex Establishment” asupra acțiunilor deținute în bancă, or de facto Banca Națională a Moldovei a realizat o exproprierie a „Hostex Establishment” de acțiunile sale prin obligarea de vânzare a acestora. Asta deoarece nu a fost respectat principiul proporționalității și, respectiv, echilibrul între dreptul de proprietate și interesul public, având în vedere că nu sunt întemeiate argumentele Băncii Naționale a Moldovei care au stat la baza emiterii hotărârii contestate în partea ce se referă la „Hostex Establishment”, iar acesta în mod cert, conform circumstanțelor de fapt și de drept menționate mai sus, nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Prin urmare, Banca Națională a Moldovei nu a asigurat respectarea unui echilibru între dreptul de proprietate și interesul public, or urmare a sancțiunilor aplicate față de „Hostex Establishment”, acesta va suporta o povară individuală și excesivă din motiv că va cheltui mai multe categorii de resurse (inclusiv financiare) în volum extrem de mare pentru a identifica un cumpărător a acțiunilor și a realiza tranzacția de vânzare-cumpărare, asta deși nu a încălcat prevederile legislației în vigoare și nu acționează concertat cu ceilalți acționari ai băncii.

Astfel, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde în răspunsul la cererea prealabilă că ingerința admisă de către aceasta este una proporțională și

legală, în condițiile în care se constată în mod cert că „Hostex Establishment” nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Prin sancțiunile aplicate, Banca Națională a Moldovei a încălcat inclusiv dreptul „Hostex Establishment” la protecția investițiilor, deoarece, în ciuda comportamentului de bună-credință a „Hostex Establishment” (în calitate de investitor străin), acesta a fost lipsit (în baza unor aprecieri injuste și eronate) de investiția sa prin obligarea de vânzare a acțiunilor sale deținute în bancă.

Toate situațiile descrise de Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, care au fost invocate în speță de către Banca Națională a Moldovei, constituie doar niște prezumții ale activităților concertate.

După cum se indică chiar în conținutul normei citate, aceste prezumții operează până la proba contrară, adică Banca Națională a Moldovei avea obligația legală să permită „Hostex Establishment” în privința căruia formulează alegații privind activitatea concertată, cu referire la una sau alta dintre situațiile indicate în lege, să prezinte probe contrare care ar răsturna prezumția legală.

Or, o prezumție în esență nu este decât o părere întemeiată pe aparențe, pe ipoteze, pe deducții; presupunere, supoziție. Respectiv, Banca Națională a Moldovei avea obligația legală să ofere „Hostex Establishment” posibilitatea de a prezenta probe contrare care să răstoarne prezumțiile legale, înainte de a concluziona despre existența și întinerea preinsei activități concertate.

Banca Națională a Moldovei însă a privat „Hostex Establishment” de dreptul la apărare și fără a-i permite să prezinte probe în apărare, a procedat direct la sancționarea „Hostex Establishment”, în baza unor prezumții care sunt răsturnate prin explicațiile ce urmează și, deci, sunt inoperante.

În context, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde în răspunsul la cererea prealabilă că exercitarea dreptului de a contesta hotărârea contestată deja reprezintă o posibilitate de a prezenta contra probe.

De fapt, Banca Națională a Moldovei confundă dreptul de a răsturna prezumțiile legale cu dreptul la apărare, or dreptul de a răsturna prezumțiile legale urma a fi acordat până la sancționarea „Hostex Establishment”, deoarece după sancționare un astfel de drept este inefficient în condițiile în care „Hostex Establishment” deja urmează să se apere împotriva sancțiunilor aplicate.

În speță, la exercitarea dreptului său discreționar, Banca Națională a Moldovei nu a luat în considerare toate faptele relevante și nu a respectat limitele legale ale dreptului discreționar de a sancționa acționarul unei bănci pentru constatarea acțiunii concertate, exercitând acest drept contrar scopului acordat prin lege, fiind sancționat un acționar care nu acționează concertat cu alți acționari ai băncii.

A solicitat anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, în partea ce se referă la „Hostex Establishment”, anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019, în partea ce se referă la „Hostex Establishment”.

La 10 aprilie 2019, **SA „Panfermag Energy”** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că hotărârea contestată i-a fost comunicată petiționarului la data de 14 ianuarie 2019, prin scrisoarea nr. 09-01210/9/101. Actul administrativ a fost contestat în termen cu

cererea prealabilă, în conformitate cu prevederile art. 14 din Legea contenciosului administrativ.

Reține, că pârâtul a respins cererea prealabilă prin Hotărârea Comitetului executiv al băncii nr. 69 din 13 martie 2019, care a fost comunicată reclamantei prin scrisoarea nr. 09-01210/30/818 din 14 martie 2019.

Prin prezenta acțiune SA „Panfermag Energy” cere aplicarea directă a art. 46 din Constituția RM și art. 6 și 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 Protocol 1 la Convenția și a jurisprudenței CEDO.

Afirmă, că SA „Panfermag Energy” este o societate economică înregistrată în Elveția. Prin urmare este un investitor străin în Republica Moldova în calitatea sa de acționar al BC „Energbank” SA și deține legal peste 12 ani un pachet de 4,75 % din capitalul acesteia.

Indică că, BC „Energbank” SA, întotdeauna a informat Banca Națională a Moldovei deplin despre acționarii săi, deschizând toată informația în corespundere cu cerințele legislației, aflate în permanentă dinamică. Reclamantul „Panfermag Energy” SA în calitate de acționar, a furnizat toată informația deplină, ori de câte ori a fost solicitată.

La 11 ianuarie 2019, pârâtul Banca Națională a Moldovei în persoana Comitetului său executiv a emis actul administrativ contestat și anume, hotărârea nr. 13 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident Electro” SA, ÎCS „Dima-Holdong” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg.

Astfel, a menționat că potrivit Hotărârii nr 13 din 11 ianuarie 2019, reclamanta, drept urmare al unor pretinse acorduri implicite, sau explicite, ar fi decis să exercite concertat drepturile sale de acționar, împreună cu unii acționari, în raport cu BC „Energbank” SA. Potrivit textului actului administrativ contestat, pârâtul își întemeiază aceste concluzii pe cumulul unor circumstanțe și prezumții că: reclamanta ar fi acționat coordonat cu „WGD INT” SRO la cumpărarea pachetului de acțiuni la 24 noiembrie 2006 (p. 1 din Hotărârea nr. 13); unii acționari ai băncii și persoane implicate în raport cu acestea au utilizat resurse financiare, având aceeași sursă - împrumuturi contractate de la acționarul „Hostex Establishment” (p. 3. alin. 6) din hotărârea nr. 13); unii acționari au derulat între ei unele operațiuni economice, utilizând resurse financiare din împrumuturile acordate de întreprinderea noastră (p. 3., alin. 7) din Hotărârea nr. 13); a achiziționat acțiuni emise de același emitent (p. 4., alin., alin. 1) - 2) din Hotărârea nr. 13); a adoptat o politică investițională similară cu alți acționari prin înstrăinarea acțiunilor emise de același emitent; dețin sau au deținut, împreună cu unii acționari dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună („persoane care acționează concertat”), precum și pe alte circumstanțe și prezumții.

Reiterează, că Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei în pct. 1 al Hotărârii contestate a hotărât: „Se constată că acționarii BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „PanfermagEnergy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg” - acționează concertat în raport cu această bancă și dețin în capitalul social al acestea deținere calificată (52,77%) fără a dispune de aprobarea (permisiunea)

prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor”.

Astfel, BNM a obligat reclamanta să înstrăineze acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni. Convingerea reclamantului, e fermă că aprecierile și constatările din actul administrativ contestat nu corespund realității, sunt lipsite de obiectivitate, sunt arbitrare și interpretative, contravin Constituției, legislației, dar și acordurilor internaționale.

Prin urmare, respinge constatările făcute de Banca Națională a Moldovei precum că întreprinderea ar fi acționat concertat cu alți acționari în raport cu BC „Energbank” SA și că, respectiv, ar fi deținut în capitalul social al acesteia o deținere calificată de 52,77%. Aceste constatări sunt lipsite de orice temei și, respectiv, sunt ilegale. În același timp, aceste constatări făcute de pârât sunt de o importanță juridică majoră, ducând implicit la aplicarea de drept a măsurilor sancționare severe în adresa noastră.

Specifică, că potrivit hotărârii Băncii Națională a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, drept urmare al unor preținse acorduri implicite, sau explicite, compania reclamantă ar fi acționat concertat în raport cu banca împreună cu acționarii „Enteh” SA (8,09 % din capitalul social), „Evident Electro” SA (7,33 % din capitalul social), ÎCS „Dima-Holdong” SRL (8,62 % din capitalul social), 95% din capitalul social), „Electroreparație Grup” SRL (3,10 % din capitalul social), „Hostex Establishment” (9,62 % din capitalul social), „WGD INT” SRO (3,95% din capitalul social), ÎCS „Dunav” SA (6,07 % din capitalul social), Melnic Vladimir (0,03 % din capitalul social), Macovevețkaia Elena (0,85 % din capitalul social), Semionova Elena (0,14 % din capitalul social), Prodan Oleg (0,22 % din capitalul social).

A concretizat, că pârâta Banca Națională a Moldovei își întemeiază constatările pe cumulul unor circumstanțe și prezumții care au determinat concluzia că acționarii nominalizați în actul contestat ar deține o deținere calificată de 52,77% în capitalul social al BC „Energbank” SA fără a avea aprobarea (permisiunea) scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate. În motivarea hotărârii Banca Națională a Moldovei face referință la art. 3 din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (în vigoare din 1 ianuarie 2018), unde este dată noțiunea de „persoane care acționează concertat”, și constată acțiunile pretins concertate ale reclamantei efectuate în comun cu alți acționari ai BC „Energbank” SA

În pct. 1 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este invocat art. 3 lit. a) din Legea nr. 202/06.10.2017 privind acțiunile concertate ale persoanelor care au achiziționat acțiuni ale băncii în circumstanțe care denotă achiziția coordonată sau intenția comună a acestor persoane de a achiziționa acțiunile băncii. Banca Națională a Moldovei constată că „Panfermag Energy” SA și „WGD INT” SRO ar fi acționat concertat deoarece în aceeași zi, la 24.11.2006, au procurat pachetele de 3,80 %, și, respectiv, 3,07 % din capitalul social al BC „Energbank” SA de la aceeași persoană - „Energoimpex” SA, ceea ce denotă achiziție coordonată. În acest context menționează că Banca Națională a Moldovei nu a justificat nicicum calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data achiziției efective.

Face trimitere la pct. 5 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, unde se face referință la art. 3 lit. i) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au adoptat sau adoptă o politică

investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent”. În acest context se invocă faptul că în perioada 1 februarie 2018 – 14 februarie 2018 reclamanta „Panfermag Energy” SA, și acționarii „Enteh” SA, „Evident Electro” SA, ÎCS „Dima-Holdong” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, au notificat Banca Națională a Moldovei privind intenția de înstrăinare integrală a pachetelor de acțiuni deținute în BC „Energbank” SA

Atenționează, că nici unul din argumentele formulate la subpunctele 1)-11) de la pct. 7 nu indică concret vreo acțiune concertată atribuită reclamantei „Panfermag Energy” SA

Respinge, constatările Băncii Naționale a Moldovei precum că „Panfermag Energy” SA ar deține în capitalul social al BC „Energbank” SA o deținere calificată de 52,77%. Aceste constatări nu corespund realității, sunt lipsite de temei probatoriu, sunt ilegale și prescise. Banca Națională a Moldovei a manifestat subiectivism în calificarea raporturilor economice legale dintre unii acționari ai BC „Energbank” SA drept activitate concertată. Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a constatat acțiunile pretins concertate ale reclamantei în baza unor fapte care nu sunt confirmate prin probe. Aceste constatări sunt rezultatul aprecierii superficiale și arbitrare a documentelor și informațiilor analizate de pârât, fără a ține cont de circumstanțele obiective de constituire a acționariatului BC „Energbank” SA până la instituirea restricțiilor legale, ceea ce a condus la tragerea unor concluzii pripite, subiective și eronate în fond.

Însă, notificarea vizată nu constituie realizarea unei achiziții sau înstrăinări în sensul normei invocate. Aceste notificări au fost o reacție firească a acționarilor la politicile restrictive aplicate de Banca Națională a Moldovei față de BC „Energbank” SA în ultimii 3 ani, inclusiv privind plata dividendelor. Mai mult, notificările au fost făcute întru executarea prevederilor legale.

Reține, că pct. 7 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt invocate circumstanțe care ar confirma politică comună de durată a acționarilor în raport cu emitentul BC „Energbank” SA, fiind invocat art.3 lit. j) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 referitor la activitatea concertată a persoanelor al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă.

În hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este invocată analiza unor informații dobândite de Banca Națională a Moldovei care ar permite de a constata că acționarii vizați acționează în mod concertat în legătură cu banca, adică se află în situația în care fiecare acționar a decis să exercite drepturile lor în conformitate cu un acord implicit sau explicit (pag. 2, primul alineat). În acest context se face referință la art. 51 alin. (5) din Legea 202 din 6 octombrie 2017 (pag. 1 primul alineat) care prevede: (5) Banca Națională a Moldovei trebuie să fie informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al

persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmând a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din data la care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia.

Observă, însă, că din norma citată rezultă cert obligația de informare a Băncii Naționale a Moldovei despre exercitarea concertată a unor drepturi în raport cu banca, nu și obținerea prealabilă a permisiunii pentru astfel de acțiuni. Mai mult, cu certitudine, Legea citată nu prevede careva proceduri aparte privind obținerea permisiunii prealabile pentru executarea concertată a drepturilor conferite de acțiuni și, cu certitudine, nu prevede sancționarea pentru neprezentarea informațiilor date prin expropriere, similar cu sancțiunea de expropriere care se aplică pentru achiziția deținerii calificate fără permisiunea Băncii Naționale a Moldovei.

Deși se referă la acțiuni concertate prevăzute de art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, pentru care Legea nu prevede permisiune prealabilă, înainte de a dispune măsurile sancționatorii, Banca Națională a Moldovei conchide eronat că, în urma acțiunii concertate, acționarii vizați dețin deținere calificată (52,77%) în capitalul social al băncii fără a avea aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate (pag. 13, primul alineat). Actul administrativ contestat nu este motivat din punct de vedere legal referitor la calificarea acțiunilor concertate imputate reclamantei „Panfermag Energy” SA drept achiziție concertată potrivit art. 45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 care ar fi avut loc fără permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei.

Consideră, că este lipsită de suport legal și concluzia Băncii Naționale a Moldovei din actul contestat (pag. 12, ultimul alineat) precum că acționarii vizați, inclusiv și reclamanta, urmau să se declare ca atare (concertați) și să solicite aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 3 din Hotărârea Consiliului de administrare a Băncii Naționale a Moldovei nr. 1 din 27 iunie 2013 și art. V alin. (6) din Legea nr. 110 din 15 iunie 2018. Astfel, Banca Națională a Moldovei propune ca reclamanta să recunoască o încălcare pe care nu a admis-o prevăzută de art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017.

În actul contestat Banca Națională a Moldovei invocă fapte și acțiuni care au avut loc într-o perioadă de cel puțin 12 ani, 2006-2018, dar nu specifică când anume ar fi avut loc acordul explicit/implicit al acționarilor vizați și pretinsa achiziție a deținerii calificate, când urmau acționarii vizați, inclusiv reclamanta, să solicite permisiunea Băncii Naționale a Moldovei. Or, chiar din argumentarea actului contestat rezultă cu certitudine că acționarii vizați nu au dobândit acțiuni concomitent.

Astfel, acțiunile și evenimentele descrise în actul administrativ contestat nu justifică constatările făcute privind pretinsa achiziție concertată a unei dețineri calificate în sensul art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 și nu există temei legal pentru sancționare cu exproprierea reclamantei „Panfermag Energy” SA

Menționează de altfel, că Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 impune sancțiuni ilegale și disproportionale - exproprierea reclamantei de acțiunile sale dobândite și deținute în mod legitim.

Indică, că Banca Națională a Moldovei a emis actul contestat, invocând conformitatea cu prevederile art. 45 alin. (1), (2), (4), (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor și art. 11 alin. (1), (3), art. 27 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. Dispozitivul hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 constată în p. 1: „ Se constată că acționarii BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg” - acționează concertat în raport cu această bancă și dețin în capitalul social al acesteia deținere calificată (52,77%) fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.”

Prin pct. 2 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a informat persoanele vizate, inclusiv reclamanta, despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni la ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende din data constatării acțiunii concertate a persoanelor, adică din data adoptării respectivei hotărâri.

Prin pct. 3 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a obligat acționarii vizați, inclusiv reclamanta, să înstrăineze acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni. Actul contestat specifică - la expirarea termenului de 3 luni devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

Face referire la art. 52¹ din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor prevede procedura de anulare, emiteră, vânzare, răscumpărare și convertire a cotelor de participare deținute cu nerespectarea cerințelor privind calitatea acționariatului: „(2) în cazul în care acțiunile nu au fost înstrăinate în termen de 3 luni sau în termenul de prelungire prevăzut la art. 52 alin. (6), organul executiv al băncii, în termen de cel mult 15 zile de la data expirării termenului acordat deținătorilor de acțiuni pentru vânzarea acestora, emite și depune la Comisia Națională a Pieței Financiare decizia privind anularea acestor acțiuni și emiteră de noi acțiuni în același număr și de aceeași clasă.

Astfel, drept urmare a adoptării hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 va avea loc exproprierea reclamantei „Panfermag Energy” SA de acțiunile emise de BC „Energbank” SA, dobândite și deținute în mod legal. Contrar voinței sale reclamanta este forțată să cedeze proprietatea sa, să înstrăineze acțiunile în nume propriu altor persoane de drept privat, agreeate de Banca Națională a Moldovei, în caz contrar bunurile vor dispărea din patrimoniul reclamantei, acțiunile vor fi anulate, în lipsa unei cauze de utilitate publică, fără o dreaptă și prealabilă despăgubire.

Subsecvent, menționează că Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 are efect de expropriere justificată printr-un pretins interes public general. Măsurile de sancționare aplicate de drept în raport cu compania reclamantă sunt vădit disproportionale, nu sunt justificate, sunt în contradicție cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, Convenția Europeană prevede că intervenția statului

în exercitarea dreptului de proprietate al reclamantei „Panfermag Energy” SA urmează să fie justificată printr-un scop legitim de utilitate publică sau un interes general, trebuie să fie proporțională scopului legitim urmărit pentru a asigura un just echilibru între protecția dreptului de proprietate și interesul public. Măsurile de sancționare aplicate prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în raport cu reclamanta nu au temei legal în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, sunt în mod vădit arbitrare și exagerate față de caracterul și gravitatea pretinselor încălcări constatate și scopul urmărit, încălcând obligațiunile asumate de Republica Moldova conform acordurilor internaționale privind garantarea și protejarea investițiilor străine. În particular, se referă la Acordul între Republica Moldova și Confederația Elvețiană privind promovarea și protecția reciprocă a investițiilor din 30 noiembrie 1995.

Reclamantul, a mai indicat că actul administrativ contestat încalcă așteptările legitime ale reclamantei care a contat pe protejarea bunurilor sale prin cadrul legislativ adecvat, garanții constituționale și convenții internaționale. Potrivit jurisprudenței europene, reclamanta dispune de un „bun”, deci statul are obligația pozitivă să protejeze proprietatea reclamantei. Instanța de contencios administrativ are dreptul și obligația de a aplica direct Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și jurisprudenței CEDO pentru a întemeia anularea unui act administrativ afectat de vicii fundamentale, anularea căruia este dictată de necesitatea eliminării unei atentări inadmisibile la dreptul de proprietate al reclamantei. În acest sens invocă Hotărârea Curții Constituționale a RM nr. 12 din 7 iunie 2011 pentru controlul constituționalității prevederii art. 22 alin.(1) lit. p) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 „Cu privire la statutul judecătorului” în redacția Legii nr. 152 din 8 iulie 2010 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, care a statuat: „Conform art. 1 din Convenție, statele sânt obligate să asigure drepturile și libertățile prevăzute în Convenție fiecărei persoane aflate sub jurisdicția lor. Această obligație presupune organizarea unui sistem juridic pertinent. Aceste prevederi pun în valoare nu numai esența drepturilor protejate prin Convenție, dar și responsabilitatea care revine propriilor instituții ale statului în asigurarea exercitării drepturilor.

Consideră reclamantul, că Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este tardivă și arbitrară. Hotărârea contestată nu conține motivarea aplicării restricțiilor legale și a sancțiunilor de expropriere în raport cu evenimentele care au avut loc înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (1 ianuarie 2018). Pârâta Banca Națională a Moldovei nu a justificat aplicarea legislației actuale pentru calificarea unor activități pretins concertate ale reclamantei „Panfermag Energy” SA din anii 2006-2017. Actul contestat doar menționează că prevederi similare au fost stabilite anterior în articolele 3, 15, 151, 153, 155 din Legea instituțiilor financiare 550 din 21 iulie 1995 (pag.1, ultimul alineat).

A solicitat anularea Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2018 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh”, SA „Evident Electro”, ÎCS „Dima-Holdong” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovevețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce ține de „Panfermag Energy” SA, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului, anularea Hotărârii Comitetului

Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 13 martie 2019 cu privire la respingerea cererii prealabile a reclamantului „Panfermag Energy” SA.

La 10 aprilie 2019, **ÎCS „Dunav” SA (actualmente SRL „Dunav”)** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că este acționar al BC „Energbank” SA având o deținere calificată de 6,07% în capitalul social al băncii.

Menționează, că la data de 16 ianuarie 2019, ÎCS „Dunav” SA a recepționat de la Banca Națională a Moldovei Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 prin care Banca Națională a Moldovei inter alia: a constatat că ÎCS „Dunav” SA în calitate de acționar al băncii acționează concertat în raport cu banca cu următorii acționari ai băncii: „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg; a suspendat exercițiul drepturilor aferente acțiunilor deținute de către ÎCS „Dunav” SA în capitalul social al băncii; și a obligat ÎCS „Dunav” SA să vândă acțiunile deținute în capitalul social al băncii în termen de 3 luni de la data hotărârii contestate.

Indică, că potrivit art. 11 alin. (5¹) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548 din 21 iulie 1995, „actele Băncii Naționale pot fi contestate la Comitetul executiv al Băncii Naționale prin depunerea unei cereri prealabile în termen de 30 de zile de la data comunicării actului. Termenul de 30 de zile nu se extinde asupra actelor cu caracter normativ”. În temeiul prevederilor legale de mai sus, la data de 11 februarie 2019, ÎCS „Dunav” SA a depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei cererea prealabilă privind contestarea hotărârii contestate în partea ce se referă la acesta, prin care a solicitat de la Banca Națională a Moldovei: suspendarea efectelor hotărârii contestate în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA, până la soluționarea cererii prealabile; și anularea Hotărârii contestate în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA

Reține, că în cererea prealabilă ÎCS „Dunav” SA a indicat asupra ilegalității Hotărârii contestate, menționând că acesta nu acționează concertat cu acționarii băncii, astfel încât hotărârea contestată îi încalcă dreptul de proprietate asupra deținerii sale de 6,07% în capitalul social al băncii. La 10 aprilie 2019, ÎCS „Dunav” SA a recepționat de la Banca Națională a Moldovei Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 69 din 13 martie 2019, prin care Banca Națională a Moldovei inter alia a respins cererea prealabilă și a menținut Hotărârea contestată.

Indică, că ÎCS „Dunav” SA consideră hotărârea contestată, în partea ce se referă la acesta, ca fiind ilegală, ce încalcă drepturile sale și respectiv, pasibilă de a fi anulată.

Așa fiind, Banca Națională a Moldovei pretinde că urmare a acțiunii concertate, contrar normelor legale menționate mai sus, ÎCS „Dunav” SA și acționarii băncii dețin o deținere calificată (52,77%) în capitalul social al băncii fără a avea aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate.

Învederează, că, cele pretinse de către Banca Națională a Moldovei în hotărârea contestată nu corespund realității, sunt lipsite de substrat factologic și încalcă în mod flagrant drepturile și interesele legitime ale ÎCS „Dunav” SA, or acesta nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Accentuează că, concluziile Băncii Naționale a Moldovei formulate în hotărârea contestată cu privire la ÎCS „Dunav” SA sunt absolut neîntemeiate și eronate, din următoarele considerente: a) Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că ÎCS „Dunav” SA împreună cu o parte din acționarii băncii („Electroreparatie Grup” SRL, „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA și ÎCS „Dima-Holding” SRL) sunt persoane care în derularea unor operațiuni economice utilizează resurse financiare având aceeași sursă, provenind de la entități diferite care sunt persoane implicate (pct. 3 din hotărârea contestată).

Potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, „persoane care acționează concertat - persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: f) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, utilizează resurse financiare având aceeași sursă sau provenind de la entități diferite care sunt persoane implicate.

Afirmă, Banca Națională a Moldovei pretinde că ÎCS „Dunav” SA a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a băncii, utilizând resurse financiare provenite de la „Nord Energo” SRL (pretinsă a fi persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir) și a creditorilor de la bancă.

Face trimitere la art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, persoane care acționează concertat sunt persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: b) persoanele implicate: persoanele care controlează sau sânt controlate de către altă persoană sau care se găsesc sub un control comun; persoanele care sânt parte directă sau indirectă la acorduri în vederea obținerii sau exercitării în comun a drepturilor de vot, dacă acțiunile, care sânt obiect al acordului, pot conferi o poziție de control; persoanele fizice din cadrul persoanei juridice, care au atribuții de conducere sau control; persoanele care pot numi majoritatea membrilor organelor de conducere în cadrul unei persoane; orice persoană care, conform legislației civile, este legată de persoana fizică, menționată mai sus, printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, soții persoanei și rudelor persoanei, afinii persoanei și soții afinelor, precum și societățile aflate sub controlul acestora.

A opinat că din analiza normei juridice de mai sus rezultă clar că raportul/relația „persoane implicate” poate exista doar între doi (sau mai mulți) acționari ai unei bănci, sau două (sau mai multe) persoane care intenționează să dobândească o deținere în capitalul unei bănci. Or, definiția se referă la persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească, adică legate de acțiunile deținute în bancă, de către fiecare dintre aceste persoane, și, respectiv doar aceste persoane (acționari sau persoane care intenționează să dobândească deținere în capitalul băncii) pot fi examinate prin prisma raportului „persoane implicate”, ex. dacă ambii soți dețin acțiuni ai aceleiași bănci, atunci sunt persoane implicate.

Așadar, în momentul în care legea instituie prezumția potrivit căreia persoanele implicate se prezumă că sunt persoane care acționează concertat, urmează a se lua în considerare faptul că aceste persoane trebuie în același timp: să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane care acționează concertat (i.e. aceste 2 sau mai multe persoane să fie acționari ai băncii/să aibă intenția să dobândească o deținere în capitalul băncii și între ei să existe acel acord implicit sau explicit cu privire la drepturile aferente deținerilor); și să întrunească condițiile legale pentru a fi calificate ca persoane implicate (i.e. persoane sub control comun; rude; etc.).

Astfel, consideră că Banca Națională a Moldovei în mod greșit a calificat mai multe persoane fizice și juridice ca fiind persoane implicate care acționează concertat, asta deși aceste persoane nu sunt acționari ai băncii, nu intenționează să dobândească o deținere în capitalul băncii. Prin urmare, circumstanțele de fapt din Hotărârea contestată, aferente persoanelor implicate care nu sunt acționari ai băncii nu urmau a fi luate în considerare la determinarea acțiunii concertate.

Atenționează, că în speță, „Nord Energo” SRL nu este acționar al băncii și nici nu intenționează să dobândească o deținere în capitalul băncii. Prin urmare, Banca Națională a Moldovei în mod greșit a calificat „Nord Energo” SRL ca fiind persoană implicată, iar utilizarea resurselor financiare de la „Nord Energo” SRL nu urma a fi luată în considerare la determinarea acțiunii concertate, or în speță nu este aplicabilă prezumția enunțată mai sus (lit. f)).

Totodată, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că ÎCS „Dunav” SA împreună cu „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO și Hostex Establishment au adoptat o politică investițională similară, prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent.

Potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: persoanele care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent.

În temeiul prevederilor legale sus-numite, Banca Națională a Moldovei urma să constate, în bază de probe, existența unei politici investiționale similare.

Respectiv, Banca Națională a Moldovei urma să constate că ÎCS „Dunav” SA, împreună cu ceilalți acționari menționați mai sus, au efectuat mai multe înstrăinări de instrumente financiare emise de același emitent, și în acest sens exista o tactică, un comportament comun, fapt care ar atesta existența unei politici investiționale similare.

Astfel, este de părere că Banca Națională a Moldovei a determinat abuziv și neîntemeiat existența unei politici investiționale comune doar în baza unui singur episod de vânzare a instrumentelor financiare emise de către bancă, adică în condițiile lipsei unor acțiuni comune și repetate din partea ÎCS „Dunav” SA și acționarilor menționați mai sus. Notează că, un singur caz în mod evident nu poate permite constatarea existenței unei politici investiționale similare.

În plus, existența aceluiași motiv de înstrăinare a instrumentelor financiare de către ÎCS „Dunav” SA și acționarilor menționați mai sus (în speță, modificarea legislației) nu poate fi considerată ca temei pentru a concluziona că înstrăinarea a

avut loc în condiții similare, or este evident că modificarea legislației ar putea servi drept motiv de înstrăinare a instrumentelor financiare pentru mai mulți participanți la piața bancară iar aceștia nu sunt obligați să o facă succesiv sau prin recurgere la simulații doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Tocmai din considerentul existenței aceluiași motiv a și fost invocat un termen unic de înstrăinare, or modificările legislației la fel ar putea avea consecințe pentru acționari, deci aceștia nu pot aștepta vânzarea pe rând a instrumentelor (suportând în toată această perioadă prejudicii materiale considerabile) doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Mai mult, atrage atenția că în perioada anului 2017 conducerea Băncii Naționale a Moldovei în mod insistent a recomandat băncii să efectueze măsurile necesare în vederea identificării unui investitor strategic. Totodată, Banca Națională a Moldovei a blocat mai multe hotărâri ale adunării generale a acționarilor băncii cu privire la repartizarea dividendelor. În atare circumstanțe este explicabil că mai mulți acționari, inclusiv ÎCS „Dunav” SA și acționarii menționați mai sus, au decis să-și vândă acțiunile deținute în bancă.

În acest sens, notează că Banca Națională a Moldovei aplică în privința acționarilor băncii o politică bancară confuză și lipsită de previzibilitate or, pe de o parte, aceasta contribuie la crearea circumstanțelor care impun acționarii să-și vândă participațiile deținute în bancă, iar pe de altă parte, folosește această situație împotriva acestora, contrar normelor legale, acuzându-i pe nedrept că aceștia acționează concertat.

A stipulat că, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că ÎCS „Dunav” SA împreună cu acționarii băncii sunt persoane care au deținut sau dețin în același timp dețineri (cote de participare) la una sau mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună (pct. 6 din Hotărârea contestată).

Potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, persoane care acționează concertat sunt persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: m) persoanele care au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună.

În temeiul prevederilor legale citate supra, constată că pentru operarea prezumției de mai sus urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: a) existența a minim 2 acționari ai băncii pretins acționând concertat; b) acești acționari să aibă (să fi avut) în același timp dețineri la aceeași persoană juridică; c) acești acționari să dețină (să fi deținut) controlul la această persoană juridică; d) acești acționari să desfășoare (să fi desfășurat) o politică comună în privința acestei persoane juridice.

Reține, că în speță, în hotărârea contestată Banca Națională a Moldovei indică faptul că beneficiarul efectiv al ÎCS „Dunav” SA și beneficiarul efectiv al „WGD INT” SRO au deținut 100% în capitalul social al „WGD INT” SRO

Astfel, consideră că Banca Națională a Moldovei în mod eronat a aplicat prezumția legală indicată mai sus, or beneficiarii efectivi ai ÎCS „Dunav” SA și

„WGD INT” SRO nu sunt acționari ai băncii, deci norma citată mai sus nu este aplicabilă.

A mai expus că Banca Națională a Moldovei nu a invocat niciun argument și nu a făcut referire la nici o probă care ar demonstra că beneficiarul efectiv al ÎCS „Dunav” SA și beneficiarul efectiv al „WGD INT” SRO au desfășurat o politică comună în privința „WGD INT” SRO.

Totodată, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că ÎCS „Dunav” SA împreună cu acționarii băncii sunt persoane ale căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de către bancă denotă o politică comună de durată cu referire la bancă (pct. 7 din Hotărârea contestată).

Potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, persoane care acționează concertat sunt persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: j) persoanele al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă.

A specificat că Banca Națională a Moldovei pretinde aplicabilitatea prezumției sus-numite indicând asupra faptului că: - în 2011 a înaintat doi candidați pentru a fi aleși drept membri ai Comisiei de cenzori ai Băncii (Gurdiș Ecaterina și Sizova Taisia) și unul din acești candidați a fost votat (Sizova Taisia); - în 2015 a înaintat doi candidați pentru a fi aleși drept membri ai Comisiei de cenzori ai Băncii (Bezdîga Natalia și Sizova Taisia) și unul din acești candidați a fost votat (Sizova Taisia).

În contextul aspectelor menționate la lit. b) din prezenta acțiune, reiterează faptul că pentru a constata existența unei politici comune și mai ales de durată, Banca Națională a Moldovei urma să constate existența a mai multe episoade care se denote o tactică comună în acest sens.

În speță, în baza doar a două episoade la o distanță de 4 ani de propunere a unor candidați la funcția de membri ai Comisiei de cenzori a băncii (care nici măcar nu erau întocmai aceeași și nici nu au fost votați în totalitate) în mod cert nu poate fi constatată existența unei politici comune, și mai ales de durată, cu referire la exercițiu identic al drepturilor conferite de acțiunile deținute în capitalul băncii.

Mai mult, aspectele aferente episoadelor descrise mai sus nu pot fi considerate ca temei pentru a concluziona că exercițiul drepturilor a avut loc în mod identic, or de la înființarea băncii structura acționariatului acesteia practic nu s-a schimbat, iar prin urmare și membrii organelor de conducere în mod constant au rămas practic aceeași (având în vedere că aceștia au demonstrat că dispun de capacitatea necesară pentru a gestiona banca, fapt confirmat prin volumul profiturilor obținute de către bancă de-a lungul anilor). Astfel, nu contravine normelor legale ca mai mulți acționari din cei care dețin acțiuni la bancă de mai mulți ani să dorească propunerea acelorași persoane care deja au demonstrat că dispun de abilitățile necesare pentru a face banca cât mai profitabilă.

În contextul dat a atenționat că Banca Națională a Moldovei a indicat în răspunsul la cererea prealabilă că, „La identificarea cazurilor de prezență a unei înțelegeri între acționari cu privire la exercitarea identică a drepturilor acordate de deținerile în capitalul social al băncii, în particular în chestiunile legate de numirea membrilor consiliului și/sau comisiei de cenzori, Banca Națională a Moldovei a ținut

cont de astfel de factori precum: natura relațiilor dintre candidații la funcția de membru al Consiliului și sau a comisiei de cenzori și persoanele care le înaintează (propun); numărul candidaților propuși la funcția de membru al Consiliului și/sau al comisiei de cenzori care au fost supuse votului; dacă persoanele au cooperat în chestiunea numirii membrilor Consiliului și/sau ai comisiei de cenzori în mai multe cazuri; dacă numirea membrului (membrilor) propus(și) ai Consiliului și/sau ai comisiei de cenzori a influențat puterea de decizie în Consiliul și/sau în comisia de cenzori (prin deținerea majorității). [...] Asemenea relații dintre persoanele (acționarii), unele dintre care având sediul în jurisdicții străine, obiectivele, acțiunile lor sau rezultatul acțiunilor arată că cooperarea între ele nu reprezintă doar expresia unei abordări comune într-o anumită chestiune, dar un element al unui acord (implicit sau explicit) mai amplu între aceștia, ce depășește pretinsa coincidență la înregistrarea buletinelor de vot sau solicitărilor cu privire la candidații la funcțiile de conducere a băncii” (pag. 6-7 din Răspunsul la Cererea prealabilă).

Prin urmare, deși pretinde că a luat în considerare mai mulți factori la determinarea acțiunii concertate în chestiunea legată de numirea membrilor comisiei de cenzori a băncii, Banca Națională a Moldovei a indicat asupra acțiunii concertate a ÎCS „Dunav” SA cu acționarii băncii în baza doar a două episoade care în mod cert nu denotă un element al unui acord (implicit sau explicit) mai amplu între aceștia.

Totodată, cu referire la voturile identice pe parcursul mai multor adunări ale acționarilor băncii, atrage atenția că la nici o adunare a acționarilor băncii nu a avut loc procesul de votare nominal când se cunoaște cine și ce voturi și-a dat. În același timp, având în vedere totalul voturilor pro și contra, acestea obiectiv nu permit constatarea existenței acțiunii concertate a ÎCS „Dunav” SA cu acționarii băncii, iar luarea mai multor decizii în urma votului ÎCS „Dunav” SA, a acționarilor băncii dar și a altor acționari a băncii, denotă faptul că aceste decizii erau în interesul băncii și a acționarilor săi (fapt confirmat prin dinamica dezvoltării băncii), dar nu și faptul că între ÎCS „Dunav” SA și acționarii băncii există o acțiune concertată.

Este de părere că o astfel de abordare a Băncii Naționale a Moldovei este una contradictorie deoarece, deși Banca Națională a Moldovei a confirmat că pe lângă ÎCS „Dunav” SA și acționarii băncii, alți acționari ai băncii la fel au votat identic în cadrul mai multor adunări generale ale acționarilor băncii, iar prezumția de la art. 3 lit. j) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017 permite constatarea acțiunii concertate a acționarilor (nefiind necesară cumularea mai multor prezumții); totuși, Banca Națională a Moldovei nu a constatat (în baza acestei prezumții) că ceilalți acționari ai băncii (care au votat identic) acționează concertat cu ÎCS „Dunav” SA și acționarii băncii.

Prin urmare, Banca Națională a Moldovei în mod eronat, prin tratare ambiguă și arbitrară a datelor faptice, dar și prin interpretare extensivă și greșită a normelor legale, a constatat acțiunea concertată a ÎCS „Dunav” SA cu acționarii băncii în temeiul prezumției legale sus-numite, în condițiile în care prezenta speță nici nu se încadrează în parametrii legali ai acestei prezumții.

Indică că, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că ÎCS „Dunav” SA împreună cu acționarii băncii au derulat sau derulează operațiuni economice împreună (pct. 8 din Hotărârea contestată).

Potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, persoane care acționează concertat sunt persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau

pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună.

În temeiul prevederilor legale citate supra, constată că pentru operarea prezumției de mai sus urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: a) existența a minim 2 acționari ai băncii pretins acționând concertat; b) acești acționari să deruleze în trecut sau în prezent operațiuni economice împreună.

Contrar celor menționate mai sus, Banca Națională a Moldovei nu a argumentat și nu a probat existența mai multor operațiuni economice derulate în timp între ÎCS „Dunav” SA și ceilalți acționari ai băncii. De fapt, operațiunile economice la care se referă Banca Națională a Moldovei au avut caracter unic și, respectiv, nu pot fi considerate ca o derulare în timp a operațiunilor economice.

Mai mult, deși pretinde existența acțiunii concertate între ÎCS „Dunav” SA și acționarii băncii, Banca Națională a Moldovei a indicat că ÎCS „Dunav” SA a derulat operațiuni economice și cu Semionova Elena, „Energoimpex” SA „Nord Energo” SRL și „Moldelectromontaj” SA însă ultimii nu sunt acționari ai băncii. Prin urmare, nu se întrunește condiția legală de la lit. a) de mai sus pentru operarea prezumției legale corespunzătoare.

Adaugă reclamantul, că în acest sens, este neîntemeiată poziția Băncii Naționale a Moldovei din răspunsul la cererea prealabilă, precum că, potrivit noțiunilor „persoană”, „persoane care acționează concertat” din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, pentru a determina persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună, nu este o cerință obligatorie ca persoanele să fie acționari ai Băncii.

În speță, Banca Națională a Moldovei nu a invocat conform căror criterii legale a stabilit prezumția acțiunii concertate în baza aspectelor de la pct. 9 din hotărârea contestată și nici nu a demonstrat că aceste aspecte denotă existența unui acord implicit sau explicit între ÎCS „Dunav” SA și acționarii băncii în legătură cu drepturile legate de deținerea din capitalul social al băncii.

De fapt, aspectele constatate la pct. 9 din hotărârea contestată nu reprezintă temeiuri de a constata o pretinsă acțiune concertată a ÎCS „Dunav” SA cu acționarii băncii și nici nu se încadrează în nici prezumție legală aferentă acțiunii concertate.

În lumina aspectelor menționate mai sus, reiterează că ÎCS „Dunav” SA nu acționează concertat cu ceilalți acționarii băncii, iar Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat a constatat acest fapt, fără a intra în esența circumstanțelor de fapt invocate în hotărârea contestată.

În speță, contrar prevederilor legale, Banca Națională a Moldovei nu s-a condus de criteriile legale corespunzătoare. Hotărârea contestată bazându-se pe o serie de circumstanțe eronate și neexaminată în profunzime în vederea intrării în esența acestora, or în eventualitatea în care Banca Națională a Moldovei examina în mod corespunzător toate circumstanțele cauzei, aceasta urma să de o altă soluție în speță.

A precizat că hotărârea contestată a fost emisă la data de 11 ianuarie 2019, însă pretinsele încălcări în baza cărora Banca Națională a Moldovei a emis Hotărârea contestată au avut loc cu mai mult de 3 ani în urmă (2011, 2015). Astfel, constată că sancțiunile prevăzute în hotărârea contestată au fost aplicate cu încălcarea prescripției legale de 6 luni și 3 ani, or deși încălcările au fost constatate în anul 2011

și 2015, sancțiunile au fost aplicate la 11 ianuarie 2019, adică peste mai mult de 3 ani de la constatare.

În temeiul celor menționate mai sus, constată că prin aplicarea sancțiunilor indicate în hotărârea contestată, Banca Națională a Moldovei a încălcat dreptul de proprietate a ÎCS „Dunav” SA asupra acțiunilor deținute în bancă, or de facto Banca Națională a Moldovei a realizat o expropriere a ÎCS „Dunav” SA de acțiunile sale prin obligarea de vânzare a acestora. Asta deoarece nu a fost respectat principiul proporționalității și, respectiv, echilibrul între dreptul de proprietate și interesul public, având în vedere că nu sunt întemeiate argumentele Băncii Naționale a Moldovei care au stat la baza emiterii hotărârii contestate în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA, iar acesta în mod cert, conform circumstanțelor de fapt și de drept menționate mai sus, nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Astfel, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde în răspunsul la cererea prealabilă că ingerința admisă de către aceasta este una proporțională și legală, în condițiile în care se constată în mod cert că ÎCS „Dunav” SA nu acționează concertat cu acționarii băncii.

Toate situațiile descrise de Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, care au fost invocate în speță de către Banca Națională a Moldovei, constituie doar niște prezumții ale activităților concertate.

După cum se indică chiar în conținutul normei citate, aceste prezumții operează până la proba contrară, adică Banca Națională a Moldovei avea obligația legală să permită ÎCS „Dunav” SA în privința căruia formulează alegații privind activitatea concertată, cu referire la una sau alta dintre situațiile indicate în lege, să prezinte probe contrare care ar răsturna prezumția legală.

Notează, că Banca Națională a Moldovei însă a privat ÎCS „Dunav” SA de dreptul la apărare și fără a-i permite să prezinte probe în apărare, a procedat direct la sancționarea ÎCS „Dunav” SA, în baza unor prezumții care sunt răsturnate prin explicațiile ce urmează și, deci, sunt inoperante.

În context, Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde în răspunsul la cererea prealabilă că exercitarea dreptului de a contesta hotărârea contestată deja reprezintă o posibilitate de a prezenta contra probe.

De fapt, Banca Națională a Moldovei confundă dreptul de a răsturna prezumțiile legale cu dreptul la apărare, or dreptul de a răsturna prezumțiile legale urma a fi acordat până la sancționarea ÎCS „Dunav” SA, deoarece după sancționare un astfel de drept este inefficient în condițiile în care ÎCS „Dunav” SA deja urmează să se apere împotriva sancțiunilor aplicate.

În speță, la exercitarea dreptului său discreționar, Banca Națională a Moldovei nu a luat în considerare toate faptele relevante și nu a respectat limitele legale ale dreptului discreționar de a sancționa acționarul unei bănci pentru constatarea acțiunii concertate, exercitând acest drept contrar scopului acordat prin lege (fiind sancționat un acționar care nu acționează concertat cu alți acționari ai băncii).

A solicitat reclamantul ÎCS „Dunav” SA anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA, anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA.

La 11 aprilie 2019, **ÎCS „Dima-Holding” SRL** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” SA cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a fost comunicată reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL prin scrisoarea nr. 09-01210/8/100 din 14 ianuarie 2019. Potrivit art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și art. 11 alin. (5¹) din Legea 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, reclamanta a contestat actul administrativ prin cererea prealabilă din 11.02.2019. Pârâta Banca Națională a Moldovei a respins cererea prealabilă prin hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019, care a fost comunicată reclamantei prin scrisoarea nr. 09-01210/30/818 din 14 martie 2019.

Hotărârile Comitetului Executiv ale Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019 sunt ilegale și neîntemeiate în privința reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL, care deține legal pachetul de 8,62 % de acțiuni dobândit legal în capitalul social al BC „Energbank” SA.

Menționează că, potrivit hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, drept urmare al unor pretinse acorduri implicite, sau explicite, compania reclamantă „Dima-Holding” care deține 8,62 % din capitalul social al BC „Energbank” SA ar fi acționat concertat în raport cu banca împreună cu acționarii „Enteh” SA (8,09 % din capitalul social), „Evident Electro” SA (7,33 % din capitalul social), „Electroreparație Grup” SRL (3,10 % din capitalul social), „Hostex Establishment” (9,62 % din capitalul social), „Panfermag Energy” SA (4,75 % din capitalul social), „WGD INT” SRO (3,95% din capitalul social), ÎCS „Dunav” SA (6,07 % din capitalul social), Melnic Vladimir (0,03 % din capitalul social), Macovevețkaia Elena (0,85 % din capitalul social), Semionova Elena (0,14 % din capitalul social), Prodan Oleg (0,22 % din capitalul social).

Potrivit textului actului administrativ contestat, pârâta Banca Națională a Moldovei își întemeiază constatările pe cumulul unor circumstanțe și prezumții care au determinat concluzia Băncii Naționale a Moldovei că acționarii nominalizați în hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 ar deține o deținere calificată de 52,77% în capitalul social al BC „Energbank” SA fără a avea aprobarea (permisiunea) scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate. În motivarea hotărârii Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei face referință la art. 3 din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (care este în vigoare din 1 ianuarie 2018), unde este explicată noțiunea de „persoane care acționează concertat”, și constată acțiunile pretins concertate ale reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL efectuate în comun cu alți acționari ai BC „Energbank” SA.

La pct. 3 subpct. 2), 5) și 7) din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 se face referință la art. 3 lit. f) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 pentru a constata activitatea concertată a reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL care, în anul 2010 a furnizat resurse financiare pentru „Evident Electro” SA utilizate pentru procurarea acțiunilor BC „Energbank” SA din emisiunea a X-a, a participat la emisiunea a X-a de acțiuni ale BC „Energbank” SA, precum și a utilizat împrumuturi din aceeași sursă („Panfermag Energy” SA), de rând cu acționarii „Enteh” SA, „Electroreparație Grup” SRL și persoane implicate cu acționarii „Panfermag Energy” SA, „Enteh” SA, „Electroreparație Grup” SRL și „Evident Electro” SA, Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise.

La pct. 5 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 se face referință la art. 3 lit. i) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent. În acest context se invocă faptul că în perioada 1 februarie 2018-14 februarie 2018 reclamanta „Dima-Holding” SRL și acționarii „Enteh” SA, „Evident Electro” SA, „WGD INT” SRO, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, au notificat BNM privind intenția de înstrăinare integrală a pachetelor de acțiuni deținute în BC „Energbank” SA însă, notificarea vizată nu constituie realizarea unei achiziții sau înstrăinări în sensul normei invocate. Or, din textul Legii nu rezultă că noțiunea de „emitent” se referă și la BC „Energbank” SA pentru care în Lege este utilizată noțiunea de „bancă”, inclusiv în scopul calificării acțiunilor concertate (art. 3 lit. j). Aceste notificări au fost o reacție firească a acționarilor la avalanșa de modificări a legislației bancare, complexe și neclare, și la politicile restrictive aplicate de Banca Națională a Moldovei față de BC „Energbank” SA în ultimii 3 ani, inclusiv privind neplata dividendelor. Mai mult, notificările au fost făcute întru executarea prevederilor legale privind majorarea deținerilor/achizițiilor.

Pct. 6 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este bazat pe art. 3 lit. m) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună. La subpunctele 2) și 4) norma citată a fost aplicată în raport cu reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL deoarece „Panfermag Energy” SA deține cota de 4% în capitalul reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL, iar ultima a deținut împreună cu Gordeev Serghei cota de 100 în capitalul „Zeto Energie” SRL, Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise.

La pct. 7 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt invocate circumstanțe care ar confirma politică comună de durată a acționarilor în raport cu emitentul BC „Energbank” SA, fiind invocat art. 3 lit. j) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 referitor la activitatea concertată a persoanelor al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă. Norma citată a fost aplicată reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL pentru exercitarea drepturilor de vot la adunările acționarilor din anii 2006-2018 și desemnarea membrilor organelor de conducere a BC „Energbank” SA în aprilie 2014, martie-aprilie 2018. Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor invocate.

La pct. 8 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 se face referire la art. 3 lit. n) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună. În contextul normei citate, la subpunctele 1), 3) - 6), al pct. 8 din hotărâre este indicat că reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL a derulat în 2004-2018 operațiuni economice cu alți acționari sau persoane implicate cu acționarii „Electroreparație Grup” SRL, „Evident Electro” SA, „Panfermag Energy” SA, „Enteh” SA, însă

Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise.

La pct. 9 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt descrise circumstanțe adiționale, lipsite de relevanță, care ar consolida concluziile Băncii Naționale a Moldovei privind caracterul pretins concertat al unor acțiuni întreprinse de reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL și alți acționarii vizați în actul contestat: la subpunctul 4) lit. f), lit. h) este invocată intenția de procurare a pachetului de acțiuni al reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL de către Valerii Usatii și Covanji Natalia (17 noiembrie 2016 și 27 decembrie 2016).

A explicat că aceste acțiuni au constituit o reacție firească a acționarilor la avalanșa de modificări a legislației bancare, complexe și neclare, au fost întreprinse întru executarea prevederilor legale privind majorarea deținerilor/achizițiilor. Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise; la subpunctul 5) lit. d) este invocat faptul că Gordeev Serghei, persoană implicată în raport cu „Enteh” SA și Elena Macovețkaia, a deținut funcția de administrator al companiei reclamante ÎCS „Dima-Holding” SRL, iar la subpunctul 5) lit. h), lit. k) și lit. m) este invocat faptul că Pîslaru Vera, Culajencova Aurelia și Macarov Andrei au deținut funcții în cadrul companiei reclamante ÎCS „Dima-Holding” SRL și în cadrul altor companii controlate de compania ÎCS „Dima-Holding” SRL. Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise; la subpunctul 6) lit. d) este invocat faptul că Djarapova Dina și Andreou Katia, beneficiari efectivi ai companiilor „Evident Electro” SA, și ÎCS „Dima-Holding” SRL dețin funcții în cadrul aceleiași companii din Cipru „Midland Consult (Cyprus) Limited”; la subpunctul 7) lit. a) este invocat faptul aflării companiilor ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, ÎCS „Dunav SA și a unor companii implicate pe aceeași adresă (mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 78G); la subpunctul 9) lit. a) este invocat faptul că pentru adunarea generală a acționarilor din 27 decembrie 2016 reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Enteh” SA, „Electroreparație Grup” SRL și „Hostex Establishment” au înregistrat buletinele de vot în aceeași zi la 16 decembrie 2016. Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data respectivă; la subpunctul 10) este invocat faptul că ÎCS „Dima-Holding” SRL persoane anterior implicate cu alți acționari au utilizat aceeași adresă IP (Internet Protocol). Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile.

Respinge constatările Băncii Naționale a Moldovei precum că ÎCS „Dima-Holding” SRL ar deține în capitalul social al BC „Energbank” SA o deținere calificată de 52,77%.

A opinat că aceste constatări sunt lipsite de temei probatoriu, sunt ilegale și sunt prescrise, iar Banca Națională a Moldovei a manifestat subiectivism în calificarea raporturilor economice legale dintre unii acționari ai BC „Energbank” SA drept activitate concertată. Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a constatat acțiunile pretins concertate ale reclamantei în baza unor fapte care nu sunt confirmate prin probe, prin aprecierea superficială și arbitrară a documentelor și informațiilor analizate de personalul Băncii Naționale a Moldovei, fără a ține cont de circumstanțele obiective de constituire a acționariatului BC „Energbank” SA

până la instituirea restricțiilor legale invocate de Banca Națională a Moldovei, ceea ce a condus la tragerea unor concluzii pripite, subiective și eronate în fond.

În hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este invocată analiza unor informații dobândite de Banca Națională a Moldovei care ar permite de a constata că acționarii vizati acționează în mod concertat în legătură cu Banca, adică se află în situația în care fiecare acționar a decis să exercite drepturile lor în conformitate cu un acord implicit sau explicit (pag. 2, primul alineat). În acest context se face referință la art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 (pag. 1 primul alineat) potrivit căruia Banca Națională a Moldovei trebuie să fie informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmând a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din data la care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia. Din norma citată rezultă cert obligația de informare a Băncii Naționale a Moldovei despre exercitarea concertată a unor drepturi în raport cu banca, nu și obținerea prealabilă a permisiunii pentru astfel de acțiuni. Mai mult, cu certitudine, Legea citată nu prevede careva proceduri aparte privind obținerea permisiunii prealabile pentru executarea concertată a drepturilor conferite de acțiuni și, cu certitudine, nu prevede sancționarea pentru neprezentarea informațiilor date prin expropriere, similar cu sancțiunea de expropriere care se aplică pentru achiziția deținerii calificate fără permisiunea Băncii Naționale a Moldovei.

Deși se referă la acțiuni concertate prevăzute de art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, pentru care Legea nu prevede permisiune prealabilă, înainte de a dispune măsurile sancționatorii, Banca Națională a Moldovei conchide eronat că, în urma acțiunii concertate, acționarii vizati dețin deținere calificată (52,77%) în capitalul social al băncii fără a avea aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate (pag. 13, primul alineat). Actul administrativ contestat nu este motivat din punct de vedere legal referitor la calificarea acțiunilor concertate imputate reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL drept achiziție concertată potrivit art. 45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 care ar fi avut loc fără permisiunea prealabilă scrisă a BNM.

Indică că, este lipsită de suport legal și concluzia Băncii Naționale a Moldovei din actul contestat (pag. 12, ultimul alineat) precum că acționarii vizati, inclusiv ÎCS „Dima-Holding” SRL, urmau să se declare ca atare (concertati) și să solicite aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 3 din Hotărârea Consiliului de administrare a Băncii Naționale a Moldovei nr. 127 din 27 iunie 2013 și art. V. alin. (6) din Legea nr. 110 din 15 iunie 2018. Astfel, Banca Națională a Moldovei propune ca reclamanta să recunoască o încălcare pe care nu a admis-o prevăzută de art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A remarcat că în actul contestat Banca Națională a Moldovei invocă fapte și acțiuni care au avut loc într-o perioadă de cel puțin 12 ani, 2006-2018, dar nu specifică când anume ar fi avut loc acordul explicit/implicit al acționarilor vizați și pretinsa achiziție a deținerii calificate, când urmau acționarii vizați, inclusiv ÎCS „Dima-Holding” SRL, să solicite permisiunea Băncii Naționale a Moldovei. Or, chiar din argumentarea actului contestat rezultă cu certitudine că acționarii vizați nu au dobândit acțiuni concomitent.

Astfel, acțiunile și evenimentele descrise în actul administrativ contestat nu justifică constatările făcute privind pretinsa achiziție concertată a unei dețineri calificate în sensul art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 și nu există temei legal pentru sancționare cu exproprierea reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL.

A obiectat că aprecierile și constatările din hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt arbitrare și interpretative, contravin Constituției, legislației naționale și acordurilor internaționale.

A explicat că a depus toată diligența pentru a respecta prevederile normative referitor la activitatea bancară și rolul Băncii Naționale a Moldovei în supravegherea instituțiilor care activează pe piața financiară, nu a neglijat careva prescripții ale Băncii Naționale a Moldovei referitor la exercitarea drepturilor sale de acționar, având certitudinea că BC „Energbank” SA respectă toate rigorile legale privind transparența acționariatului și dezvăluirea informațiilor.

A indicat că, Banca Națională a Moldovei a emis actul contestat, invocând conformitatea cu prevederile art. 45 alin. (1), (2), (4), (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor și art. 11 alin. (1), (3), art. 27 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. Dispozitivul hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 constată în p. 1: „1. Se constată că acționarii BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS, „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovefkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg – acționează concertat în raport cu această bancă și dețin în capitalul social al acestea deținere (52,77%) fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor”.

Prin pct. 2 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a informat persoanele vizate, inclusiv ÎCS „Dima-Holding” SRL, despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni la ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende din data constatării acțiunii concertate a persoanelor, adică din data adoptării respectivei hotărâri.

Prin pct. 3 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a obligat acționarii vizați, inclusiv ÎCS „Dima-Holding” SRL, să înstrăineze acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni. Actul contestat specifică că la expirarea termenului de 3 luni devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

Astfel, drept urmare a adoptării hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 va avea loc exproprierea a ÎCS „Dima-Holding” SRL de acțiunile emise de BC „Energbank” SA, dobândite și deținute în mod legal. Contrar voinței sale ÎCS „Dima-Holding” SRL este forțată să cedeze proprietatea sa, să înstrăineze acțiunile în nume propriu altor persoane de drept privat, agreeate de Banca Națională a Moldovei, în caz contrar bunurile vor dispărea din patrimoniul reclamantei, acțiunile vor fi anulate, în lipsa unei cauze de utilitate publică, fără o dreaptă și prealabilă despăgubire.

A obiectat că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 are efect de expropriere, camuflată sub un pretins interes public general. Măsurile de sancționare aplicate de drept în raport cu compania reclamantă sunt vădit disproportionale, nu sunt justificate, sunt în contradicție cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, Convenția Europeană prevede că intervenția statului în exercitarea dreptului de proprietate al reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL urmează să fie justificată printr-un scop legitim de utilitate publică sau un interes general, trebuie să fie proporțională scopului legitim urmărit pentru a asigura un just echilibru între protecția dreptului de proprietate și interesul public. Măsurile de sancționare aplicate prin hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în raport cu reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL nu au temei legal în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, sunt în mod vădit arbitrare și exagerate față de caracterul și gravitatea pretinselor încălcări constatate și scopul urmărit, încălcând obligațiunile asumate de Republica Moldova conform Convenției, acordurilor internaționale privind garantarea și protejarea investițiilor străine.

Notează că, hotărârea contestată nu conține motivarea aplicării restricțiilor legale și a sancțiunilor de expropriere în raport cu evenimentele care au avut loc înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (1 ianuarie 2018).

A opinat că Banca Națională a Moldovei nu a justificat aplicarea legislației actuale pentru calificarea unor activități pretins concertate ale reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL din anii 2006-2017. Actul contestat doar menționează că prevederi similare au fost stabilite anterior în art. 3, 15, 151, 153, 155 din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995.

De asemenea indică că, în ipoteza că ar fi existat careva temeiuri pentru sancționarea reclamantei, hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr 13 din 11 ianuarie 2019 este una tardivă. Or, potrivit art. 142 alin. (3) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării faptei, dar nu mai târziu de 3 ani de la data comiterii ei.

Este de părere că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr 13 din 11 ianuarie 2019 face referință la pretinse încălcări/acțiuni admise de compania reclamantă ÎCS „Dima-Holding” SRL care au o vechime mai mare de 6 luni sau 3 ani.

Astfel, hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu face referință la careva încălcări constatate anterior în privința companiei reclamante ÎCS „Dima-Holding” SRL, prin urmare pretinsa încălcare invocată în hotărârea contestată nu are caracter repetat.

A accentuat că în perioada de referință Banca Națională a Moldovei a verificat sau a fost în drept să verifice activitatea BC „Energbank” SA, să obțină orice informații privind deținerea acțiunilor de către reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL și să dispună în timp util referitor la acțiunile reclamantei în vederea respectării legislației.

Or, Banca Națională a Moldovei nu a invocat faptul că reclamanta ÎCS „Dima-Holding” SRL s-ar fi opus sau s-ar fi eschivat de prezentarea informațiilor sau executarea unor prescripții ale Băncii Naționale a Moldovei, în ipoteze că reclamanta ar fi admis pe parcursul a peste 12 ani încălcări atât de grave care să justifice exproprierea, Banca Națională a Moldovei urma să reacționeze imediat, pentru a proteja interesul public invocat în hotărârea nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile.

A remarcat că în actul contestat nu sunt aduse argumente pentru a justifica că anume în 2019 ar fi intervenit un pericol pentru interesul public invocat de Banca Națională a Moldovei, careva circumstanțe care denotă o influență prejudiciabilă a reclamantei asupra administrării băncii drept urmare a faptului că Banca Națională a Moldovei nu a evaluat calitatea acționarilor vizați și a reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL, nu a indicat și nu a justificat caracterul ilegal, prejudiciabil sau periculos al unor schimbări care ar fi intervenit în privința reclamantei ÎCS „Dima-Holding” SRL.

Iar, pretinsele încălcări/acțiuni admise de compania reclamantă ÎCS „Dima-Holding” SRL în februarie 2018 când ÎCS „Dima-Holding” SRL ar fi adoptat o politică investițională similară cu alți acționari prin înstrăinarea acțiunilor emise de același emitent - BC „Energbank” SA au avut loc transparent, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei, care nu le-a calificat drept acțiuni concertate și nu le-a sancționat în limita termenului de prescripție de 6 luni stabilit prin art. 142 alin. (3) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

A mai expus că lipsa justificării aplicării unor sancțiuni de expropriere pentru fapte/acțiuni prescrise denotă caracterul arbitrar al constatărilor și sancțiunilor aplicate, iar argumentele la acest subiect sunt de o importanță incontestabilă, având în vedere caracterul extrem de instabil al legislației aplicabile care în ultimii 5-6 ani a fost supusă unor modificări extrem de dure care au rigidizat la maxim regimul deținerii acțiunilor în bănci.

Or, aplicarea retroactivă a unor norme legale este contrară principiilor fundamentale privind acțiunea legilor în timp stabilite prin art. 46 din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative (abrogată): actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde; actele legislative pot ultraactiva în mod excepțional.

În acest sens, a menționat că prevederi similare se conțin în art. 73 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative: actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde; actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.

A solicitat ÎCS „Dima-Holding” SRL anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – SA „Enteh”, SA „Evident-Electro”

SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, „Hostex Establishment”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la ÎCS „Dima-Holding” SRL, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului și anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile a reclamantului ÎCS „Dima-Holding” SRL.

La 11 aprilie 2019, **SRO „WGD INT”** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a fost comunicată reclamantei „WGD INT” SRO prin scrisoarea nr. 09-01210/8/100 din 14 ianuarie 2019.

A menționat că potrivit art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și art. 11 alin. (5¹) din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei a contestat actul administrativ prin cererea prealabilă din 11 februarie 2019.

Astfel, a relatat că Banca Națională a Moldovei a respins cererea prealabilă prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019, care a fost comunicată prin scrisoarea nr. 09-01210/30/818 din 14 martie 2019.

A opinat că hotărârile Comitetului executiv ale Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019 sunt ilegale și neîntemeiate în privința „WGD INT” SRO, rezident al Republicii Cehe, care timp de peste 12 ani deține legal pachetul de 3,95% de acțiuni dobândit legal în capitalul social al BC „Energbank” SA.

Menționează că, potrivit hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr 13 din 11 ianuarie 2019, drept urmare al unor pretinse acorduri implicite, sau explicite, compania reclamantă „WGD INT” SRO care deține 3,95% din capitalul social al BC „Energbank” SA ar fi acționat concertat în raport cu banca împreună cu acționarii „Enteh” SA (8,09 % din capitalul social), „Evident Electro” SA (7,33 % din capitalul social), ÎCS „Dima-Holdong” SRL (8,62 % din capitalul social), 95% din capitalul social), „Electroreparație Grup” SRL (3,10 % din capitalul social), „Hostex Establishment” (9,62 % din capitalul social), „Panfermag Energy” SA (4,75 % din capitalul social), ÎCS „Dunav” SA (6,07 % din capitalul social), Melnic Vladimir (0,03 % din capitalul social), Macovevețkaia Elena (0,85 % din capitalul social), Semionova Elena (0,14 % din capitalul social), Prodan Oleg (0,22 % din capitalul social).

A explicat că potrivit textului actului administrativ contestat, Banca Națională a Moldovei își întemeiază constatările pe cumulul unor circumstanțe și prezumții care au determinat concluzia Băncii Naționale a Moldovei că acționarii nominalizați în hotărârea nr. 13 din 11 ianuarie 2019 ar deține o deținere calificată de 52,77% în capitalul social al BC „Energbank” SA fără a avea aprobarea (permisiunea) scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate.

A relatat că în motivarea hotărârii Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei se face referință la art. 3 din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (care este în vigoare din 1 ianuarie 2018), unde este explicată noțiunea de „persoane care acționează concertat”, și constată acțiunile pretins

concertate ale reclamantei „WGD INT” SRO efectuate în comun cu alți acționari ai BC „Energbank” SA.

În pct. 1 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei invocă art. 3 lit. a) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind acțiunile concertate ale persoanelor care au achiziționat acțiuni ale băncii în circumstanțe care denotă achiziția coordonată sau intenția comună a acestor persoane de a achiziționa acțiunile băncii. Banca Națională a Moldovei constată că „WGD INT” SRO și „Panfermag Energy” SA ar fi acționat concertat deoarece în aceeași zi la data de 24 noiembrie 2006, au procurat pachetele de 3,07 % și, respectiv, 3,80 %, din capitalul social al BC „Energbank” SA de la aceeași persoană - „Energoimpex” SA, ceea ce denotă achiziție coordonată.

În acest context menționează că Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data achiziției efective.

La pct. 5 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 se face referință la art. 3 lit. i) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent. În sensul dat, se invocă faptul că în perioada 1 februarie 2018-14 februarie 2018, „WGD INT” SRO și acționarii „Enteh” SA, „Evident Electro” SA, ÎCS „Dima-Holdong” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, au notificat Banca Națională a Moldovei privind intenția de înstrăinare integrală a pachetelor de acțiuni deținute în BC „Energbank” SA însă, notificarea vizată nu constituie realizarea unei achiziții sau înstrăinări în sensul normei invocate. Or, din textul Legii nu rezultă că noțiunea de „emitent” se referă și la BC „Energbank” SA pentru care în Lege este utilizată noțiunea de „bancă”, inclusiv în scopul calificării acțiunilor concertate (art. 3 lit. j). Aceste notificări au fost o reacție firească a acționarilor la politicile restrictive aplicate de Banca Națională a Moldovei față de BC „Energbank” SA în ultimii 3 ani, inclusiv privind (ne) plata dividendelor. Mai mult, notificările au fost făcute întru executarea prevederilor legale.

Pct. 6 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 este bazat pe art. 3 lit. m) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună. La subpunctul 11) norma citată a fost aplicată în raport cu Bezugla Iryna, beneficiarul efectiv al ÎCS „Dunav” SA, și Skirski Ruslan, beneficiarul efectiv al reclamantei „WGD INT” SRO, care împreună au deținut cota de 100% în capitalul reclamantei „WGD INT” SRO, însă Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data respectivă.

Totodată, la pct. 7 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt invocate circumstanțe care ar confirma politică comună de durată a acționarilor în raport cu emitentul BC „Energbank” SA, fiind invocat art. 3 lit. j) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 referitor la activitatea concertată a persoanelor al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă

o politică comună de durată cu referire la această bancă, dar niciunul din argumentele formulate la subpunctele 1)-11) de la pct. 7 nu indică concret vreo acțiune concertată atribuită „WGD INT” SRO.

La pct. 8 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 se face referire la art. 3 lit. n) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună.

A indicat că în contextual normei citate, la subpunctul 10) al pct. 8 din hotărâre este indicat că Bezugla Iryna, beneficiar efectiv al ÎCS „Dunav” SA a înstrăinat cota de 20% către Ruslan Skirski, beneficiarul efectiv al „WGD INT” SRO, însă această tranzacție nu este operațiune economică în sensul normei invocate, iar Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data respectivă.

La pct. 9 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 sunt descrise circumstanțe adiționale care ar consolida concluziile Băncii Naționale a Moldovei privind caracterul pretins concertat al unor acțiuni întreprinse de acționarii vizați în actul contestat, inclusiv faptul descris la subpunctul 9 lit. b) că pentru adunarea generală a acționarilor din 27 decembrie 2016, „WGD INT” SRO și „Evident Electro” SA au înregistrat buletinele de vot în aceeași zi la 20 decembrie 2016. Acest pretins „fapt” nu este altceva decât o simplă coincidență, prin urmare este de părere că Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data respectivă.

A învederat că sunt eronate concluziile Băncii Naționale a Moldovei precum că „WGD INT” SRO ar avea în capitalul social al BC „Energbank” SA o deținere calificată de 52,77%, or aceste constatări sunt lipsite de temei probatoriu, sunt ilegale și sunt prescrise, fiind manifestat subiectivism în calificarea raporturilor economice legale dintre unii acționari ai BC „Energbank” SA drept activitate concertată.

A susținut că comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a constatat acțiunile pretins concertate ale „WGD INT” SRO în baza unor fapte care nu sunt confirmate prin probe, prin aprecierea superficială și arbitrară a documentelor și informațiilor analizate de personalul Băncii Naționale a Moldovei, fără a ține cont de circumstanțele obiective de constituire a acționariatului BC „Energbank” SA până la instituirea restricțiilor legale invocate de Banca Națională a Moldovei, ceea ce a condus la tragerea unor concluzii pripite, subiective și eronate în fond.

A punctat că în hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, este invocată analiza unor informații dobândite de Banca Națională a Moldovei care ar permite de a constata că acționarii vizați acționează în mod concertat în legătură cu banca, adică se află în situația în care fiecare acționar a decis să exercite drepturile lor în conformitate cu un acord implicit sau explicit, făcându-se referință la art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 potrivit căruia Banca Națională a Moldovei trebuie să fie informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmând a fi executată în

termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din data la care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia.

Cu referire la norma sus enunțată, a evidențiat că obligația de informare a Băncii Naționale a Moldovei despre exercitarea concertată a unor drepturi în raport cu banca, nu și obținerea prealabilă a permisiunii pentru astfel de acțiuni.

Mai mult, cu certitudine, Legea citată nu prevede careva proceduri aparte privind obținerea permisiunii prealabile pentru executarea concertată a drepturilor conferite de acțiuni și, cu certitudine, nu prevede sancționarea pentru neprezentarea informațiilor date prin expropriere, similar cu sancțiunea de expropriere care se aplică pentru achiziția deținerii calificate fără permisiunea Băncii Naționale a Moldovei.

A opinat că deși se referă la acțiuni concertate prevăzute de art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, pentru care Legea nu prevede permisiune prealabilă, înainte de a dispune măsurile sancționatorii, Banca Națională a Moldovei conchide eronat că, în urma acțiunii concertate, acționarii vizați dețin deținere calificată (52,77%) în capitalul social al băncii fără a avea aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate.

Insistă că actul administrativ contestat nu este motivat din punct de vedere legal referitor la calificarea acțiunilor concertate imputate reclamantei „WGDINT” SRO drept achiziție concertată potrivit art. 45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202 6 octombrie 2017 care ar fi avut loc fără permisiunea prealabilă scrisă a BNM.

A indicat că este lipsită de suport legal și concluzia Băncii Naționale a Moldovei din actul contestat precum că acționarii vizați, inclusiv „WGD INT” SRO, urmau să se declare ca atare (concertați) și să solicite aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale conform prevederilor pct. 3 din Hotărârea Consiliului de administrare a Băncii Naționale a Moldovei nr. 127 din 27 iunie 2013 și art. V. alin. (6) din Legea nr.110 din 15 iunie 2018. Astfel, Banca Națională a Moldovei propune ca „WGD INT” SRO să recunoască o încălcare pe care nu a admis-o prevăzută de art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A punctat că în actul contestat Banca Națională a Moldovei invocă fapte și acțiuni care au avut loc într-o perioadă de cel puțin 12 ani, 2006-2018, dar nu specifică când anume ar fi avut loc acordul explicit/implicit al acționarilor vizați și pretinsa achiziție a deținerii calificate, când urmau acționarii vizați, inclusiv „WGD INT” SRO, să solicite permisiunea Băncii Naționale a Moldovei. Or, chiar din argumentarea actului contestat rezultă cu certitudine că acționarii vizați nu au dobândit acțiuni concomitent.

Astfel, acțiunile și evenimentele descrise în actul administrativ contestat nu justifică constatările făcute privind pretinsa achiziție concertată a unei dețineri calificate în sensul art. 45 alin. (1) din Legea 202/06.10.2017 și nu există temei legal pentru sancționare cu exproprierea reclamantei „WGD INT” SRO.

Aprecierile și constatările din hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt arbitrare și interpretative, contravin Constituției, legislației naționale și acordurilor internaționale.

În acest context, precizează că „WGD INT” SRO a depus toată diligența pentru a respecta prevederile normative referitor la activitatea bancară și rolul Băncii Naționale a Moldovei în supravegherea instituțiilor care activează pe piața

financiară, nu a neglijat careva prescripții referitor la exercitarea drepturilor sale de acționar, având certitudinea că BC „Energbank” SA respectă toate rigorile legale privind transparența acționariatului și dezvăluirea informațiilor.

Prin pct. 2 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a informat persoanele vizate, inclusiv „WGD INT” SRO, despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni la ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende din data constatării acțiunii concertate a persoanelor, adică din data adoptării respectivei hotărâri.

Prin p. 3 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a obligat acționarii vizati, inclusiv „WGD INT” SRO, să înstrăineze acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni. Actul contestat specifică că la expirarea termenului de 3 luni devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

Astfel, drept urmare a adoptării hotărârii Băncii Naționale a nr. 13 din 11 ianuarie 2019 va avea loc exproprierea reclamantei „WGD INT” SRO de acțiunile emise de BC „Energbank” SA, dobândite și deținute în mod legal.

A subliniat că contrar voinței sale „WGD INT” SRO, este forțată să cedeze proprietatea sa, să înstrăineze acțiunile în nume propriu altor persoane de drept privat, agreeate de Banca Națională a Moldovei, în caz contrar bunurile vor dispărea din patrimoniul reclamantei, acțiunile vor fi anulate, în lipsa unei cauze de utilitate publică, fără o dreaptă și prealabilă despăgubire.

A concretizat că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 are efect de expropriere, camuflată sub un pretins interes public general.

Astfel, măsurile de sancționare aplicate drept în raport cu compania reclamantă sunt vădit disproportionale, nu sunt justificate, sunt în contradicție cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, Convenția Europeană prevede că intervenția statului în exercitarea dreptului de proprietate al reclamantei „WGD INT” SRO urmează să fie justificată printr-un scop legitim de utilitate publică sau un interes general, trebuie să fie proporțională scopului legitim urmărit pentru a asigura un just echilibru între protecția dreptului de proprietate și interesul public.

Rezumă că măsurile de sancționare aplicate prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.13 din 11 ianuarie 2019 în raport cu reclamanta „WGD INT” SRO nu au temei legal în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, sunt în mod vădit arbitrare și exagerate față de caracterul și gravitatea pretinselor încălcări constatate și scopul urmărit, încălcând obligațiunile asumate de Republica Moldova conform Convenției, acordurilor internaționale privind garantarea și protejarea investițiilor străine.

A mai expus că hotărârea contestată nu conține motivarea aplicării restricțiilor legale și a sancțiunilor de expropriere în raport cu evenimentele care au avut loc înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (1 ianuarie 2018).

A argumentat că Banca Națională a Moldovei nu a justificat aplicarea legislației actuale pentru calificarea unor activități pretins concertate ale „WGD INT” SRO din

anii 2006-2017, iar actul contestat doar menționează că prevederi similare au fost stabilite anterior în articolele 3, 15, 151, 153, 155 din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995.

Iar, în ipoteza că ar fi existat careva temeieri pentru sancționarea „WGD INT” SRO, hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este una tardivă.

Or, potrivit art. 142 alin. (3) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării faptei, dar nu mai târziu de 3 ani de la data comiterii ei.

Este cert că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 face referință la pretinse încălcări/acțiuni admise de compania reclamantă „WGD INT” SRO care au o vechime mai mare de 6 luni sau 3 ani.

A punctat că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu face referință la careva încălcări constatate anterior în privința companiei reclamante „WGD INT” SRO, deci pretinsa încălcare invocată în hotărârea contestată nu are caracter repetat.

A obiectat că în perioada de referință Banca Națională a Moldovei a verificat sau a fost în drept să verifice activitatea BC „Energbank” SA, să obțină orice informații privind deținerea acțiunilor de către reclamanta „WGD INT” SRO și să dispună în timp util referitor la acțiunile reclamantei în vederea respectării legislației.

Or, Banca Națională a Moldovei nu a invocat faptul că reclamanta „WGD INT” SRO s-ar fi opus sau s-ar fi eschivat de prezentarea informațiilor sau executarea unor prescripții ale Băncii Naționale a Moldovei.

Iar, în ipoteza în care „WGD INT” SRO ar fi admis pe parcursul a peste 12 ani încălcări atât de grave care să justifice exproprierea, Banca Națională a Moldovei urma să reacționeze imediat, pentru a proteja interesul public invocat în hotărârea nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile.

A insistat că în actul contestat nu sunt aduse argumente pentru a justifica că anume în 2019 ar fi intervenit un pericol pentru interesul public invocat de Banca Națională a Moldovei, careva circumstanțe care denotă o influență prejudiciabilă a reclamantei asupra administrării băncii drept urmare a faptului că Banca Națională a Moldovei nu a evaluat calitatea acționarilor vizați și a reclamantei „WGD INT” SRO care deține acțiunile BC „Energbank” SA din 2006.

Totodată, Banca Națională a Moldovei nu indică și nu justifică caracterul prejudiciabil sau periculos al unor schimbări care ar fi intervenit în privința reclamantei „WGD INT” SRO.

În acest context, precizează că pretinsele încălcări/acțiuni admise de compania „WGD INT” SRO în februarie 2018, când ar fi adoptat o politică investițională similară cu alți acționari prin înstrăinarea acțiunilor emise de același emitent - BC „Energbank” SA au avut loc transparent, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei, care nu le-a calificat drept acțiuni concertate și nu le-a sancționat în limita termenului de prescripție de 6 luni stabilit prin art. 142 alin. (3) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

A susținut că lipsa justificării aplicării unor sancțiuni de expropriere pentru fapte/acțiuni prescrise denotă caracterul arbitrar al constatărilor și sancțiunilor aplicate, reieșind din faptul că argumentele la acest subiect sunt de o importanta incontestabilă, având în vedere caracterul extrem de instabil al legislației aplicabile

care în ultimii 5-6 ani care a fost supusă unor modificări extrem de dure care au rigidizat la maxim regimul deținerii acțiunilor în bănci.

Or, aplicarea retroactivă a unor norme legale este contrară principiilor fundamentale privind acțiunea legilor în timp stabilite prin art. 46 din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative (abrogată): actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde; actele legislative pot ultraactiva în mod excepțional. Prevederi similare se conțin în art. 73 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative: actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde; actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.

A solicitat reclamantul SRO „WGD INT” anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „WGD INT” SRO, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului și anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile a reclamantului „WGD INT” SRO.

La 11 aprilie 2019, **Macovețkaia Elena** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Comitetului Executiv a Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 se pretinde că Makovețkaia Elena acționează concertat cu următorii acționarii ai BC „Energbank” SA: „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dunav” SA, „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, Hostex Establishment, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg, tot prin hotărârea dată a fost suspendat exercițiul drepturilor aferente acțiunilor deținute de către acționar în capitalul social al băncii, la fel l-a obligat pe acționar să vândă acțiunile deținute în capitalul social al băncii în termen de 3 luni de la data hotărârii contestate.

Reclamanta Makovețkaia Elena a manifestat dezacordul său față de hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.13 din 11 ianuarie 2019 prin cerere prealabilă care a fost depusă la Băncii Naționale a Moldovei la data de 11 februarie 2019.

Astfel, prin hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 au fost respinse cererile prealabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir cu consecința menținerii Hotărârii BNM nr. 69 din 13.03.2019.

A notat că în condițiile în care hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a rămas în vigoare, unica cale de apărare a drepturilor sale este cea de a depune cerere în instanța de judecată.

Este de părere că toate situațiile descrise de prevederile legale ale art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, invocate de către

Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei, sunt doar prezumții ale activităților concertate.

După cum se indică chiar în conținutul art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017 aceste prezumții operează până la proba contrară, adică Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei are obligația legală să permită acționarului în privința căruia formulează alegații privind activitatea concertată, cu referire la una sau alta dintre situațiile indicate în lege, să prezinte probe contrare care ar răsturna prezumția legală.

Prin urmare, Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei avea obligația legală să ofere acționarului posibilitatea de a prezenta probe contrare care să răstoarne prezumțiile legale, înainte de a concluziona despre existența și îținerea pretensei activități concertate.

Însă, Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei însă a privat acționarul de dreptul la apărare și, fără a-i permite să prezinte probe în apărare, a procedat direct la sancționarea acționarului, în baza unor prezumții care sunt răsturnate prin explicațiile ce urmează și, deci, sunt inoperante.

A argumentat că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu „Electroreparație Grup” SRL, „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA și ÎCS „Dima-Holding” SRL sunt persoane care în derularea unor operațiuni economice utilizează resurse financiare având aceeași sursă, provenind de la entități diferite care sunt persoane implicate.

Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei interpretează în mod eronat noțiunea de persoană implicată sub aspectul acțiunii concertate și califică în mod greșit ca fiind persoane implicate care acționează concertat persoanele care de fapt nu se încadrează în această categorie, pentru că nu sunt acționari ai băncii.

Obiectează că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod greșit a calificat „Energoimpex” SA ca fiind persoană implicată care acționează concertat, asta deși aceasta nu este acționar al băncii.

Pe cale de consecință utilizarea resurselor financiare de la „Energoimpex” SRL nu urma a fi luată în considerare la determinarea acțiunii concertate, or în speță nu este aplicabilă prezumția enunțată.

La fel a precizat că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul - Makovețkaia Elena împreună cu „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dunav” SA, „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO și „Hostex Establishment” au adoptat o politică investițională similară, prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent.

În acest sens, a afirmat că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei urma să constate că acționarul Makovețkaia Elena, împreună cu ceilalți acționari menționați mai sus au efectuat mai multe înstrăinări, de instrumente financiare emise de același emitent, și în acest sens exista o tactică, un comportament comun, fapt care ar atesta existența unei politici investiționale similare.

Totodată, comunică că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei a determinat abuziv și neîntemeiat existența unei politici investiționale comune doar în baza unui singur episod și nu în urma acțiunilor repetate de vânzare a instrumentelor financiare emise de către bancă, iar un singur caz în mod evident nu poate permite constatarea existenței unei politici investiționale similare.

În plus, aspectele aferente celor descrise mai sus nu pot fi considerate ca temei pentru a concluziona că înstrăinarea a avut loc în condiții similare, or este evident că modificarea legislației ar putea servi drept motiv de a înstrăina instrumentele financiare pentru mai mulți participanți la această piață iar aceștia nu sunt obligați să o facă pe rând doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

A explicat că în perioada anului 2017, conducerea Băncii Naționale a Moldovei în mod insistent a recomandat băncii să efectueze măsurile necesare în vederea identificării unui investitor strategic.

Totodată, Banca Națională a Moldovei a blocat mai multe hotărâri ale adunării generale a acționarilor băncii cu privire la repartizarea dividendelor, drept urmare în atare circumstanțe este explicabil că mai mulți acționari au decis să-și vândă acțiunile deținute în bancă.

Prin urmare, Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul Makovețkaia Elena împreună cu acționarii băncii sunt persoane care au deținut sau dețin în același timp dețineri (cote de participare) la una sau mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună.

A opinat că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei a calificat că acționarul acționează concertat cu acționarii băncii în temeiul prezumției legale sus - numite, aceasta a făcut referire la exemple care nu se încadrează în respectiva prezumție.

Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul Makovețkaia Elena împreună cu acționarii băncii sunt persoane ale căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de către bancă denotă o politică comună de durată cu referire la bancă.

În același timp, Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pretinde existența acțiunii concertate a acționarului cu acționarii băncii din motivul exercitării identice a drepturilor de vot în cadrul mai multor adunări ale acționarilor băncii, menționând că la nicio adunare a acționarilor băncii nu a avut loc procesul de votare nominal când se cunoaște cine și ce voturi și-a dat.

În același timp, având în vedere totalul voturilor pro și contra, acestea nu permit constatarea existenței acțiunii concertate a acționarului cu acționarii băncii, iar luarea mai multor decizii în urma votului acționarului, acționarilor băncii dar și a altor acționari a băncii, denotă faptul că aceste decizii erau în interesul băncii și a acționarilor săi (fapt confirmat prin dinamica dezvoltării băncii), dar nu și faptul că între acționar și acționarii băncii există o acțiune concertată.

Mai mult, numirea membrilor Consiliului Băncii nu pot fi considerate ca temei pentru a concluziona că exercițiul drepturilor a avut loc în mod identic, or de la înființarea băncii structura acționariatului acesteia practic nu s-a schimbat, iar prin urmare și membrii Consiliului în mod constant au rămas practic aceiași, având în vedere că aceștia au demonstrat că dispun de capacitatea necesară pentru a gestiona Banca, fapt confirmat prin volumul profiturilor obținute de către bancă de-a lungul anilor.

Reieșind din cele expuse mai sus evident este faptul că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod eronat a constatat acțiunea concertată a acționarului cu acționarii băncii în temeiul prezumției legale sus-numite, or aceasta nu este aplicabilă.

Subsecvent, notează că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că acționarul împreună cu acționarii băncii au derulat sau derulează operațiuni economice împreună deoarece potrivit art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, potrivit căruia persoane care acționează concertat - persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună.

Având în vedere prevederile enunțate, a remarcat că operarea prezumției de mai sus, urmează a fi întrunite în mod cumulativ următoarele condiții: existența a minim doi acționari ai Băncii pretins acționând concertat; acești acționari să deruleze în trecut sau în prezent, operațiuni economice împreună.

Însă Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nu a argumentat și nu a probat existența mai multor operațiuni derulate în timp între acționar și ceilalți acționari ai băncii, care de fapt au avut caracter unic și, respectiv, nu pot fi considerate ca o derulare a operațiunilor economice.

Mai mult, deși pretinde existența acțiunii concertate între acționar și acționarii băncii, Banca Națională a Moldovei a indicat că acționarul a derulat operațiuni economice și cu „Energoimpex” SA, „Nord Energo” SRL, „Moldelectromontaj” SA ș.a., aceștia nu sunt acționari ai băncii, nefiind întrunită condiția legală pentru operarea prezumției legale corespunzătoare.

A specificat că Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei în mod neîntemeiat pretinde că există circumstanțe care denotă că acționarul acționează în mod concertat cu acționarii băncii deoarece conform art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, „persoane care acționează concertat - persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: o) alte persoane determinate de Banca Națională a Moldovei, conform criteriilor stabilite în actele normative”.

La caz, Comitetul Executiv a Băncii Naționale a Moldovei nu a invocat conform căror criterii egale a stabilit prezumția acțiunii concertate în baza aspectelor de la pct. 9 din hotărârea contestată și nici nu a demonstrat că aceste aspecte denotă existența unui acord implicit sau explicit între acționar și acționarii băncii în legătură cu drepturile legate de deținerea din bancă.

De fapt, aspectele constatate la pct. 9 din hotărârea contestată nu reprezintă temeiuri de a constata acțiunea concertată a acționarului cu acționarii băncii și nici nu se încadrează în nici o prezumție legală aferentă acțiunii concertate.

Astfel, este de părere că în temeiul celor menționate mai sus, acționarul nu acționează concertat cu ceilalți acționari ai băncii, iar Banca Națională a Moldovei în mod neîntemeiat a constatat acest fapt, fără a intra în esența circumstanțelor de fapt invocate în hotărârea contestată.

Cu referire la condiția cumulativă prevăzută la lit. a) alin.(3) art. 11¹ din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995, a menționat că aceea că toate motivele invocate de Makovețkaia Elena sunt potrivite obiectului litigiului și sunt bine întemeiate deoarece dovedesc faptul că Banca Națională a Moldovei a dat dovadă de o abordare

subiectivă pe marginea problemei create, motive care dovedesc aceea că Banca Națională a Moldovei nu a examinat problema sub toate aspectele și a interpretat eronat prevederile egale, consecința fiind manifestată prin emiterea hotărârilor ilegale care sunt contestate de Makovețkaia Elena în acest litigiu.

Cu referire la a doua condiție cumulativă prevăzută la lit. b) alin. (3) art. 11¹ din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995, menționează aceea că hotărârea contestată nr. 13 din 11 ianuarie 2019 stabilește la pct. 3 expres pentru cei vizați inclusiv Makovețkaia Elena obligația de a vinde în termen de 3 luni acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA, corespunzător după expirarea termenului sus menționat în cazul în care nu a reușit să vândă acțiunile Makovețkaia Elena va fi în imposibilitate de a mai face ceva cu aceste acțiuni deoarece conform revederilor legale acțiunile urmează a fi anulate.

Cu referire la a treia condiție cumulativă prevăzută la lit. b) alin. (3) art. 11¹ din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995, specifică că în speța dată în general în textul hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu este abordat aspectul legat de interesul public urmărit prin emiterea de către Banca Națională a Moldovei a hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, pe când prejudiciul care ar putea fi cauzat Makovețkaia Elena este evident deoarece este enorm și este consecința directă a hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019.

A solicitat reclamanta Macovețkaia Elena anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în partea ce se referă la Makovețkaia Elena ca neîntemeiată și ilegală cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de Makovețkaia Elena, anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 cu privire la cererea prealabilă depusă de Makovețkaia Elena în partea ce se referă la Makovețkaia Elena.

La 11 aprilie 2019, SA „*Evident-Electro*” (*actualmente SRL „Evident-Electro*”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” SA cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a fost comunicată reclamantei SA „Evident-Electro” prin scrisoarea nr. 09-01210/8/100 din 14 ianuarie 2019.

A menționat că potrivit art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și art. 11 alin. (5¹) din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei a contestat actul administrativ prin cererea prealabilă din 11 februarie 2019, care a fost respinsă prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019, care a fost comunicată prin scrisoarea nr. 09-01210/30/818 din 14 martie 2019.

Este de părere că hotărârile Comitetului executiv ale Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019 sunt ilegale și neîntemeiate în privința SA „Evident-Electro”, care deține legal pachetul de 7,33 % de acțiuni dobândit legal în capitalul social al BC „Energbank” SA.

Menționează că, potrivit hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, drept urmare al unor pretinse acorduri implicite, sau explicite, compania reclamantă SA „Evident-Electro” care deține 7,33 % din capitalul social al BC „Energbank” SA ar fi acționat concertat în raport cu banca împreună cu acționarii „Enteh” SA (8,09 % din capitalul social), ÎCS „Dima - Holding” SRL (8,62 % din capitalul social) „Electroreparație Grup” SRL (3,10 % din capitalul

social), „Hostex Establishment” (9,62 % din capitalul social), „Panfermag Energy” SA (4,75 % din capitalul social), „WGD INT” SRO (3,95% din capitalul social), ÎCS „Dunav” SA (6,07 % din capitalul social), Melnic Vladimir (0,03 % din capitalul social), Macovevețkaia Elena (0,85 % din capitalul social), Semionova Elena (0,14 % din capitalul social), Prodan Oleg (0,22 % din capitalul social).

A explicat că potrivit textului actului administrativ contestat, Banca Națională a Moldovei își întemeiază constatările pe cumulul unor circumstanțe și prezumții care au determinat concluzia Băncii naționale a Moldovei că acționarii nominalizați în hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 ar deține o deținere calificată de 52,77% în capitalul social al BC „Energbank” SA fără a avea aprobarea (permisiunea) scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea deținerii calificate.

În motivarea hotărârii Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei se face referință la art. 3 din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (care este în vigoare din 1 ianuarie 2018), unde este explicată noțiunea de „persoane care acționează concertat”, și constată acțiunile pretins concertate ale SA „Evident-Electro” efectuate în comun cu alți acționari ai BC „Energbank” SA.

La pct. 3 subpunctele 1), 2), 3), 6) și 7) din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 se face referință la art. 3 lit. f) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 pentru a constata activitatea concertată a SA „Evident-Electro” care, în anul 2010 a furnizat resurse financiare pentru „Electroreparație Grup” SRL utilizate pentru procurarea acțiunilor BC „Energbank” SA din emisiunea a X-a, a participat la emisiunea a X-a de acțiuni ale BC „Energbank” SA, precum și a utilizat împrumuturi din aceeași sursă („Hostex Establishment”), de rând cu acționarul „Enteh” SA și persoane implicate cu acționarii „Enteh” SA, „Panfermag Energy” SA, „Enteh” SA, „Electroreparație Grup” SRL și „Evident Electro” SA, însă susține că Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise.

La pct. 5 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 se face referință la art. 3 lit. i) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent. În acest context se invocă faptul că în perioada 1 februarie 2018-14 februarie 2018, SA „Evident-Electro” și acționarii „Enteh” SA, „Evident Electro” SA, „WGD INT” SRO, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, au notificat Banca Națională a Moldovei privind intenția de înstrăinare integrală a pachetelor de acțiuni deținute în BC „Energbank” SA însă, notificarea vizată nu constituie realizarea unei achiziții sau înstrăinări în sensul normei invocate.

Or, din textul Legii nu rezultă că noțiunea de „emitent” se referă și la BC „Energbank” SA pentru care în Lege este utilizată noțiunea de „bancă”, inclusiv în scopul calificării acțiunilor concertate (art. 3 lit. j). Aceste notificări au fost o reacție firească a acționarilor la avalanșa de modificări a legislației bancare, complexe și neclare, și la politicile restrictive aplicate de Banca Națională a Moldovei față de BC „Energbank” SA în ultimii 3 ani, inclusiv privind neplata dividendelor. Mai mult,

notificările au fost făcute întru executarea prevederilor legale privind majorarea deținerilor/achizițiilor.

Pct. 6 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 este bazat pe art.3 lit. m) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună. La subpunctele 1), 5), 6), 10) norma citată a fost aplicată în raport cu SA „Evident-Electro” deoarece „Enteh” SA și persoane implicate cu acest acționar au deținut 100 % din capitalul reclamantei SA „Evident-Electro”; acționarii și persoane anterior implicate cu SA „Evident-Electro” și alți acționari au deținut sau dețin 100% din capitalul companiilor „Inter Invest Capital” SRL, „Nord Energo” SRL, „Produce Cerealiere” SA, însă Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise.

La pct. 7 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 sunt invocate circumstanțe care ar confirma politică comună de durată a acționarilor în raport cu emitentul BC „Energbank” SA, fiind invocat art. 3 lit. j) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 referitor la activitatea concertată a persoanelor al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă.

A indicat că norma citată a fost aplicată SA „Evident-Electro” pentru exercitarea drepturilor de vor la adunările acționarilor din anii 2006-2018 și desemnarea membrilor organelor de conducere a BC „Energbank” SA în aprilie 2010, aprilie 2012, aprilie 2014, aprilie 2016, martie-aprilie 2018, însă la fel Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor invocate.

La pct. 8 din motivarea hotărârii nr.13 din 11 ianuarie 2019 se face referire la art. 3 lit. n) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea concertată a persoanelor care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună. În contextul normei citate, la subpunctele 1), 3) - 5) din pct. 8 din hotărâre este indicat că reclamanta SA „Evident-Electro” a derulat în 2004-2018 operațiuni economice cu alți acționari sau persoane implicate cu acționarii vizați în actul contestat. Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise.

La pct. 9 din motivarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt descrise circumstanțe adiționale, lipsite de relevanță, care ar consolida concluziile Băncii Naționale a Moldovei privind caracterul pretins concertat al unor acțiuni întreprinse de reclamanta Evident Electro ” SA și alți acționarii vizați în actul contestat:

- la subpunctul 4) lit. f), lit. h) este invocată intenția de procurare a pachetului de acțiuni al reclamantei Evident Electro” SA de către dl Valerii Usatii și dna Covanji Natalia (17 noiembrie 2016 și 27 decembrie 2016). Aceste acțiuni au constituit o reacție firească a acționarilor la avalanșa de modificări a legislației bancare, complexe și neclare, au fost întreprinse întru executarea prevederilor legale privind majorarea deținerilor/achizițiilor. Manca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise;

- la subpunctul 5) lit. a) este invocat faptul că administratorul reclamantei, acționarul Melnic Vladimir, anterior a deținut diferite funcții la companii comerciale implicate cu unii acționari vizați în actul contestat. La lit. g) este menționat că Metta

Alexandru a deținut funcția de administrator al companiilor vizate în actul contestat. Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea constatată în raport cu normele în vigoare aplicabile faptelor/acțiunilor descrise;

- la subpunctul 6) lit. d) este invocat faptul că Djarapova Dina și Andreou Katia, beneficiari efectivi ai companiilor „Evident Electro ” SA, și ÎCS ”Dima-Holding” SRL dețin funcții în cadrul aceleiași companii din Cipru „Midland Consult (Cyprus) Limited”;

- la subpunctul 7) lit. b) este invocat faptul că „Enteh” SA și unele companii implicate „Electroreparație Grup” SRL, ÎCS „Dunav” SA și a unor companii implicate au adresa juridică identică cu cea de corespondență a companiei reclamante „Evident Electro ” SA (mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 4/4);

- la subpunctul 9) lit. b) este invocat faptul că pentru adunarea generală a acționarilor din 27 decembrie 2016 reclamanta „Evident Electro” SA și „WGD INT” SRO au înregistrat buletinele de vot în aceeași zi la 20 decembrie 2016. Acest pretins fapt nu este altceva decât o simplă coincidență, iar Banca Națională a Moldovei nu a justificat calificarea situației descrise în raport cu normele în vigoare aplicabile la data respectivă.

- la subpunctul 11) este invocat faptul că „Evident Electro ” SA și persoane implicate cu alți acționari au utilizat aceeași adresă IP (Internet Protocol).

Respinge constatările Băncii Naționale a Moldovei precum că SA „Evident-Electro” ar deține în capitalul social al BC „Energbank” SA o deținere calificată de 52,77%. Aceste constatări sunt lipsite de temei probatoriu, sunt ilegale și sunt prescrise.

Astfel, a opinat că Banca Națională a Moldovei a manifestat subiectivism în calificarea raporturilor economice legale dintre unii acționari ai BC „Energbank” SA drept activitate concertată. Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a constatat acțiunile pretins concertate ale reclamantei în baza unor fapte care nu sunt confirmate prin probe, prin aprecierea superficială și arbitrară a documentelor și informațiilor analizate de personalul Băncii Naționale a Moldovei, fără a ține cont de circumstanțele obiective de constituire a acționariatului BC „Energbank” SA până la instituirea restricțiilor legale invocate, ceea ce a condus la tragerea unor concluzii pripite, subiective și eronate în fond.

În hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr.13 din 11 ianuarie 2019 este invocată analiza unor informații dobândite de Banca Națională a Moldovei care ar permite de a constata că acționarii vizați acționează în mod concertat în legătură cu Banca, adică se află în situația în care fiecare acționar a decis să exercite drepturile lor în conformitate cu un acord implicit sau explicit. În acest context se face referință la art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, potrivit căruia Banca Națională a Moldovei trebuie să fie informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect; exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmând a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este

încheiat în formă scrisă, din data la care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia.

A accentuat că din norma citată rezultă cert obligația de informare a Băncii Naționale a Moldovei despre exercitarea concertată a unor drepturi în raport cu banca, nu și obținerea prealabilă a permisiunii pentru astfel de acțiuni. Mai mult, cu certitudine, Legea enunțată nu prevede careva proceduri aparte privind obținerea permisiunii prealabile pentru executarea concertată a drepturilor conferite de acțiuni și, cu certitudine, nu prevede sancționarea pentru neprezentarea informațiilor date prin expropriere, similar cu sancțiunea de expropriere care se aplică pentru achiziția deținerii calificate fără permisiunea Băncii Naționale a Moldovei.

Deși se referă la acțiuni concertate prevăzute de art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, pentru care Legea nu prevede permisiune prealabilă, înainte de a dispune măsurile sancționatorii, Banca Națională a Moldovei conchide eronat că, în urma acțiunii concertate, acționarii vizați dețin deținere calificată (52,77%) în capitalul social al băncii fără a avea aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a acesteia pentru dobândirea deținerii calificate.

A obiectat că actul administrativ contestat nu este motivat din punct de vedere legal referitor la calificarea acțiunilor concertate imputate reclamantei SA „Evident-Electro” drept achiziție concertată potrivit art. 45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, care ar fi avut loc fără permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei.

Indică că, este lipsită de suport legal și concluzia Băncii naționale a Moldovei din actul contestat precum că acționarii vizați, inclusiv reclamantei SA „Evident-Electro”, urmau să se declare ca atare (concertați) și să solicite aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 3 din hotărârea Consiliului de administrare a Băncii Naționale a Moldovei nr. 127 din 27 iunie 2013 și art. V. alin. (6) din Legea nr. 110 din 15 iunie 2018. Astfel, Banca Națională a Moldovei propune ca SA „Evident-Electro” să recunoască o încălcare pe care nu a admis-o prevăzută de art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A argumentat că în actul contestat Banca Națională a Moldovei invocă fapte și acțiuni care au avut loc într-o perioadă de cel puțin 12 ani, 2006-2018, dar nu specifică când anume ar fi avut loc acordul explicit/implicit al acționarilor vizați și pretinsa achiziție a deținerii calificate, când urmau acționarii vizați, inclusiv SA „Evident-Electro”, să solicite permisiunea Băncii Naționale a Moldovei. Or, chiar din argumentarea actului contestat rezultă cu certitudine că acționarii vizați nu au dobândit acțiuni concomitent.

Astfel, acțiunile și evenimentele descrise în actul administrativ contestat nu justifică constatările făcute privind pretinsa achiziție concertată a unei dețineri calificate în sensul art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 și nu există temei legal pentru sancționare cu exproprierea reclamantei SA „Evident-Electro”.

A opinat că aprecierile și constatările din hotărârea Băncii naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 sunt arbitrare și interpretative, contravin Constituției, legislației naționale și acordurilor internaționale.

A remarcat că SA „Evident-Electro” a depus toată diligența pentru a respecta prevederile normative referitor la activitatea bancară și rolul Băncii Naționale a Moldovei în supravegherea instituțiilor care activează pe piața financiară, nu a

neglijat careva prescripții ale acesteia referitor la exercitarea drepturilor sale de acționar, având certitudinea că BC „Energbank” SA respectă toate rigorile legale privind transparența acționariatului și dezvăluirea informațiilor.

A mai explicat că, Banca Națională a Moldovei a emis actul contestat, invocând conformitatea cu prevederile art. 45 alin. (1), (2), (4), (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor și art. 11 alin. (1), (3), art. 27 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. Dispozitivul hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 constată în p. 1: „1. Se constată că acționarii BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovefkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg – acționează concertat în raport cu această bancă și dețin în capitalul social al acesteia deținere (52,77%) fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor”.

Prin pct. 2 din dispozitivul hotărârii contestate, Banca Națională a Moldovei a informat persoanele vizate, inclusiv „Evident-Electro” SA, despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni la ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende din data constatării acțiunii concertate a persoanelor, adică din data adoptării respectivei hotărâri.

Prin pct. 3 din dispozitivul hotărârii contestate Banca Națională a Moldovei a obligat acționarii vizați, inclusiv „Evident-Electro” SA să înstrăineze acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni. Actul contestat specifică - la expirarea termenului de 3 luni devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

Astfel, drept urmare a adoptării hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 va avea loc exproprierea SA „Evident-Electro” de acțiunile emise de BC „Energbank” SA, dobândite și deținute în mod legal. Contrar voinței sale SA „Evident-Electro” este forțată să cedeze proprietatea sa, să înstrăineze acțiunile în nume propriu altor persoane de drept privat, agreeate de Banca Națională a Moldovei, în caz contrar bunurile vor dispărea din patrimoniul reclamantei, acțiunile vor fi anulate, în lipsa unei cauze de utilitate publică, fără o dreaptă și prealabilă despăgubire.

În contextul dat, a opinat că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 are efect de expropriere, camuflată sub un pretins interes public general.

Or, măsurile de sancționare aplicate de drept în raport cu compania reclamantă sunt vădit disproportionale, nu sunt justificate, sunt în contradicție cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prevede că intervenția statului în exercitarea dreptului de proprietate urmează să fie justificată printr-un scop legitim de utilitate publică sau un interes general, trebuie să fie proporțională scopului legitim urmărit pentru a asigura un just echilibru între protecția dreptului de proprietate și interesul public.

Prin urmare, a rezumat că măsurile de sancționare aplicate prin hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în raport cu reclamanta SA „Evident-Electro” nu au temei legal în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, sunt în mod vădit arbitrare și exagerate față de caracterul și gravitatea pretinselor încălcări constatate și scopul urmărit, încălcând obligațiunile asumate de Republica Moldova conform Convenției, acordurilor internaționale privind garantarea și protejarea investițiilor străine.

Notează că, hotărârea contestată nu conține motivarea aplicării restricțiilor legale și a sancțiunilor de expropriere în raport cu evenimentele care au avut loc înainte de intrarea în vigoare a Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A mai expus că Banca Națională a Moldovei nu a justificat aplicarea legislației actuale pentru calificarea unor activități pretins concertate ale SA „Evident-Electro” din anii 2006-2017, iar actul contestat doar menționează că prevederi similare au fost stabilite anterior în art. 3, 15, 151, 153, 155 din Legea instituțiilor financiare 550 din 21 iulie 1995.

De asemenea indică că, în ipoteza că ar fi existat careva temeiuri pentru sancționarea reclamantei, hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr 13 din 11 ianuarie 2019 este una tardivă. Or, potrivit art. 142 alin. (3) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării faptei, dar nu mai târziu de 3 ani de la data comiterii ei.

Opinează că, este cert că hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr 13 din 11 ianuarie 2019 face referință la pretinse încălcări/acțiuni admise de compania reclamantă SA „Evident-Electro” care au o vechime mai mare de 6 luni sau 3 ani.

Astfel, hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu face referință la careva încălcări constatate anterior în privința companiei reclamante SA „Evident-Electro” deci pretinsa încălcare invocată în hotărârea contestată nu are caracter repetat.

În perioada de referință Banca Națională a Moldovei a verificat sau a fost în drept să verifice activitatea BC „Energbank” SA, să obțină orice informații privind deținerea acțiunilor de către reclamanta SA „Evident-Electro” și să dispună în timp util referitor la acțiunile reclamantei în vederea respectării legislației. Or, Banca Națională a Moldovei nu a invocat faptul că SA „Evident-Electro” s-ar fi opus sau s-ar fi eschivat de prezentarea informațiilor sau executarea unor prescripții ale Băncii Naționale a Moldovei, în ipoteze că reclamanta ar fi admis pe parcursul a peste 12 ani încălcări atât de grave care să justifice exproprierea, Banca Națională a Moldovei urmând să reacționeze imediat, pentru a proteja interesul public invocat în hotărârea nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile.

A susținut că în actul contestat nu sunt aduse argumente pentru a justifica că anume în 2019 ar fi intervenit un pericol pentru interesul public invocat de Banca Națională a Moldovei, careva circumstanțe care denotă o influență prejudiciabilă a reclamantei asupra administrării băncii drept urmare a faptului că Banca Națională a Moldovei nu a evaluat calitatea acționarilor vizați și a reclamantei SA „Evident-Electro”, Banca Națională a Moldovei nu indică și nu justifică caracterul ilegal, prejudiciabil sau periculos al unor schimbări care ar fi intervenit în privința reclamantei SA „Evident-Electro”.

A concretizat că pretinsele încălcări/acțiuni admise de compania reclamantă SA „Evident-Electro” în februarie 2018 când ultima ar fi adoptat o politică investițională similară cu alți acționari prin înstrăinarea acțiunilor emise de același emitent - BC „Energbank” SA au avut loc transparent, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei, care nu le-a calificat drept acțiuni concertate și nu le-a sancționat în limita termenului de prescripție de 6 luni stabilit prin art. 142 alin. (3) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A mai indicat că lipsa justificării aplicării unor sancțiuni de expropriere pentru fapte/acțiuni prescrise denotă caracterul arbitrar al constatărilor și sancțiunilor aplicate, iar argumentele la acest subiect sunt de o importanță incontestabilă, având în vedere caracterul extrem de instabil al legislației aplicabile care în ultimii 5-6 ani a fost supusă unor modificări extrem de dure care au rigidizat la maxim regimul deținerii acțiunilor în bănci.

Or, aplicarea retroactivă a unor norme legale este contrară principiilor fundamentale privind acțiunea legilor în timp stabilite prin art. 46 din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative (abrogată): actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde; actele legislative pot ultraactiva în mod excepțional. Prevederi similare se conțin în art. 73 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative: actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde; actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.

A solicitat SA „Evident-Electro” anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la SA „Evident-Electro”, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului și anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile a reclamantului SA „Evident-Electro”.

Prin încheierile din 15 mai 2019, 16 mai 2019 și 12 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a dispus conexarea acțiunilor depuse de „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS „Dima – Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav SA ” SA, „WGD INT” SRO, și Macovețkaia Elena, sub număr unic 3-1146/2019.

Prin hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la anularea hotărârilor Comitetului Executiv al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019, nr. 68 din 7 martie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019, în partea ce se referă la SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL

„Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA.

La 9 martie 2020, SA „Enteh”, SRL „Electroreparație Grup”, Macovețkaia Elena, la 11 martie 2020 Hostex Establishment, ÎCS „Dunav”, la 13 martie 2020 SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” au depus apel împotriva hotărârii din 3 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 25 mai 2020, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” au prezentat motivările apelurilor.

La 4 iunie 2020, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment au prezentat motivările apelurilor.

La 8 iunie 2020, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, au prezentat motivările apelurilor.

Prin încheierea din 9 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost dispusă atragerea în calitate de terț a lui Ustaia Valerii.

Prin decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”.

A fost casată integral hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie prin care a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terți BC „Energbank” SA și Ustaia Valerii cu privire la contestarea actelor administrative.

A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA - SA „Enteh”, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, Hostex Establishment și ÎCS „Dunav” SA.

A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 „Cu privire la cererea prealabilă depusă de către „Enteh” SA”.

A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 „Cu privire la cererile prelabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Macovețkaia Elena, Melnic Vladimir, în partea ce se referă la Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima -Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

La 5 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Banca Națională a Moldovei a depus recurs împotriva deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 17 martie 2022 a prezentat motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că decizia a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material.

Cu referire la prevederile art. 3, 45, 47 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, a remarcat că orice persoană sau persoane care vor dobândi sau majora o deținere calificată în capitalul social al unei bănci, indiferent de modalitatea dobândirii sau majorării ori deținerii ei - individual sau ca grup de persoane acționând concertat, direct sau indirect (prin controlul asupra persoanei care are sau va avea o deținere respectivă) - urmează să solicite aprobarea Băncii Naționale până la dobândirea/majorarea deținerii (sau controlului menționat).

Ori, în speță prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 s-a constatat că intimații și alți acționari ai BC „Energbank” SA acționează concertat, adică au decis să-și exercite drepturile legate de deținerea (cota de participare) dobândită în capitalul social al acestei bănci în conformitate cu un acord (implicit sau explicit) și, ca efect, dețin în capitalul social al băncii deținerea calificată în mărimea totală de peste 52% fără a avea aprobarea Băncii Naționale a Moldovei conform Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A opinat că în mod greșit instanța de apel a indicat că Banca Națională a Moldovei și-a fundamentat concluzia despre existența acțiunii concertate a acționarilor doar în baza operațiunilor economice derulate de intimați, indicele care este prevăzut de art. 3 lit. n) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

Astfel, a explicat că concluzia Băncii Naționale a Moldovei despre acțiunea concertată a acționarilor a avut la bază cumulul indicilor (prezumțiilor) prevăzute în definiția noțiunii „persoane care acționează concertat” la art. 3 lit. a), b), f), i), j), m) și n) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

A afirmat că acționarii băncilor care acționează concertat urmau să informeze Banca Națională a Moldovei despre achiziția realizată în termen de 15 zile și să solicite aprobarea Băncii Naționale a Moldovei în termen de 60 de zile, astfel cum prevedea art. 15¹ din Legea instituțiilor financiare (începând cu 1 ianuarie 2018 - devenit art. 46 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017).

Astfel, faptul că pct. 3 din Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 127 din 27 iunie 2013 utilizează sintagma „activitate concertată” nu poate servi drept motiv plauzibil pentru a declara că „activitatea concertată” este reglementată prin lege doar începând cu 5 aprilie 2013.

Prin urmare, a susținut că prevederi legale privind deținerile și restricțiile în capitalul băncilor, obligația obținerii permisiunii Băncii Naționale a Moldovei pentru deținerea cotei substanțiale în capitalul băncilor, inclusiv de către persoanele care acționează concertat, măsura de suspendare a unor drepturi de acționar și

obligarea la înstrăinarea acțiunilor băncii în cazul în care nu s-a obținut permisiunea Băncii Naționale a Moldovei au existat în Legea instituțiilor financiare și până la adoptarea Legii nr. 31 din 7 martie 2013 (în vigoare din 5 aprilie 2013) de modificare a acesteia, doar că legea folosea altă terminologie (de exemplu, „cotă substanțială”, „persoane care acționează în comun”).

A subliniat că noțiunea de „achiziție” a acțiunilor băncilor nu se rezumă la simpla consemnare formală a dreptului de proprietate asupra acțiunilor prin înregistrare.

În contextul dat a opinat că instanța de apel nu a dat o apreciere justă semnificației termenului legal de „achiziție propusă” și pornește în mod eronat de la prezumția că aprobarea prealabilă este necesară doar pentru achiziția directă sau indirectă, prin relații de control, a acțiunilor băncilor, prin tranzacții de transfer și cu obținerea dreptului de proprietate asupra unor cote determinate în mod matematic.

Cu referire la prevederile art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, a evidențiat că chiar dacă mai multe persoane au dobândit prin tranzacții individuale dreptul de proprietate asupra unui număr de acțiuni ale unei bănci, în caz de acțiune concertată în legătură cu bancă, legea consideră aceste persoane ca o „persoană” care dobândește o singură deținere în capitalul băncii și pentru aceasta legea cere obținerea aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei.

A relevat că, noțiunea de „achiziționare”/„dobândire” a acțiunilor unei bănci cuprinde nu numai actele juridice de cumpărare a acestora de către o persoană sau persoane ce acționează concertat, dar și actele/acțiunile întreprinse de către persoanele care deja sânt deținători de acțiuni și, acționând concertat, obțin ca grup deținerea calificată sau o vor majora la un anumit nivel pentru care legea cere aprobarea Băncii Naționale a Moldovei.

A precizat că pe lângă principiul neretroactivității legii, raporturile juridice se guvernează și de principiul aplicării imediate a legii, prin urmare nu se sancționează faptele produse/actele realizate înaintea intrării în vigoare a Legii nr. 31 din 7 martie 2013 sau a Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017, ci fapta de neexecutare a obligației valabile la data adoptării hotărârii - de a solicita aprobarea Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea de către grupul de acționari acționând concertat a deținerii calificate în capitalul BC „Energbank” SA.

A invocat că art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 nu este aplicabil și pertinent pentru motivarea pretensei ilegalității a Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, întrucât nu a constituit temei de drept al acesteia. Or, încălcarea constatată prin hotărârea în cauză și măsurile survenite au ca temei de drept prevederile art. 45 alin. (1), (2) și (4) în timp ce art. 51 reglementează informările subsecvente obținerii aprobării Băncii Naționale a Moldovei, iar omisiunile sânt sancționabile conform alin. (6) al acestui articol.

Această obligație de informare a Băncii Naționale a Moldovei nu înlătură regimul dobândirii concertate de dețineri calificate, doar cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei, dacă deținătorii acțiunilor băncii decid să-și exercite în mod concertat drepturile legate de acțiunile deja dobândite.

A menționat că nicio lege nu prevedea obligația Băncii Naționale a Moldovei de informare despre concluzia sa privind acțiunea concertată a persoanelor sau comunicarea elementelor pe care ea se întemeiază înainte de emiterea actului

propriu-zis de constatare a acțiunii concertate și a dobândirii deținerii calificate în capitalul băncii fără aprobarea Băncii Naționale a Moldovei.

A argumentat că termenul de 3 luni pentru înstrăinarea acțiunilor aferente deținerii calificate în bănci fără aprobarea Băncii Naționale a Moldovei nu a fost impus de către acesta, ci de către legiuitor prin norme imperative a art. 45 alin. (4) al Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 (anterior art. 15 din Legea instituțiilor financiare).

A accentuat că restrângerile aduse dreptului acționarilor băncilor asupra acțiunilor sânt admise și conforme cu Constituția, art. 1 al Protocolului adițional nr. 1 al CEDO și nu afectează dreptul de proprietate în substanța sa.

Or, aceste măsuri sânt prevăzute de lege, urmăresc scop legitim (ocrotirea intereselor publice menționate sus), nu sânt disproporționate, inclusiv luând în considerare garanțiile instituite de lege de protejare a intereselor acționarului (acordarea termenului pentru înstrăinarea benevolă, posibilitatea prelungirii lui, reglementarea procedurii de anulare a acțiunilor, emitere și vânzare a acțiunilor noi și, în final, compensarea acțiunilor anulate prin transmiterea mijloacelor bănești obținute de la vânzarea/răscumpărarea acțiunilor nou-emise) și măsurile nu sunt discriminatorii în raport cu alte persoane care se află în aceeași situație.

Recurentul a solicitat, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 18 aprilie 2022, în adresa intimațiilor SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, BC „Energbank” SA și lui Usatîi Valerii, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 29 aprilie 2022, BC „Energbank” SA a solicitat de a adopta în prezenta cauză o decizie obiectivă, legală și întemeiată.

Prin referința depusă la data de 6 iunie 2022, Hostex Establishment și ÎCS „Dunav” SA, reprezentați de avocatul Cernei Valerii a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin referința depusă la data de 8 iunie 2022, SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, SA „Evident-Electro” și ÎCS „Dima-Holding” SRL, reprezentați de avocatul Păduraru Ion a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin referință depusă la data de 10 iunie 2022, Macovețkaia Elena, reprezentată de avocatul Brumă Sorin a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin referință depusă la data de 10 iunie 2022, SRL „Electroreparație Grup”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin referința depusă la data de 10 iunie 2022, SRL „Enteh”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 decembrie 2021, decizia motivată fiind notificat recurentului la data de 25 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 142, vol. XXI). Astfel, recursul depus la 5 ianuarie 2021 și motivarea recursului prezentată la data de 17 martie 2022, sunt în termen.

Prin încheierea din 20 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea depusă de Banca Națională a Moldovei cu privire la suspendarea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, fiind suspendată executarea acesteia.

Prin încheierea din 27 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Banca Națională a Moldovei fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

Prin încheierea din 3 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea avocatului Păduraru Ion în interesele SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, SA „Evident-Electro” și ÎCS „Dima-Holding” SRL cu privire la succesiunea în drepturile procedurale, fiind înlocuită SA „Evident-Electro” cu succesorul în drepturi SRL „Evident-Electro”.

Prin încheierea din 27 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea avocatului Cernei Valeriu în interesele ÎCS „Dunav” SA cu privire la succesiunea în drepturile procedurale, fiind înlocuită ÎCS „Dunav” SA cu succesorul în drepturi SRL „Dunav”.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, audiind opinia reprezentantului recurentului Banca Națională a Moldovei, Velicev Andrei, reprezentantului intimaților Hostex Establishment și SRL „Dunav”, avocatului Cernei Valerii, reprezentantului intimaților SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, SRL „Evident-Electro” și ÎCS „Dima-Holding” SRL, avocatului Păduraru Ion, reprezentantului intimaților SRL „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, avocatului Brumă Sorin și reprezentantului persoanei terțe BC „Energbank” SA, Selevestru Petru, în cadrul ședinței de judecată publice din 27 martie 2023, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, rezultă că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu

în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) din același cod, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțele de judecată ierarhic inferioare și confirmată de părți, precum că prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 s-a constatat că acționarii BC „Energbank” SA - „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfennag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg” acționează concertat în raport cu această bancă și dețin în capitalul social al acesteia deținere calificată (52,77%) fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor Legii nr. 202 privind activitatea băncilor din 6 octombrie 2017.

S-au informat persoanele nominalizate la pct. 1 și BC „Energbank” SA despre incidența prevederilor legale vizând suspendarea de drept a exercițiului dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende din data constatării acțiunii concertate a persoanelor, care se consideră data adoptării prezentei hotărâri.

De asemenea s-a dispus că, persoanele nominalizate la pct. 1 vor înstrăina acțiunile deținute în capitalul social al BC „Energbank” SA în termen de 3 luni din data prezentei hotărâri. La expirarea termenului menționat devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor” (f. d. 11-17 vol. I).

Prin hotărârea nr. 65 din 28 februarie 2019, Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei a dispus de a modifica Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, după cum urmează: b) textul „(52,77%)” se substituie cu textul „(52,55%)”.

Este cert și faptul că împotriva hotărârii Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, la 8 februarie 2019 - SA „Enteh” (f. d. 18-20 vol. I), la 11 februarie 2019 - Macovețkaia Elena (f. d. 26-31 vol. II), la 11 februarie 2019-SRL „Electroreparație Grup” (f. d. 28-34 vol. III), la 11 februarie 2019-Hostex Establishment (f. d. 31-40 vol. IV), la 11 ianuarie 2019-SA „Evident – Electro” (f. d. 22-25 vol. V), ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, la 11 februarie 2019-SA „Pangermag Energy” (f. d. 31, vol. III) și ÎCS „Dunav” SA au formulat contestații, prin care au solicitat anularea actului administrativ contestat în partea ce îi privește.

Prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă depusă de SA „Enteh” (f. d. 25-27 vol. I).

Prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 69 din 13 martie 2019 au fost respinse cererile prelabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Macovețkaia Elena, Melnic Vladimir, în partea ce se referă la Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Pangermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA.

„Enteh” SA înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 cu privire la cererea prelabilă depusă de SA „Enteh”, anularea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în partea ce se referă la SA „Enteh” ca neîntemeiată și ilegală cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de SA „Enteh”.

SRL „Electroreparație Grup” înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în partea ce se referă la „Electroreparație Grup” SRL ca neîntemeiată și ilegală cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Electroreparație Grup” SRL și anularea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 69 din 13 martie 2019 cu privire la cererea prelabilă depusă de „Electroreparație Grup” SRL în partea ce se referă la „Electroreparație Grup” SRL.

Hostex Establishment înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, în partea ce se referă la Hostex Establishment, anularea hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019, în partea ce se referă la Hostex Establishment.

„Panfermag Energy” SA înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2018 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh”, SA „Evident Electro”, ÎCS „Dima-Holdong” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce ține de „Panfermag Energy” SA, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului, anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 13 martie 2019 cu privire la respingerea cererii prelabile a reclamantului „Panfermag Energy” SA.

ÎCS „Dunav” SA (în prezent SRL „Dunav”) înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA, anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 în partea ce se referă la ÎCS „Dunav” SA.

ÎCS „Dima-Holding” SRL înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – SA „Enteh”, SA „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, „Hostex Establishment”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la ÎCS

„Dima-Holding” SRL, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului și anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile a reclamantului ÎCS „Dima-Holding” SRL.

SRO „WGD INT” înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „WGD INT” SRO, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului și anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile a reclamantului „WGD INT” SRO.

Makovețkaia Elena înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 în partea ce se referă la Makovețkaia Elena ca neîntemeiată și ilegală cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de Makovețkaia Elena, anularea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 69 din 13 martie 2019 cu privire la cererea prealabilă depusă de Makovețkaia Elena în partea ce se referă la Makovețkaia Elena.

SA „Evident-Electro” (în prezent SRL „Evident-Electro”) înaintând acțiunea în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei a solicitat anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA – „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav” SA, „WGD INT” SRO, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la SA „Evident-Electro”, cu revocarea tuturor măsurilor sancționatoare aplicate reclamantului și anularea Hotărârii Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 privind respingerea cererii prealabile a reclamantului SA „Evident-Electro”.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la anularea hotărârilor Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, nr. 68 din 7 martie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019, în partea ce se referă la SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA.

În susținerea poziției sale, prima instanță a reținut că, activitatea concertată a reclamantilor SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Pangermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA și a altor persoane nominalizate în hotărârea nr. 13 din 11 ianuarie 2019, a fost stabilită de organul emitent în baza informațiilor obținute de la Departamentul supraveghere bancară în

privința informațiilor dobândite în exercitarea atribuțiilor legale de BNM și a celor prezentate de B.C. „ENERGBANK” S.A., de Comisia Națională a Pieței Financiare, de Camera înregistrării de Stat (Agenția Servicii Publice), de alte autorități ale statului de acționarii băncii și celor disponibile public.

Astfel, fondul a constatat că capitalul social al BC „Energbank” SA în proporție de peste 50% este deținut de către: a) acționarii care acționează concertat și nu dispun de permisiunea (aprobarea) prealabilă a BNM, impusă de Legea nr.202/2017, pentru achiziționarea, prin acțiunea concertată, a deținerii calificate în capitalul social al băncii; b) acționarii care nu corespund cerințelor de calitate a acționariatului bancar prevăzută de legea menționată. Aceste situații sunt elucidate prin Hotărârile Comitetului executiv al BNM nr.13 din 11.01.2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C.„ENERGBANK” - S.A. „Enteh” S.A., „Evident-Electro” S.A., Î.C.S. „Dima-Holding” S.R.L., „Electroreparație Grup” S.R.L., „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” S.A., „WGD INT”, Î.C.S. „Dunav” S.A., Melnici Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg.

În continuare, în motivarea soluției sale de respingere a acțiunii reclamanților, prima instanță a redat conținutul Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr.13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C. „Energbank” S.A.- S.A. „Enteh”, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Pangermag Energy”, S.R.O. „WGD INT”, Î.C.S. „Dunav” S.A., Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” S.A., Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.O. „WGD INT”, S.A. „Pangermag Energy”, Î.C.S. „Dunav” S.A.

Judecând apelul depus de SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, instanța de apel a casat integral hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a emis o nouă decizie prin care acțiunea a fost admisă.

A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA - SA „Enteh”, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, Hostex Establishment și ÎCS „Dunav” SA.

A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 68 din 7 martie 2019 „Cu privire la cererea prealabilă depusă de către „Enteh” SA”.

A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 69 din 13 martie 2019 „Cu privire la cererile prelabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir, în partea ce se referă la Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex

Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima -Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel a concluzionat că art. 15⁵ alin. (5) din Legea nr. 550 din 21 iulie 1995 și art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 nu prevăd aprobarea prealabilă, ci doar informarea Băncii Naționale a Moldovei despre activitatea concertată în raporturi ce țin de administrarea băncii.

A reținut instanța de apel că nici Legea nr. 550 din 21 iulie 1995, nici Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 și nici actele Băncii Naționale a Moldovei nu prevăd procedura de informare a Băncii Naționale a Moldovei despre activitatea concertată în raport cu banca, la fel nu prevăd sancțiunile pentru neinformare.

Totodată, instanța de apel a menționat că reieșind din prevederile legale clare și exprese privind scopurile utilizării noțiunii de „persoane care acționează concertat”, Banca Națională a Moldovei și prima instanță nu au motivat de ce în cazul din speță este aplicabil art. 45 alin. (1) lit. a) dar nu art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017.

Or, motivarea și dispozitivul hotărârii Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019, și probatoriul administrat de Banca Națională în proces, cât și aprecierile primei instanțe corespund doar criteriilor de calificare a acțiunilor reclamantilor în temeiul art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 ca exercitare concertată a dreptului de vot în raport cu banca – în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii, activitate concertată în cadrul administrării băncii, ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii.

A conchis instanța de apel că aplicarea eronată a legii la emiterea actului administrativ contestat depășește limitele legale ale dreptului discreționar al Băncii Naționale a Moldovei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea admiterii acțiunii justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită. Or, Curtea de Apel Chișinău a stabilit corect situația de fapt și de drept în prezenta speță, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate și a emis o decizie întemeiată și legală care corespunde legislației în vigoare, pe când instanța de fond a interpretat greșit legea și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar.

Colegiul reține că prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.13 din 11 ianuarie 2019, BNM a constatat că activitatea concertată a reclamantilor - SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Pangermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA, a fost stabilită în baza următorilor indici:

1. Acționarii „Panfermag Energy” SA și „WGD INT” SRO sunt persoane care au achiziționat acțiuni ale băncii în circumstanțe care denotă achiziție coordonată (conform informațiilor furnizate de Comisia Națională a Pieței Financiare), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. a)):

Astfel, „Panfermag Energy” SA (cu sediul în Elveția) și „WGD INT” SRO (cu sediul în Republica Cehă) au dobândit cote de participare (acțiuni) în capitalul social al Băncii în mărime de 3,80% și 3,07%, în aceeași zi (24 noiembrie 2006), prin aceeași modalitate „vânzare - cumpărare extrabursieră” și de la aceeași persoană - „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena conform pct. 2, subpct. 2) infra).

Dobândirea acestor cote (acțiuni) a avut loc după ce Banca Națională a Moldovei în anul 2006 a constatat activitatea în comun a unor acționari ai băncii care dețineau o cotă substanțială (deținere calificată) în capitalul social al Băncii fără permisiunea prealabilă a BNM: „Energoimpex” SA, „Enteh” SA, „Evident- Electro” SA, Prodan O., Musienco A., Popov L., Popov M. Makovețkaia E., Melnic V., Metta A., Gross A., Gross E., Prepelița A., „Sfmx Impex” SA și „Bălcolcom” SA

2. Acționarii „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, Prodan Oleg și Covanji Natalia sunt „persoane implicate” în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. b)), având în vedere că:

1) Covanji Natalia este beneficiarul efectiv și persoana care exercită atribuții de control al „Enteh” SA (acționar cu cotă de control de 99,8% în capitalul acestei societăți), iar Usafii Valerii, Macovețkaia Elena, Gordeeva Irina, Macovețkii Vadim, Gordeev Serghei și Covanji Vadim sunt legate printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, corespunzător, afinii și soții afinelor dnei Covanji Natalia;

2) „Enteh” SA, „Energoimpex” SA, „Comexfin” SRL, „Produse - Grup” SRL, ÎM „Nord Energo” SRL și „Dupleton - Grup” SRL, „Almeria Prim” SRL, „Produse Cerealiere” SA., „Nordengrup” SRL sunt societăți comerciale aflate sub controlul persoanelor menționate la subpct. 1) supra și care au derulat/derulează acțiuni economice cu acționarii sus-menționați și persoane implicate în raport cu acestea;

3) Prodan Oleg și „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) dețin împreună cota de control (71,97%) în capitalul „Almeria Prim” SRL.

3. Acționarii „Electroreparație Grup” SRL, „Evident-Electro” SA „ÎCS „Dunav” SA, „Enteh” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL și persoanele implicate în raport cu acestea sunt persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, au utilizat resurse financiare având aceeași sursă/provenind de la entități diferite care sunt persoane implicate (conform extraselor din conturile curente, de credit, de depozit deținute la bancă și altor informații colectate de BNM referitoare la obiectul prezentei cercetări/analize), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. I)):

1) „Electroreparație Grup” SRL a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a Băncii, utilizând la 12 iulie 2010 resursele financiare provenite de la „Evident-Electro” SA De asemenea, la 27 februarie 2014, „Electroreparație Grup” SRL și-a majorat cota de participare deținută în capitalul social al băncii, utilizând resurse financiare provenite (din împrumuturi bănești conform contractelor de împrumut) de la „Evident-Electro” SA (resurse obținute din împrumutul acordat de acționarul „Hostex Establishment”) și „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

2) „Evident-Electro” SA a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a Băncii, utilizând la 22 iunie 2010 resurse financiare provenite de la acționarul ÎCS „Dima-Holdmg” SRL, „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii

„Enteh” SA și Macovețkaia Elena, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melme Vladimir) și ÎS „Moldelectrica”;

3) ÎCS „Dunav” SA a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a băncii, utilizând la 14 iulie 2010 resurse financiare provenite de la „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melme Vladimir), resurse obținute din avansul acordat de ÎS „Moldelectrica”;

4) „Enteh” SA a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a Băncii, utilizând resurse financiare provenite de la „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir) și a creditelor contractate de la Bancă;

5) ÎCS „Dima-Holding” SRL a participat la emisiunea a X-a de acțiuni a băncii, utilizând resurse financiare provenite de la „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

6) „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir), „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), în derularea unor operațiuni economice (plata pentru marfă, acordarea împrumuturilor, restituirea împrumuturilor etc.), au utilizat resurse financiare având aceeași sursă - împrumuturile contractate de la acționarul „Hostex Establishment”;

7) „Enteh” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL și „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), „Molmetal” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir), în derularea unor operațiuni economice (plata pentru lucrări de construcție, acordarea împrumuturilor, rambursarea creditelor etc.), au utilizat resurse financiare având aceeași sursă - împrumuturile contractate de la acționarul „Panfermag Energy” SA

4. „Panfermag Energy” SA și „Electroreparație Grup” SRL; „Panfermag Energy” SA și „Energoimpex” SA; „Enteh” SA și „Energoimpex” SA; Covanji Natalia și Prodan Oleg sunt persoane care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent (conform informațiilor de la Comisia Națională a Pieței Financiare, Camera înregistrării de Stat (Agenția Servicii Publice), bancă și altor informații colectate de BNM referitoare la obiectul prezentei cercetări/analize), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. i)):

1) „Panfermag Energy” SA și „Electroreparație Grup” SRL au achiziționat acțiuni emise de același emitent - „Moldelectromontaj” SA;

2) „Panfermag Energy” SA și „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) au achiziționat acțiuni emise de același emitent -, „Molmetal” SA;

3) „Enteh” SA și „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) au achiziționat acțiuni emise de același emitent - acționarul „Evident-Electro” SA;

4) „Enteh” SA, și Prodan Oleg au achiziționat acțiuni emise de același emitent - „Sud-Resurse” SA;

5) Covanji Natalia (beneficiarul efectiv al „Enteh” SA) și Prodan Oleg au achiziționat acțiuni emise de același emitent - „Enteh” SA

5. „Enteh” SA,, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA au adoptat o politică investițională similară, prin înstrăinarea de instrumente financiare (acțiuni) emise de același emitent - BC „ENERGBANK” SA (conform scrisorilor prezentate BNM de către acționarii menționați), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. i)):

Astfel, în perioada 1 februarie 2018 – 14 februarie 2018, acționarii menționați au notificat Banca Națională a Moldovei privind intenția de înstrăinare integrală a deținerilor în capitalul social al băncii. În notificările respective toți acționarii menționați au invocat același motiv („modificarea legislației”) care a condiționat luarea deciziei de înstrăinare și au invocat aceeași termen de înstrăinare („6 luni de la obținerea de către potențialul achizitor a aprobării BNM”), fapte ce denotă politica investițională similară a acestor acționari.

6. „Enteh” SA și „Tencom” SA; „Panfermag Energy” SA și „Fraterton Compamny Limited”; „Panfermag Energy” SA și „Electroreparație Grup” SRL; ÎCS „Dima-Holding” SRL și Gordeev Serghei; Melnic Vladimir, Covanji Vadim și Antonevici Andrei; „Hostex Establishment” și „Produce Grup” SRL; Prodan Oleg și „Energoimpex” SA; Melnic Vladimir, Melnic Lina, Macovețkaia Elena împreună cu Usatii Valeții, Covanji Vadim, Gordeeva Irina, Gordeev Serghei, Macovețkii Vadim, Covanji Natalia; „Enteh” SA și „Nord Energo” SRL; Bezugla Iryna (beneficiarul efectiv al acționarului ÎCS „Dunav” SA) și Skirski Ruslan (beneficiarul efectiv al acționarului „WGD INT” S.R.O); „Energoimpex” SA și Apostoliuc Alexandru sunt persoane care au deținut sau dețin în același timp dețineri (cote de participare) la una sau mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună (conform informațiilor de la Comisia Națională a Pieței Financiare, Camera înregistrării de Stat (Agenția Servicii Publice), Bancă și altor informații colectate de Banca Națională a Moldovei referitoare la obiectul prezentei cercetări/analize), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. m)):

1) acționarul „Enteh” SA și „Tencom” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) împreună au deținut 100% (49% și, respectiv, 51%) în capitalul acționarului „Evident-Electro” SA;

2) acționarul „Panfermag Energy” SA și „Fraterton Company Limited” (cu sediul în Cipru) dețin împreună 100% (4% și, respectiv, 96%) în capitalul acționarului ÎCS „Dima-Holding” SRL;

3) acționarii „Panfermag Energy” SA și „Electroreparație Grup” SRL au deținut împreună: cota de 85,92% (81,14% și, respectiv, 4,78%) în capitalul „Moldelectromontaj” SA;

4) acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL și Gordeev Serghei (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) au deținut împreună cota de 100% (60% și respectiv, 40%) în capitalul „Zeto Energie” SRL;

5) acționarul Melnic Vladimir, Covanji Vadim (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) și Antonevici Andrei (administrator al „Produse Grup” SRL în perioada 5 octombrie 2012 – 28 noiembrie 2016, persoană implicată în această perioadă în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir) au deținut împreună cota de 100% (33%, 34%, respectiv, 33%) în capitalul „Inter Invest Capital” SRL;

6) acționarul „Hostex Establishment” și „Produse Grup” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, până în 2017 - persoană implicată în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir) dețin împreună cota de 100% (4,5%, respectiv, 95,5%) în capitalul „Nord Energo” SRL;

7) acționarul Prodan Oleg și „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) dețin împreună cota de 71,97% (6,33%, respectiv, 65,64%) în capitalul „Almeria Prim” SRL;

8) acționarii Prodan Oleg și „Enteh” SA au deținut împreună cota de 75,68% (25,23%, respectiv, 50,45%) în capitalul „Sud-Resurse” SA;

9) acționarii Metale Vladimir (administrator al „Evident-Electro” SA), Macovețkaia Elena, împreună cu Usatfi Valerii, Covanji Vadim, Gordeeva Irina, Gordeev Serghei, Macovețkii Vadim, Covanji Natalia - persoanele implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, precum și Melnic Lina (persoană implicată în raport cu acționarii Melnic Vladimir și „Evident -Electro” SA) au deținut cota de 100% în capitalul „International Trading Group” S.R.O (cu sediul în Republica Cehă), precum și au deținut indirect (prin intermediul „International Trading Group” s.r.o), cota de 100% în capitalul „International Trade Corporation” SRO (cu sediul în Republica Cehă) -persoană implicată în raport cu acționarii ÎCS „Dunav” SA și Semionova Elena;

10) acționarul „Enteh” SA și „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Hostex Establishment”, „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, până în 2017 persoană implicată în raport cu acționarii „Hostex Establishment”, „Evident-Electro” S,A. și Melnic Vladimir) au deținut cota de 94,72% (67,04%, respectiv, 27,68%) în capitalul „Produse Cerealiere” SA;

11) beneficiarul efectiv al acționarului ÎCS „Dunav” SA - Bezugla Iryna și beneficiarul efectiv al acționarului „WGD INT” s.r.o - Skirski Ruslan, au deținut cota de 100% (20%, respectiv, 80%) în capitalul „WGD INT” SRO;

12) „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) și Apostoliuc Alexandru (administrator ai „Energoimpex” SA în perioada 3 noiembrie 2006 – 4 iunie 2010; administrator al „Moldelectromontaj” SA în perioada 17 iunie 2010 – 12 martie 2013, persoană implicată în aceea perioadă în raport cu acționarii „Panfermag Energy” SA și „Electroreparație Grup” SRL; administrator al „Electroreparație Grup” SRL în perioada 12 martie 2013 -23 ianuarie 2015) au deținut împreună cota de 100% (95%, respectiv, 5%) în capitalul „Molmetal” SA

7. Acționarii „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, „WGD INT” SRO, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena,

Semionova Elena, Prodan Oleg sunt persoanele al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de Bancă denotă o politică comună de durată cu referire la bancă (conform buletinelor de vot, cererilor înaintate, proceselor verbale a adunărilor generale a acționarilor băncii și altor informații colectate de BNM referitoare la obiectul prezentei cercetări/analize), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. j)):

Astfel, acționarii menționați au exercitat în mod identic drepturile conferite de acțiunile emise de Bancă în privința chestiunilor de pe ordinea de zi a adunărilor generale ale acționarilor Băncii din 4 octombrie 2018, 27 aprilie 2018, 5 martie 2018, 25 aprilie 2017, 27 decembrie 2016, 19 aprilie 2016, 18 septembrie 2015, 21 aprilie 2015, 25 aprilie 2014, 26 aprilie 2013, 24 aprilie 2012, 17 noiembrie 2011, 29 aprilie 2011, 5 noiembrie 2010, 23 aprilie 2010, 22 aprilie 2009, 7 noiembrie 2008, 25 aprilie 2008, 29 octombrie 2007, 27 aprilie 2007, 4 ianuarie 2007, 30 august 2006, 30 iunie 2006, 24 martie 2006 la care au fost prezenți, fapt ce denotă o politică comună de durată cu referire la bancă.

Politică comună de durată a acționarilor în raport cu banca se accentuează prin faptele și circumstanțele de înaintare și alegere a candidaților la funcția de membru al Consiliului și Comisiei de cenzori a Băncii, după cum urmează:

1) „Enteh” SA și „Evident-Electro” SA, în baza cererilor depuse la bancă la 15 martie 2018 cu numere de înregistrare consecutive (817 și 818) și ÎCS „Dima-Holding” SRL în baza cererii din 16.03.2018, au înaintat candidați pentru a fi aleși la adunarea generală a acționarilor băncii din 27.04.2018 în funcția de membru al Consiliului Băncii, după cum urmează:

a) „Enteh” SA a înaintat candidaturile dlor Stratan Alexandr, Casian Aureliu, Covanji Natalia (beneficiarul efectiv al acționarului „Enteh” SA), Usatîi Valerii (persoană implicată cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

b) „Evident-Electro” SA a înaintat candidaturile dlor Dimov Ghenadie (administrator al ÎS „Moldelectrica”) și Certan Irina;

c) ÎCS „Dima-Holding” SRL a înaintat candidaturile dlor Pop Mihail și Tonciuc Vladimir.

La adunarea generală a acționarilor din 27.04.2018, acționarii menționați au votat pentru alegerea în funcția de membru al Consiliului candidații înaintați de „Enteh” SA (Stratan Alexandr, Casian Aureliu, Covanji Natalia și Usatîi Valerii), „Evident-Electro” SA (Dimov Ghenadie) și ÎCS „Dima-Holding” SRL (Pop Mihail și Tonciuc Vladimir), astfel aceștia formând majoritatea (7 din 7);

2) „Enteh” SA, în baza cererilor depuse la bancă la 9 februarie 2018, a înaintat candidați (Stratan Alexandr și Casian Aureliu) pentru a fi aleși la adunarea generală extraordinară a acționarilor băncii din 5 martie 2018 în funcția de membru al Consiliului Băncii.

La adunarea generală extraordinară a acționarilor din 5 martie 2018, acționarii menționați au votat pentru alegerea în funcția de membru al Consiliului candidații înaintați de „Enteh” SA (Stratan Alexandr și Casian Aurelii);

3) „Enteh” SA și „Evident-Electro” SA, în baza cererilor depuse la bancă la 6 decembrie 2016 cu numere de înregistrare consecutive (3693 și 3694), au înaintat candidați pentru a fi aleși la adunarea generală extraordinară a acționarilor băncii din 27 decembrie 2016 în funcția de membru al Consiliului Băncii, după cum urmează:

a) „Enteh” SA a înaintat candidatura lui Antonevici Andrei (administrator al „Produce Grup” SRL în perioada 5 octombrie 2012 – 28 noiembrie 2016, persoană

implicată în aceea perioadă în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir);

b) „Evident-Electro” SA, l-a înaintat pe Dimov Ghenadie (administrator al ÎS „Moldeiectrica”).

La adunarea generală extraordinară a acționarilor din 27 decembrie 2016, acționarii menționați au votat pentru alegerea în funcția de membru ai Consiliului pe candidatul înaintat de către „Evident-Electro” SA (Dimov Ghenadie);

4) „Evident-Electro” SA a înaintat doi candidați pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor băncii din 19 aprilie 2016 în funcția de membra al Consiliului Băncii: Dimov Ghenadie (administrator al ÎS „Moldeiectrica”) și Metta Alexandra (administrator al „Moldelectromontaj” SA,, persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA,);

5) ÎCS „Dunav” SA a înaintat doi candidați pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor Băncii din 21 aprilie 2015 în funcția de membri ai Comisiei de cenzori: Sizova Taisia și Bezdîga Natalia (contabil al „Electrosistem” SA). La această adunare generală a fost ales ca membra al Comisiei de cenzori candidatul propus de ÎCS „Dunav” SA (Sizova Taisia), care a fost votat de acționarii menționați și prezenți la adunare;

6) în baza cererilor depuse la 3 aprilie 2014 cu numere de înregistrare consecutive (1056 și 1057) de „Evident-Electro” SA, „Enteh” SA și a cererii ÎCS „Dima-Holding” SRL din 4 aprilie 2014, aceștia au înaintat candidați pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor băncii din 25 aprilie 2014 în funcția de membru al Consiliului Băncii, după cum urmează:

a) „Evident-Electro” SA a înaintat candidații Pop Mihail, Tonciuc Vladimir, Usatîi Valerii;

b) „Enteh” SA a înaintat candidații Covanji Natalia, Maximenco Galina, Cecetova Natalia;

c) ÎCS „Dima-Holding” SRL a înaintat candidații Covanji Natalia, Maximenco Galina, Cecetova Natalia, Pop Mihail, Tonciuc Vladimir, Usatîi Valerii, Apostoliuc Alexandru.

De asemenea, la 4 aprilie 2014 ÎCS „Dima-Holding” SRL a depus o cerere prin care a înaintat candidații pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor din 25 aprilie 2014 în funcția de membru al Comisiei de cenzori: Semionova Elena (acționar al băncii, persoană implicată în raport cu administratorul acționarului ÎCS „Dunav” SA), Dimitrova Galina (contabil-șef al ÎCS „Dunav” SA), Cușnir Elena (contabil-șef al acționarului „Enteh” SA), Andrieș Evdochia (acționar al Băncii) și Bezdîga Natalia (contabil al „Electrosistem” SA).

La adunarea generală ordinară anuală a acționarilor din 25 aprilie 2014, la alegerea membrilor Consiliului acționarii menționați au votat pentru șase candidați comuni (din cei opt candidați incluși în listă), care au fost propuși de „Evident-Electro” SA, „Enteh” SA și ÎCS „Dima-Holding” SRL și, în final, au fost aleși în funcția de membri ai Consiliului Băncii și, respectiv, au format majoritatea (6 din 6 membri). Totodată, au fost aleși patru membri ai Comisiei de cenzori din cei cinci propuși: Semionova Elena (acționar al băncii, persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dunav” SA), Dimitrova Galina (contabil-șef al ÎCS „Dunav” SA), Cușnir Elena (contabil-șef al acționarului „Enteh” SA), Andrieș Evdochia (acționar al Băncii);

7) ÎCS „Dima-Holding” SRL a înaintat aceleași candidaturi pentru a fi alese la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor Băncii din 25 aprilie 2014 în funcția de membru al Consiliului Băncii ca și acționarii „Evident-Electro” SA și „Enteh” SA;

8) ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Evident-Electro” SA și „Enteh” SA au înaintat aceleași candidaturi pentru a fi alese la adunarea generală anuală a acționarilor băncii din 25 aprilie 2014 în funcția de membru al Consiliului Băncii ca și acționarii „Evident-Electro” SA și „Hostex Establishment” la adunarea generală anuală a acționarilor Băncii din 23 aprilie 2010, dintre care aceleași șase persoane au fost alese în funcția de membru al Consiliului în 2010 și 2014 (Covanji Natalia, Maximenco Galina, Cecetova Natalia, Pop Mihail, Tonciuc Vladimir, Usatii Valerii);

9) „Evident-Electro” SA a înaintat pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor băncii din 24 aprilie 2012 în funcție de membru al Consiliului băncii pe candidații: Dimov Ghenadie (administrator al ÎS „Moldelectrica”) și Apostoliuc Alexandru (administrator al „Moldelectromontaj” SA, persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA și fost administrator al „Energoimpex” SA, persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena). La această adunare a fost ales ca membru al Consiliului candidatul propus de acționarul „Evident-Electro” SA (Dimov Ghenadie), care a fost votat de toți acționarii menționați și prezenți la adunare;

10) ÎCS „Dunav” SA a înaintat pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor băncii din 29 aprilie 2011 în funcția de membri ai Comisiei de cenzori următorii candidați: Gurdiș Ecaterina (contabil-șef al „Electrosistem” SA și al „Energoimpex” SA, persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA, și Macovețkaia Elena) și Sizova Taisia (membru al Comisiei de cenzori a „Electrosistem” SA). La această adunare a fost ales ca membru al Comisiei de cenzori candidatul propus de acționarul ÎCS „Dunav” SA (Sizova Taisia), care a fost votat de toți acționarii menționați și prezenți la adunare;

11) „Evident-Electro” SA și „Hostex Establishment”, în baza cererilor înregistrate în aceeași zi (2 aprilie 2010) și cu numere de înregistrare consecutive (1542 și 1543), au înaintat câte opt candidați fiecare pentru a fi aleși la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor Băncii din 23 aprilie 2010. În funcția de membru al Consiliului Băncii, dintre care șapte fiind aceleași persoane (Covanji Natalia, Maximenco Gatina, Ogorodnicov Mihail, Pop Mihail, Tonciuc Vladimir, Usatii Valenii și Cecetova Natalia). La această adunare generală a acționarilor, la alegerea membrilor Consiliului Băncii acționarii menționați au votat pentru șapte candidați comuni (din cei zece incluși în listă), care au fost propuși de „Evident-Electro” SA și „Hostex Establishment” și, în final, au fost aleși în funcția de membri ai Consiliului și, respectiv, au format majoritatea lui (7 din 7 membri).

8. Acționarii și persoanele implicate în raport cu aceștia au derulat sau derulează operațiuni economice împreună (conform extraselor din conturile deținute la bancă, declarațiilor acționarilor și altor informații colectate de BNM referitoare la obiectul prezentei cercetări/analize), în sensul definiției din art. 3 al Legii (noțiunea „persoane care acționează concertat”, lit. n)):

1) „Electroreparație Grup” SRL, conform analizei BNM pentru perioada 2009 - 2018, a derulat operațiuni economice (plata pentru chirie, rambursare împrumuturi, acordare împrumuturi, plata pentru cesiune, etc.) și a încasat majoritatea mijloacelor

financiare din total încasări în conturile deschise la bancă (cu excepția dividendelor primite de la aceasta) de la alți acționari ai Băncii și/sau persoane implicate în raport cu aceștia: acționarii „Enteh” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Evident-Electro” SA, „Panfermag Energy”, „Hostex Establishment”, precum și „Energoimpex” SA, „Dupleton Grup” SRL, „Produse Cerealiere” SA (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL), „Moldelectromontaj” SA, „Molmetal” SA (persoane implicate în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

2) „Dunav” SA, conform analizei BNM pentru perioada 2004 - 2018, a derulat operațiuni economice și a încasat majoritatea mijloacelor financiare din totalul de încasări în conturile deschise la bancă (cu excepția dividendelor primite de la aceasta) de la alți acționarii băncii și/sau persoanele implicate în raport cu aceștia: acționarii „Evident-Electro” SA, Semionova Elena, precum și „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), „Energoimpex” SA, „Nord Energo” SRL (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

3) „Evident-Electro” SA, conform analizei BNM pentru perioada 2004 - 2018, a derulat operațiuni economice (plata pentru marfă, restituirea datoriilor, plata pentru materiale, contractare de împrumuturi, etc.) cu alți acționari ai băncii și/sau persoane implicate în raport cu aceștia: acționarii „Enteh” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, ÎCS „Dunav” SA, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment” și „Nord Energo” SRL, „Energoimpex” SA, „Produse Cerealiere” SA, „Produse Grup” SRL, Gordeev Serghei, Covanji Vadim (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Moldelectromontaj” SA, „Molmetal” SA (persoane implicate în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL);

4) acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL, conform analizei BNM pentru perioada 2005 - 2018, a derulat operațiuni economice (vânzare de mărfuri, contractare și acordare de împrumuturi, plata pentru materiale, etc.) cu alți acționari ai băncii și/sau persoane implicate în raport cu aceștia: acționarii „Panfermag Energy” SA, „Electroreparație Grup” SRL, „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, precum și „Nord Energo” SRL, „Dupleton Grup” SRL, „Energoimpex” SA, „Produse Cerealiere” SA, Gordeev Serghei (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Moldelectromontaj” SA, „Molmetal” SA (persoane implicate în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL);

5) „Enteh” SA, conform analizei BNM pentru perioada 2004 - 2018, a derulat operațiuni economice (vânzare/procurare de mărfuri/materiale/servicii, contractare și acordare de împrumuturi, etc.) cu alți acționari ai băncii și/sau persoane implicate în raport cu aceștia: acționarii „Panfermag Energy” SA, „Electroreparație Grup” SRL, „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, precum și „Molmetal” SA, „Moldelectromontaj” SA (persoane implicate în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), „Produse Cerealiere” SA, „Energoimpex” SA, „Nord Energo” SRL, „Produse Grup” SRL, Covanji (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Zeto

Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL);

6) „Panfermag Energy” SA, conform analizei BNM pentru perioada 2005 - 2018, a derulat operațiuni economice (acordare de împrumuturi, încasarea dividendelor, etc.) cu alți acționari ai băncii și/sau persoane implicate în raport cu aceștia: acționarii „Enteh” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, precum, și „Moldelectromontaj” SA, „Molmetal” SA (persoane implicate în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), „Nord Energo” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

7) „Hostex Establishment”, conform analizei BNM pentru perioada 2005 - 2018, a derulat operațiuni economice (acordare de împrumuturi, încasarea dividendelor, etc.) cu alți acționari ai băncii și/sau persoane implicate în raport cu aceștia: acționarii „Electroreparație Grup” SRL, „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, precum și „Energoimpex” SA, „Nord Energo” SRL (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

8) „Electroreparație Grup” SRL, „Evident-Electro” SA și „Hostex Establishment”, la 26.02.2014 au încheiat un contract de preluare a datoriei, prin care „Electroreparație Grup” S.R.L a preluat datoria „Evident-Electro” SA față de „Hostex Establishment”, apărută în baza contractului H-EE/04-10 din 06.12.2010;

9) „International Trading Group” SRO (fondatorii căreia sunt acționarii băncii Melnic Vladimir care este și administrator al acționarului „Evident-Electro” SA, Macovețkaia Elena împreună cu Usatîi Valerii, Covanji Vadim, Gordeeva Irina, Gordeev Serghei, Macovețkii Vadim, Covanji Natalia - persoanele implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkiai Elena, și Melnic Lina - persoană implicată în raport cu acționarii Melnic Vladimir și „Evident-Electro” SA) a înstrăinat integral cota de 100% deținută în capitalul „International Trade Corporation” SRO (asociat unic al acționarului ÎCS „Dunav” SA) către Bezugla Iryna (beneficiar efectiv al ÎCS „Dunav” SA);

10) Bezugla Iryna (beneficiarul efectiv al ÎCS „Dunav” SA) a înstrăinat cota de 20% deținută în capitalul „WGD INT” SRO către Ruslan Skirski (beneficiarul efectiv al „WGD INT” SRO);

11) „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA, și Maeovețkaia Elena) a înstrăinat către acționarul „Panfermag Energy” SA cota de 95% deținută în capitalul „Molmetal” SA;

12) „Electroreparație Grup” SRL a înstrăinat către „Panfermag Energy” SA cota de 4,78% deținută în capitalul „Moldelectromontaj” SA

9. Circumstanțe adiționale care, în ansamblu cu prezumțiile (indicii) de mai sus, denotă acțiunea concertată a acționarilor respectivi în legătură cu Banca:

1) la 28 august 2006, Banca Națională a Moldovei a constatat (prin scrisoarea expediată cu nr. 09-01114/296) că acționarii „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, „Energoimpex” SA, Prodan O., Musienko A., Popov L., Popov M. sunt persoane afiliate și acționează în comun în raport cu banca, deținând o cotă substanțială în capitalul social al acesteia în mărime de 24,74%, fără permisiunea prealabilă a BNM, acest fapt nu a fost contestat ulterior de acționarii sus-numiți;

2) la 22 septembrie 2006, Banca Națională a Moldovei a stabilit (prin scrisoarea expediată cu nr. 09-01314/35) că banca a inclus în componența grupului de persoane ce acționează în comun (determinat prin scrisoarea BNM din nr.09-

01114/296 din 28 august 2006) alte persoane - acționarii băncii Makovețkaia E., Melnic V., Metta A., Gross A., Gross E., Prepelița A., „Sfinx Impex” SA și „Bălcolcom” SA Astfel, grupul de persoane ce acționează în comun în legătură cu banca a fost compus din „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, „Energoimpex” SA, Prodan O., Musienco A., Popov L., Popov M., Makovețkaia E., Melnic V., Metta A., Gross A., Gross E., Prepelița A., „Sfinx Impex” SA și „Bălcolcom” SA și deținea la 31 august 2006 o cotă substanțială de 42,36% în capitalul social al băncii fără permisiunea prealabilă a BNM, acest fapt nu a fost contestat ulterior de acționarii sus-numiți;

3) la 6 noiembrie 2006, urmare a examinării raportului privind acționarii pentru luna septembrie 2006 și a explicațiilor băncii, Banca Națională a Moldovei a constatat (prin scrisoarea expediată cu nr.09-01114/421) că grupul de acționari care acționează în comun în raport cu banca și dețin o cotă substanțială fără permisiunea Băncii Naționale a Moldovei a fost divizat în două grupuri. Ulterior, „Energoimpex” SA; (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) a înstrăinat integral cota sa în capitalul social al băncii către „Panfermag Energy” SA (cu sediul în Elveția) (3,80%) și „WGD INT” SRO (cu sediul în Republica Cehă) (3,07%), precum și „Enteh” SA împreună cu „Energoimpex” SA și-au înstrăinat cotele în mărime de 9% fiecare, deținute în capitalul social al acționarului „Evident-Electro” SA, acest fapt nu a fost contestat ulterior de acționarii sus-numiți;

4) la 4 decembrie 2015 Banca Națională a Moldovei a solicitat de la acționarii care dețin cote substanțiale (dețineri calificate) în capitalul social al băncii informații necesare îndeplinirii atribuției Băncii Naționale a Moldovei de supraveghere a acționariatului băncilor. După solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, un grup de acționari ai băncii a demonstrat un comportament care impune concluzia privind existența indicilor acțiunii concertate între aceștia în raport cu banca, după cum urmează:

a) prin cererea din 2 februarie 2016, Usatîi Valerii, în calitate de achizitor potențial, a solicitat permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale a moldovei pentru deținerea indirectă, în calitate de beneficiar efectiv, a cotei substanțiale în capitalul social al băncii în mărime de 9,62%, deținute de către „Hostex Establishment”. În aceeași zi, Kuno David Frick, în calitate de beneficiar efectiv declarat al cotei deținute de „Hostex Establishment”, a notificat BNM despre intenția de înstrăinare a acestei cote;

b) prin cererea din 31 martie 2016, Covanji Natalia, în calitate de beneficiar efectiv al acționarului „Enteh” SA, „Hostex Establishment”, „Enteh” SA, Macovețkaia Elena și Prodan Oleg, în calitate de achizitori potențiali, au solicitat permisiunea prealabilă scrisă a BNM pentru deținerea cotei substanțiale în capitalul social al Băncii în mărime de 18,78%, cu crearea grupului de persoane ce vor acționa concertat în raport cu Banca compus din „Hostex Establishment”, „Enteh” SA, Macovețkaia Elena și Prodan Oleg;

c) prin cererea din 16 mai 2016, Usatîi Valerii a retras cererea din 2 februarie 2016 pentru obținerea permisiunii prealabile a Băncii Naționale a Moldovei de a deține/majora o cotă substanțială în capitalul social al băncii;

d) prin cererea din 23 mai 2016, Covanji Natalia, „Enteh” SA,, „Hostex Establishment”, Macovețkaia Elena, Prodan Oleg au retras cererile din 31 martie 2016 pentru obținerea permisiunii prealabile a BNM de a deține/majora o cotă substanțială în capitalul social al băncii;

e) la 22 iunie 2016, Prodan Oleg a notificat BNM despre ieșirea acestuia din grupul de persoane ce acționează concertat în raport cu Banca compus din „Enteh” SA, Macovețkaia Elena și Prodan Oleg, prin înstrăinarea cotei deținute în capitalul „Enteh” SA în mărime de 7,01% către Covanji Natalia;

f) prin cererea din 17 noiembrie 2016, Usatfi Valerii a solicitat permisiunea prealabilă scrisă a BNM pentru deținerea, în calitate de beneficiar efectiv, a cotei substanțiale în capitalul social al băncii în mărime de 29,55% (590 951 acțiuni), ceea ce constituie cota cumulativă de acțiuni deținute de acționarii „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Hostex Establishment” și „Omnimoon Networks Limited”. În aceeași zi, Covanji Natalia, în calitate de beneficiar efectiv declarat al acționarului „Enteh” SA, „Hostex Establishment”, „Enteh” SA și Macovețkaia Elena, în calitate de achizitori potențiali, au solicitat permisiunea cotei substanțiale în capitalul social al băncii, care reprezintă 38,49% (769 939 acțiuni), ceea ce constituie cota cumulativă de acțiuni deținute de acționarii „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Hostex Establishment”, „Gmnimoon Networks Limited” și Macovețkaia Elena;

g) prin cererea din 15 decembrie 2016, „Enteh” SA, „Hostex Establishment”, Macovețkaia Elena, Covanji Natalia și Usatfi Valerii au retras cererile din 17 noiembrie 2016 pentru obținerea permisiunii prelabile a BNM de a deține/majora o cotă substanțială în capitalul social al Băncii;

h) prin cererea din 27 decembrie 2016, „Enteh” SA, Usatfi Valerii, Macovețkaia Elena și Covanji Natalia, în calitate de achizitori potențiali, au solicitat permisiunea scrisă a Băncii Naționale a Moldovei pentru deținerea/dobândirea/majorarea cotei substanțiale în capitalul social al Băncii, care reprezintă 38,49% (769 939 acțiuni), ceea ce constituie cota cumulativă de acțiuni deținute de acționarii: „Enteh” SA, „Evident-Electro” SA, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Hostex Establishment”, „Omnimoon Networks Limited”, Macovețkaia Elena;

i) prin cererea din 28 martie 2017, „Enteh” SA, Usatfi Vaieriu, Macovețkaia Elena și Covanji Natalia au retras cererile din 27 decembrie 2016 pentru obținerea permisiunii prelabile scrise a Băncii Naționale a Moldovei de a deține/majora o cotă substanțială în capitalul social al Băncii.

5) acționarii băncii menționați și/sau persoanele implicate în raport cu aceștia au avut preponderent aceleași persoane în cadrul structurii de conducere și/sau control (administratori, contabili-șefi, cenzori, etc.) al unor societăți comerciale:

a) acționarul Melnic Vladimir deține funcția de administrator al acționarului „Evident-Electro” SA, iar anterior a deținut funcția de:

- administrator al „Inter Ivest Capital” SRL, asociații căreia fiind Covanji Vadim (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), Melnic Vladimir și Antonevici Andrei (administrator al „Produse Grup” SRL în perioada 5 octombrie 2012 – 28 noiembrie 2016, persoană implicată în aceea perioadă în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir);

- membru al Consiliului „Produse Cerealiere” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

- administrator al „International Trading Corporation” SRO (fondatorii căreia sunt acționarii Melnic Vladimir, care este administrator al acționarului „Evident-Electro” SA, Macovețkaia Elena împreună cu Usatfi Valerii, Covanji Vadim, Gordeeva Irina, Gordeev Serghei, Macovețkii Vadim, Covanji Natalia, care sunt persoanele implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA, și Macovețkia Elena, și

Melnic Lina, persoană implicată în raport cu Melnic Vladimir și „Evident-Electro” SA);

b) acționarul Prodan Oleg a deținut funcția de administrator al acționarului „Enteh” SA și „Tencom” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

c) Spînu Oleg deține funcția de administrator al „Molmetal” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA) și a deținut funcția de administrator al acționarului „Electroreparație Grup” SRL, administrator al „Produse Grup” SRL (persoană implicată în aceea perioadă în raport cu acționarii „Evident-Electro” SA și Melnic Vladimir), al „Comexfin” SRL și al „Energoimpex” SA (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), al „Electrotehnica” SA (acționar majoritar fiind „Molmetal” SA);

d) Gordeev Serghei (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) deține funcția de administrator al „Energoimpex” SA și „Dupieton Grup” SRL (persoane implicate în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), a deținut funcția de administrator al acționarului ÎCS „Dima-Holding” SRL, administrator al „Molmetal” SA (persoană implicată în aceea perioadă în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), angajat al „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

e) Apostoliuc Alexandru a deținut funcția de administrator al acționarului „Electroreparație Grup” SRL, al „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) și „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

f) Tipliciuc Vladimir (reprezentant al acționarului „Hostex Establishment”) a deținut funcția de administrator al acționarului „Electroreparație Grup” SRL, administrator al „Dupieton Grup” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

g) Metta Alexandra deține funcția de administrator al „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), a deținut funcția de administrator al acționarilor „Electroreparație Grup” SRL și „Evident-Electro” SA, administrator al „Molmetal” SA, (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

h) Pîslari Vera a deținut funcția de administrator al „Zeto Energie” SRL, a cărei asociați în aceea perioadă a fost acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL și Gordeev Serghei (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA, și Macovețkaia Elena), funcția de membru al Comisiei de cenzori a „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), funcția de contabil al acționarului ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Molmetal” SA (persoană implicată în raport cu acționara „Panfermag Energy” S. A.) și „Zeto Energie” SRL;

i) Cibuc Rodica a deținut funcția de contabil-șef al acționarilor „Evident-Electro” SA și „Electroreparație Grup” SRL, președinte a Comisiei de cenzori, a „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA), cenzor al „Molmetal” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

i) Cușnir Elena deține funcția de contabil-șef al acționarului „Enteh” SA, a deținut funcția de cenzor al acționarului Evident-Electro” SA;

j) Costovici Irina deține funcția de contabil-șef al acționarului „Evident-Electro” SA, a deținut funcția de administrator al „Nordengrup” SRL (asociat unic fiind acționarul „Enteh” SA), contabil al acționarului „Enteh” SA;

k) Culajencova Aurelia deține funcția de administrator al acționarului „Electroreparație Grap” SRL, a deținut funcția de contabil al „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL);

l) Zaharov Victor (reprezentant al acționarului „Panfermag Energy” SA) a deținut funcția de președinte al Consiliului „Moldelectromontaj” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA);

m) Macarov Andrei deține funcția de administrator al acționarului ÎCS „Dima-Holding” SRL, administrator al „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL), a deținut funcția de manager al „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena);

n) acționarul Semionova Elena deține funcția de administrator al acționarului ÎCS „Dunav” SA, a deținut funcția de contabil-șef al „Energoimpex” SA (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena).

6) conform informațiilor public disponibile pe pagina web oficială a Comisiei Bursei de Valori a Ciprului și pe pagina web oficială a „Midland Consult (Cyprus) Limited” (Cipru), beneficiarii efectivi ai acționarilor „Evident-Electro” SA, și ÎCS „Dima-Holding” SRL - Djaparova Dina și Andreou Katia, rezidenți ai Republicii Cipru, activează în cadrul aceleiași societăți din Cipru - „Midland Consult (Cyprus) Limited”, aceasta având ca principal gen de activitate prestarea serviciilor de înregistrare a companiilor, serviciilor de administrare și trust, serviciilor de directori nominali, secretar, de deținere nominală a acțiunilor etc. Conform, datelor analizate, Djaparova Dina deține funcția de manager operațional, iar Andreou Katia funcția de director în această societate, ambele oferind servicii de administrare a companiilor;

7) potrivit datelor din Registrul de stat al unităților de drept și rapoartelor lunare prezentate de bancă:

a) acționarii ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Electroreparație Grap” SRL, ÎCS „Dunav” SA și „Dupleton Grup” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL), ÎM „Elcon” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii ÎCS „Dunav” SA și Semionova Elena) au avut/au aceeași adresă juridică (mun. Chisinău, str. Vasile Alecsandri. 78 G);

b) acționarul „Enteh” SA, „Nordengrup” SRL (persoana implicată în raport cu acționarul „Enteh” SA și Macovețkaia Elena), B.D.P. „ROOL-GRUP” SRL (administrator și asociat fiind fiica acționarului Prodan Oleg) au adresa juridică identică cu cea de corespondență a acționarului „Evident-Electro” SA (mun. Chisinău, bd. Mircea cel Bătrân, 4/4).

Conform datelor I.P. „Agenția Servicii Publice” terenul și imobilul situat pe adresa mun. Chisinău, bd. Mircea cel Bătrân, 4/4m aparțin cu drept de proprietate acționarului „Enteh” SA;

8) potrivit informațiilor publice disponibile din Registrul unităților de drept în Republica Cehă și rapoartelor lunare prezentate de către bancă, asociatul unic al acționarului ÎCS „Dunav” SA („International Trade Corporation” SRO),

beneficiarul efectiv al acestuia Bezugla Iryna și Usatîi Valerii (persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA, și Macovețkaia Elena) au indicat în diferite documente aceeași adresă (Republica Cehă, Praha 5, Pod Viaduktem 1467/22.155 00);

9) potrivit documentelor cu privire la adunarea generală a acționarilor băncii din 27 decembrie 2016 s-a stabilit următoarele:

a) „Enteh” SA,, „Electroreparație Grup” SRL, ÎCS „Dima-Holding” SRL, „Hostex Establishment” au înregistrat buletinele de vot în aceeași zi (16 decembrie 2016), cu numere de înregistrare consecutive nr. 3840, nr. 3841, nr. 3842 și nr. 3843;

b) „WGD INT” SRO și „Evident-Electro” SA au înregistrat buletinele de vot în aceeași zi (20 decembrie 2016), cu numere de înregistrare consecutive nr. 3883 și nr. 3884;

c) Melnic Vladimir, ÎCS „Dunav” SA, și Semionova Elena au înregistrat buletinele de vot în aceeași zi (21 decembrie 2016), cu numere de înregistrare consecutive nr. 3885, nr. 3886 și nr.3887;

10) ÎCS „Dima-Holding” SRL și „Molmetal” SA (persoană implicată în raport cu acționarul „Panfermag Energy” SA, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkaia Elena) și „Zeto Energie” SRL (persoană implicată în raport cu acționarul ÎCS „Dima-Holding” SRL, anterior persoană implicată în raport cu acționarii „Enteh” SA și Macovețkai Elena), la efectuarea unor operațiuni economice la distanță au utilizat aceeași adresă IP (Internet Protocol);

11) „Evident-Electro” SA și „Elcon” SRL (persoană implicată în raport cu acționarii „Dunav” SA și Semionova Elena), „Effect Leasing” SRL (administratorul căreia este Costovici Irina, care deține funcția de contabil-șef al acționarului „Evident-Electro” SA și a deținut funcția de administrator al „Nordengrup” SRL al cărei asociat unic este acționarul „Enteh” SA, funcția de contabil al „Enteh” SA). la efectuarea unor operațiuni economice la distanță au utilizat aceeași adresă IP (Internet Protocol).

Urmare a constatărilor expuse în actul administrativ contestat- Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C. „Energbank” S.A.- S.A. „Enteh”, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Pangermag Energy”, S.R.O. „WGD INT”, Î.C.S. „Dunav” S.A., Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” S.A., Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.O. „WGD INT”, S.A. „Pangermag Energy”, Î.C.S. „Dunav” S.A. instanța de recurs reține că, la adoptarea acesteia, Banca Națională a Moldovei și-a fundamentat concluzia despre existența acțiunii concertate a acționarilor în baza operațiunilor economice derulate împreună de reclamanți și deținerea cotei substanțiale fără permisiunea prealabilă a BNM.

Conform art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, în sensul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

- achizitor potențial – orice persoană fizică sau juridică ori grup de astfel de persoane care acționează concertat, care intenționează să dobândească, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, acțiuni în capitalul unei bănci în legătură cu o achiziție propusă;

- achiziție propusă – decizia luată de un achizitor potențial cu scopul de a dobândi, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, prin orice modalitate, o deținere calificată într-o bancă ori de a își majora deținerea calificată, astfel încât proporția drepturilor sale de vot sau a deținerii în capitalul social să atingă ori să depășească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50%, ori astfel încât banca să devină o filială a sa;

- afiliată a unei alte persoane se consideră: a) membrii organului de conducere, iar în cazul băncii, și unele categorii de persoane care dețin funcții-cheie astfel cum este prevăzut în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei; b) persoanele juridice și/sau fizice care, direct sau indirect, individual sau concertat, dețin sau controlează 1% și mai mult din capitalul băncii, inclusiv beneficiarii lor efectivi. Dacă soțul (soția) unei astfel de persoane sau o rudă de gradul întâi deține ori controlează o deținere în capitalul social al băncii, indiferent de mărimea acesteia, atunci se consideră că respectiva deținere este deținută și controlată de această persoană; c) orice persoană care controlează persoana sau se află sub controlul persoanei, sau împreună cu persoana se află sub controlul unei alte persoane; d) orice entitate asociată persoanei sau orice entitate parte în asocieri în participație, orice entitate asociată sau orice entitate parte în asocieri în participație a unui membru al grupului de persoane care acționează concertat cu persoana sau entitățile și persoana – părți în asocieri în participație ale unei alte persoane; e) persoanele afiliate persoanelor specificate la lit.a)–d); f) persoana afiliată persoanei fizice – soții, rudele și afinii de gradul întâi și doi ale persoanei fizice, soții rudelor și afinilor menționați, precum și persoana juridică asupra căreia persoana fizică și/sau persoanele afiliate acesteia dețin controlul sau dețin parte în asocieri în participație sau exercită influență semnificativă sau sînt membri ai organului de conducere; g) persoana prin intermediul căreia se efectuează o tranzacție cu banca în interesul persoanei prevăzute la lit. a)–f) și care este considerată a fi influențată de persoana prevăzută la lit. a)–f) în cadrul tranzacției respective din cauza existenței unor relații de muncă, civile sau de alt gen dintre aceste persoane, determinate conform reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei; h) alte persoane determinate de Banca Națională a Moldovei prin actele sale normative;

- persoană – persoană fizică sau juridică, grupare de persoane fizice și/sau juridice, înregistrate ca atare sau nu;

- persoane care acționează concertat – persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea.

Pînă la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat:

a) persoanele care au achiziționat acțiuni ale băncii în circumstanțe care denotă achiziția coordonată sau intenția comună a acestor persoane de a achiziționa acțiunile băncii;

b) persoanele implicate:

- persoanele care controlează sau sînt controlate de către altă persoană sau care se găsesc sub un control comun;

- persoanele care sînt parte directă sau indirectă la acorduri în vederea obținerii sau exercitării în comun a drepturilor de vot, dacă acțiunile, care sînt obiect al acordului, pot conferi o poziție de control;

- persoanele fizice din cadrul persoanei juridice, care au atribuții de conducere sau control;
- persoanele care pot numi majoritatea membrilor organelor de conducere în cadrul unei persoane;
- orice persoană care, conform legislației civile, este legată de persoana fizică, menționată mai sus, printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, soții persoanei și rudelor persoanei, afinii persoanei și soții afinelor, precum și societățile aflate sub controlul acestora;
- c) întreprinderea-mamă împreună cu filialele sale, precum și oricare dintre filialele aceleiași întreprinderi-mamă între ele;
- d) o persoană și membrii organului de conducere al acesteia și cu persoanele implicate, precum și aceste persoane între ele;
- e) o persoană cu fondurile ei de pensii și cu persoana care administrează aceste fonduri;
- f) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, utilizează resurse financiare având aceeași sursă sau provenind de la entități diferite care sînt persoane implicate;
- g) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, direcționează beneficiile astfel obținute către același destinatar sau către destinatari care sînt persoane implicate;
- h) persoanele juridice ale căror structuri de proprietate sau al căror organ de conducere are preponderent aceeași componentă;
- i) persoanele care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent;
- j) persoanele al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă;
- k) persoanele care, pentru derularea unor operațiuni economice, de reprezentare a intereselor sau de exercitare a drepturilor de vot conferite de instrumentele financiare deținute, au desemnat sau desemnează ca mandatar (mandatari) aceeași persoană (persoane) care este (sînt) persoană(e) implicată(e);
- l) persoanele care s-au asociat în orice formă juridică recunoscută de lege, iar scopul sau obiectivul asocierii sînt operațiunile aflate în legătură cu banca;
- m) persoanele care au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitînd controlul asupra acestora și desfășurînd o politică comună;
- n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună;
- o) alte persoane determinate de Banca Națională a Moldovei, conform criteriilor stabilite în actele normative.

La rîndul său în conformitate cu art. 45 alin. (1)-(5) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, orice persoană este obligată, pînă la achiziționarea/dobîndirea acțiunilor unei bănci, să obțină de la Banca Națională a Moldovei aprobarea prealabilă, în condițiile prevăzute la art. 47–49, în următoarele situații: a) o persoană, în calitate de achizitor potențial, intenționează să achiziționeze, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă ori să își majoreze, direct sau

indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, deținerea calificată astfel încât proporția drepturilor sale de vot sau a deținerii să atingă ori să depășească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% ori astfel încât banca să devină o filială a sa; b) o persoană, în calitate de dobânditor, intenționează să dobândească, individual sau concertat, prin orice modalitate, o deținere într-o bancă asupra căreia au devenit incidente prevederile alin. (2) din prezentul articol sau ale alin. (2) din art. 52; c) o persoană intenționează să primească ca aport la capitalul său social acțiuni ale băncii.

Exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept din data achiziției/dobândirii realizate cu încălcarea prevederilor alin. (1). Acțiunea concertată și data achiziției/dobândirii realizate cu încălcarea prevederilor alin. (1) sînt constatate de Banca Națională a Moldovei. Banca Națională a Moldovei informează achizitorul potențial/dobânditorul și banca, în termen de 5 zile de la data la care a aflat despre achiziția/dobândirea realizată cu încălcarea prevederilor alin. (1), despre incidența prevederilor vizînd suspendarea exercițiului drepturilor prevăzute la prezentul alineat.

Acțiunile al căror exercițiu al dreptului de vot este suspendat conform alin. (2) nu se iau în considerare la adoptarea hotărîrilor privind chestiunile incluse în ordinea de zi a adunării generale a acționarilor, nu se iau în calcul la stabilirea rezultatelor votării, respectiv nu se cuprind în voturile reprezentate la adunare.

Persoanele care au încălcat prevederile alin. (1) vor înstrăina, în termen de 3 luni de la data achiziției/dobândirii, acțiunile aferente deținerii astfel achiziționate/dobândite. Dacă după expirarea termenului acțiunile nu au fost înstrăinate, devin incidente prevederile art. 52¹.

În aplicarea prevederilor alin. (1), se prezumă, pînă la proba contrară, că mai multe persoane acționează concertat în calitate de achizitori potențiali conform constatărilor Băncii Naționale a Moldovei.

Din conținutul acestor prevederi legale rezultă obligația de achiziționare a acțiunilor Băncii doar după obținerea aprobării prealabile a BNM.

La caz însă BNM nu a invocat faptul că intimații ar fi achiziționat acțiunile Băncii în calitate de achizitori potențiali care acționează concertat. Dimpotrivă, BNM a indicat că intimații deja în calitate de acționari ai Băncii ar fi acționat concertat.

Art. 3 din legea nr. 202/2017 explică noțiunea de „achizitor potențial” – orice persoană fizică sau juridică ori grup de astfel de persoane care acționează concertat, care intenționează să dobândească prin orice modalitate, direct sau indirect inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, acțiuni în capitalul unei bănci în legătură cu o achiziție propusă.

În interpretarea corectă a normei enunțate, Colegiul reține că legislatorul a prevăzut o cerință generală privind necesitatea ca persoanele care acționează în calitate de achizitor potențial, inclusiv și un grup de persoane care acționează concertat în acest scop, să obțină aprobarea prelabilă a BNM pentru achiziționarea/dobândirea a unei dețineri calificate într-o bancă, ori pentru majorarea, directă sau indirectă, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, a pachetelor calificate de acțiuni ale unei bănci.

Respectiv ca să fie întrunite circumstanțele de răspundere pentru încălcarea art. 45 din Legea nr. 202/2017, trebuie să fie prezente cumulativ următoarele componente: persoanele acționează concertat în raport cu banca în calitate de achizitori potențiali în scopul dobândirii prin orice modalitate a acțiunilor în capitalul social al băncii; achiziția/dobândirea deținerii calificate s-a produs efectiv; dobândirea s-a produs în urma unei tranzacții, direct sau indirect; dobândirea deținerii calificate a avut loc fără aprobarea prealabilă de către BNM

În acest sens, art. 52 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor statuează că în cazul în care deținătorul, direct sau indirect, al unei dețineri calificate, inclusiv beneficiarul efectiv, nu mai îndeplinește cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea acesteia privind calitatea acționariatului unei bănci sau exercită asupra acesteia o influență de natură să pericliteze administrarea prudentă și sănătoasă a băncii, precum și în cazul în care deținătorul, direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv al acesteia, nu a furnizat Băncii Naționale a Moldovei informații care relevă cu certitudine identitatea beneficiarului efectiv sau în cazul în care Banca Națională a Moldovei constată acțiunea concertată a acționarilor cu dețineri calificate fără aprobarea prealabilă a acesteia, Banca Națională a Moldovei poate dispune următoarele măsuri și sancțiuni, inclusiv în mod cumulativ: dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acțiunilor deținute, a dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, a dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, a dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, a dreptului de a primi dividende sau doar a unora dintre aceste drepturi; dispune înstrăinarea de către persoana al cărei drept de vot a fost suspendat a acțiunilor deținute, în condițiile alin. (2) și (3) din prezentul articol; retrage aprobarea prealabilă acordată în temeiul art. 45; aplică alte măsuri și/sau sancțiuni conform prevederilor art. 139 și 141 din prezenta lege și/sau ale art. 42, 46, 58–59 din Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

Deci, anume art. 52 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor reglementează situația în care acționarii și nu achizitorii potențiali acționează concertat, precum și măsurile și sancțiunile dispuse de BNM în vederea contracarării acestei situații.

Din actul administrativ contestat rezultă că acțiunea concertată a unor acționari ar fi calificată drept o achiziție pentru care urma a fi obținută aprobarea prealabilă a BNM în ordine prevăzută de art. 45 din Legea privind activitatea băncilor.

Colegiul reține că nu este clar în baza căror prevederi legale BNM a ajuns la o atare concluzie, or prevederile Legii privind activitatea băncilor prevede două situații distincte când există obligația de obținere a aprobării prealabile a BNM: în calitate de achizitor potențial înainte de achiziționa o deținere calificată (acest caz fiind reglementat de art. 45 din Legea privind activitatea băncilor) și, în calitate de acționar al băncii pentru a acționa concertat cu alți acționari ai băncii (acest caz fiind reglementat de art. 52 din Legea privind activitatea băncilor).

Potrivit art. 47 alin. (1) - (4) al Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, achizitorul potențial/dobânditorul va solicita aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobândirea sau majorarea deținerii, după caz, deținerii calificate într-o bancă în una dintre situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1), cu indicarea mărimii deținerii, care constituie obiectul dobândirii, și furnizarea documentelor și a informațiilor relevante prevăzute la art. 48 alin. (5).

Pentru solicitarea aprobării prealabile prevăzute la art. 45 alin. (1), achizitorul potențial/dobânditorul prezintă documentele și informațiile relevante, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, care se examinează în termenele prevăzute la alin. (4) - (10).

Banca Națională a Moldovei confirmă în scris achizitorului potențial/dobânditorului primirea solicitării, în temeiul alin. (1), sau a informațiilor suplimentare, în temeiul alin.(5), imediat și, în orice caz, în termen de 2 zile lucrătoare de la primire.

Banca Națională a Moldovei realizează evaluarea prevăzută la art.48 alin. (1) în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data confirmării scrise a primirii solicitării și a tuturor documentelor care trebuie transmise acesteia, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei la care se face referire la art.48 alin.(5). Dacă solicitarea nu este însoțită de toate documentele necesare, termenul de evaluare începe să curgă de la data confirmării de către Banca Națională a Moldovei a primirii tuturor documentelor respective. În momentul transmiterii confirmării de primire, Banca Națională a Moldovei comunică achizitorului potențial/dobânditorului data de expirare a termenului de evaluare. Banca Națională a Moldovei poate refuza eliberarea aprobării prealabile până la începerea evaluării dacă dispune de documente, informații ce atestă necorespunderea achizitorului potențial/dobânditorului cel puțin unuia din criteriile stabilite la art.48.

Totodată, conform art. 51 alin. (1) – (7) al Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, banca trebuie să identifice și să informeze Banca Națională a Moldovei, de îndată ce ia cunoștință, despre orice achiziție sau înstrăinare, directă sau indirectă, inclusiv de către beneficiarul efectiv, a deținerilor în capitalul ei care depășește nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% și 50% sau ca urmare a căreia banca devine filială, respectiv se situează sub nivelurile menționate, și/sau despre orice dobândire în situațiile prevăzute la art.45 alin.(1) lit.b)–d), precum și despre orice fapte sau circumstanțe care generează suspiciunea că asemenea achiziție/dobândire sau înstrăinare a avut loc fără respectarea prezentei legi și a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Banca informează Banca Națională a Moldovei, la solicitarea acesteia, despre identitatea deținătorilor direcți și indirecti de dețineri calificate, inclusiv a beneficiarului efectiv, și despre nivelul acestor dețineri, conform informațiilor de care dispune, în modul și în condițiile prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Orice deținător, direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv, al unei dețineri în capitalul unei bănci prezintă Băncii Naționale a Moldovei, la cererea acesteia, informația aferentă activității sale, inclusiv situațiile financiare anuale, declarațiile de venituri, precum și altă informație necesară efectuării investigațiilor sau verificării corespunderii criteriilor de la art.48 alin. (1) și (2), în modul și în condițiile prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Orice deținător, direct sau indirect, al unei dețineri în capitalul social al unei bănci prezintă acestei bănci, la solicitarea acesteia, informația cu privire la identitatea sa și a persoanelor sale afiliate, precum și informația cu privire la persoanele cu care acest deținător acționează concertat față de banca dată. Orice deținător, direct sau indirect, inclusiv beneficiar efectiv, este obligat să notifice Banca Națională a Moldovei și banca despre efectuarea achiziției/dobândirii pentru care a obținut aprobarea prealabilă în temeiul art.45 alin. (1), în termen de 10 zile de la data efectuării acesteia. Banca Națională a Moldovei trebuie să fie informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat,

care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmînd a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din data la care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia. Banca Națională a Moldovei asigură urmărirea respectării în mod permanent a cerințelor prevăzute la art.48 și poate solicita, în acest sens, de la bancă și/sau de la orice deținător, direct și/sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv de deținere într-o bancă, orice informații pe care le consideră necesare, de asemenea poate aplica băncii, conducătorilor acesteia și deținătorului, direct și indirect, inclusiv beneficiarului efectiv, al unei dețineri în capitalul social al unei bănci sancțiuni și/sau măsuri sancționatoare corespunzătoare potrivit prezentei legi. Informațiile prezentate conform acestui articol pot fi verificate de Banca Națională a Moldovei în condițiile art.49.

Relevante la caz sunt și prevederile art. 15 și art. 15⁸ a Legii instituțiilor financiare, nr. 550-XIII din 21.07.1995 (redenumită ulterior Legea cu privire la lichidarea băncilor, nr. 550-XIII din 21.07.1995), în vigoare pînă la 01.01.2018.

Astfel, potrivit normelor enunțate, fără permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale, niciun achizitor potențial nu poate să dobîndească, prin nicio modalitate, o cotă substanțială în capitalul social al băncii ori să își majoreze cota substanțială astfel încît proporția drepturilor sale de vot sau a cotei de participare în capitalul social să atingă ori să depășească nivelul de 20%, 33% sau 50% ori astfel încît banca să devină o sucursală a sa.

Exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii consiliului societății, ai organului executiv și ai comisiei de cenzori, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept din data achiziției realizate cu încălcarea prevederilor alin.(1). Banca Națională informează achizitorul și banca, în termen de 5 zile de la data la care a aflat despre achiziția realizată cu încălcarea prevederilor alin.(1), despre incidența prevederilor vizînd suspendarea exercițiului drepturilor prevăzute la prezentul alineat.

Persoanele care au încălcat prevederile alin.(1) vor înstrăina, în termen de 3 luni de la data achiziției, acțiunile aferente cotei substanțiale astfel achiziționate. Dacă după expirarea termenului acțiunile nu au fost înstrăinate, devin incidente prevederile art.15⁶ alin.(3).

În aplicarea prevederilor prezentului articol și ale art.15¹–15⁶, calculul drepturilor de vot se realizează conform actelor normative ale Băncii Naționale, coordonate cu Comisia Națională a Pieței Financiare.

Cu cel puțin 7 zile înainte de ținerea adunării generale a acționarilor, banca sau persoanele care convoacă adunarea generală extraordinară a acționarilor prezintă Băncii Naționale lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor.

Nu mai târziu de 3 zile înainte de data desfășurării adunării generale a acționarilor, registratorul independent care ține registrul deținătorilor de valori mobiliare ale băncii și deținătorii nominali sînt obligați să informeze banca și persoanele care convoacă adunarea generală extraordinară a acționarilor despre orice transfer al dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii care are loc după data întocmirii listei acționarilor.

Datele obținute conform alin.(2) se prezintă Băncii Naționale de către bancă sau persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor nu mai târziu de 2 zile înainte de data desfășurării acesteia.

Banca Națională examinează documentele prezentate conform alin.(1) și (3) și remite Comisiei de înregistrare a participanților la adunarea generală a acționarilor băncii, precum și băncii sau persoanelor care convoacă adunarea generală a acționarilor, opinia scrisă referitoare la lista acționarilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor este nulă în absența opiniei scrise a Băncii Naționale cu privire la aceasta.

Prin derogare de la prevederile art.54 alin.(5) lit.c) din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, lista acționarilor băncii nu poate fi modificată în interiorul termenului de 3 zile pînă la data desfășurării adunării generale a acționarilor băncii.

Potrivit Hotărârii Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la deținerile în capitalul social al băncii nr. 127 din 27 iunie 2013 (în vigoare 13 septembrie 2013), s-a dispus în pct. 3 și 4 că achiziția sau deținerea unei cote substanțiale în capitalul social al băncilor fără permisiunea prealabilă a Băncii Naționale, prin activitate concertată desfășurată pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, conduce la incidența prevederilor articolului 15¹ din Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995 și “data achiziției” se va considera data intrării în vigoare a prezentei hotărâri. Banca urmează să informeze Banca Națională în termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri despre achizițiile sau deținerile de cote substanțiale în capitalul său, prevăzute la punctul 3 din prezenta hotărâre, conform informațiilor de care dispune.

Potrivit art. 1 al Regulamentului cu privire la deținerile în capitalul social al băncii, prezentul regulament stabilește exigențe privind deținerea, dobîndirea, majorarea, înstrăinarea sau reducerea unei dețineri în capitalul băncii, primirea acțiunilor băncii ca aport la capitalul social al persoanei, achiziționarea ori subscrierea acțiunilor băncii emise în conformitate cu prevederile art. 52 alin.(3) din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, constituirea acțiunilor băncii ca obiect al gajului, proceduri de evaluare a achizitorilor potențiali și a persoanelor dobînditoare care preconizează să dețină dețineri în capitalul social al băncii în condițiile art.45 alin.(1) din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor și de monitorizare continuă a calității acționarilor băncii, precum și informațiile și documentele ce urmează a fi remise Băncii Naționale a Moldovei în aceste scopuri.

În sensul prezentului Regulament noțiunile utilizate au următoarele semnificații: persoane care acționează concertat – persoanele după cum sunt definite la art.3 din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

Potrivit pct. 4 din Regulamentul enunțat, orice persoană este obligată, pînă la achiziționarea/dobîndirea acțiunilor unei bănci, să obțină de la Banca Națională a

Moldovei aprobarea prealabilă, în condițiile prezentului regulament, în următoarele situații:

1) o persoană, în calitate de achizitor potențial/persoană dobânditoare, intenționează să achiziționeze/dobândească, prin orice modalitate, după caz, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere în conformitate cu prevederile art.45 alin.(1) din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că instanța de apel, examinând cauza, corect a concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii, iar fondul greșit a concluzionat despre necesitatea respingerii acesteia.

Aceasta deoarece activitățile imputate de BNM intimaților în motivarea actului administrativ contestat nu întrunesc elementele constitutive pentru a fi sancționate conform art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202/2017. Or, art. 45 din Legea nr. 202/2017 aplicat de BNM în raport cu reclamanții-intimați nu prevede sancțiuni pentru activitatea concertată propriu-zisă a acționarilor. Acest articol prevede răspunderea pentru achiziționarea, dobândirea, direct sau indirectă a deținerilor calificate în capitalul social al băncilor, fără aprobarea prealabilă a BNM, inclusiv în urma activității concertate a unui grup de persoane ce acționează în calitate de achizitori potențiali.

Colegiul reține că fiecare pachet de acțiuni inclus de BNM în totalul „deținerii” calificate de 52,77% a fost achiziționat/dobândit și aparține individual, ca titlu de proprietate directă, fiecărui acționar vizat în actul administrativ emis de BNM, cu atât mai mult că BNM nu a constatat necorespunderea reclamanților criteriilor de calitate a acționariatului stabilite prin Legea nr. 202/2017. Or, grupul de acționari din care fac parte reclamanții-intimați au dobândit pachete de acțiuni emise de BC „Energbank” SA în anii 1997-2010, la fondarea băncii și din emisii suplimentare. Ultimul pachet de acțiuni (1,15%) a fost achiziționat în anul 2014.

Astfel „Evident Electro” S.A. (7,33 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1999 și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; ÎCS ”Dima-Holding” S.R.L. (8,62 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2000 și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; ”Panferning Energy” S.A. (4,75 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2006 și din emisia suplimentară 2010; ”WGD INR” S.R.O. (3,95% din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2006 și din emisia suplimentară 2010; ”Enteh” S.A. (8,09 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1997, la constituirea BC "ENERGBANK", și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; Hostex Establishment (9,62 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1997, la constituirea BC „ENERGBANK” și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010;

Art.3 lit. j) din Legea nr. 202/2017 definește persoanele care acționează concertat ca fiind persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat: persoanele al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă.

Colegiul reține că legiuitorul face o distincție clară între două forme de activitate concertată a persoanelor în raport cu o bancă și, anume: exercitarea concertată de către acționarii unei bănci a drepturilor lor legate de deținerea deja

dobândită în capitalul social al băncii și activitatea concertată a unui grup de persoane în calitate de „achizitori potențiali” care intenționează să dobândească, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar final, o deținere calificată în capitalul social al băncii.

Cu referire la activitatea concertată a acționarilor unei bănci legată de deținerea deja dobândită, Legea 202.2017 stabilește un tratament diferit pentru acționarii care dețin dețineri calificate, decât pentru acționarii care dețin în capitalul social al băncii dețineri mai mici de 1%.

Astfel, art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202/2017 obligă acționarii care acționează concertat doar să informeze BNM despre orice acord de acest gen, aceasta fiind unica obligațiune stabilită pentru acționarii cu dețineri sub 1%.

Totodată, art. 52 alin. (1) din aceeași lege prevede sancțiuni severe pentru activitatea concertată a acționarilor băncilor cu dețineri calificate (mai mare de 1%) fără aprobarea prealabilă a BNM ca o încălcare distinctă.

În speță, lipsesc probe care să dovedească faptul că reclamanții-intimați, în calitate de acționari ai Băncii au adoptat o politică investițională similară, prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent. La fel, la caz lipsesc probe care să dovedească faptul că acționarii reclamanți ai Băncii au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună.

De fapt, contrar prevederilor art. 3 din Legea privind activitatea băncilor nr. 202/2017, BNM a determinat neîntemeiat existența unei politici investitoriale comune doar în baza unui singur episod de vânzare a instrumentelor financiare emise de către Bancă, adică în condițiile lipsei unor acțiuni comune și repetate din partea acționarilor. Or, BNM urma să constate că acționarii reclamanți ai Băncii, au efectuat mai multe înstrăinări de instrumente financiare emise de același emitent, și în acest sens există o tactică, un comportament (modus operandi) comun, fapt care ar atesta existența unei politici investiționale similare.

În plus, existența aceluiși motiv de înstrăinare a instrumentelor financiare de către acționarii Băncii (în speță, modificarea legislației) nu poate fi considerată ca temei pentru a concluziona că înstrăinarea a avut loc în condiții similare, or este evident că modificarea legislației ar putea servi drept motiv de înstrăinare a instrumentelor financiare pentru mai mulți participanți la piața bancară, iar aceștia nu sunt obligați să o facă succesiv sau prin recurgere la simulații doar pentru a nu fi acuzați de acțiune concertată.

Deci, nu pot fi reținute argumentele recursului că reclamanții ar deține împreună, direct sau indirect, sau printr-un beneficiar efectiv, dreptul de proprietate asupra pachetului de 52,77% din capitalul BC „Energbank” SA, deoarece la caz nici actul contestat și nici probatoriul din dosarul administrativ nu confirmă existența unui lanț corporativ de persoane fizice și juridice care ar rezulta, în deținerea pachetului unic de 52,77%.

La capitolul dat BNM în general nu a argumentat întrunirea condiției esențiale impuse de art.45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017 privind deținerea directă sau indirectă a pachetului unic de 52,77%, după cum nu a motivat nici întrunirea condiției esențiale impuse de norma aplicată privind procesul achiziționării/dobândirii pachetului unic de 52,77%. Astfel prima instanță nu a dat nici un răspuns la aceste argumente de principiu formulate de reclamanți în susținerea poziției expuse.

Din aceste considerente argumentul recursului, preluat greșit de prima instanță precum că BNM a stabilit activitatea concertată de durată, pentru perioada 2006-2018, este unul neîntemeiat care în cazul din speță nu are nimic comun cu achiziția/dobândirea unei cote/dețineri calificate de acțiuni ale BC „Energbank” SA (pachetele de acțiuni fiind achiziționate în anii 1996-2010). Pretinsa activitate concertată de durată se rezumă la exercitarea coordonată a drepturilor conferite de acțiunile dobândite, care, după cum a fost argumentat nu a fost supusă procedurii de aprobare prealabilă potrivit art. 45 din Legea nr. 202/2017. Nici actele BNM emise pentru implementarea noilor prevederi legale privind achizițiile de acțiuni ale băncilor de către persoane care acționează concertat, nu au făcut distincție dintre situațiile/achizițiile care impun obligația de a obține permisiunea prealabilă a BNM și exercitarea concertată a drepturilor conferite de acțiunile dobândite care trebuie doar să fie notificată către BNM.

Prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C. „Energbank” S.A.- S.A. „Enteh”, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Pangermag Energy”, S.R.O. „WGD INT”, Î.C.S. „Dunav” S.A., Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” S.A., Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.O. „WGD INT”, S.A. „Pangermag Energy”, Î.C.S. „Dunav” S.A., a fost constatată activitatea concertată a grupului de acționari ai BC „Energbank” SA din care fac parte și reclamantii/apelanți. BNM a decis că grupul vizat de acționari deține 52,77 % din capitalul social al BC „Energbank” SA fără a dispune de aprobarea (permisiunea) prealabilă scrisă a BNM.

Aici, Colegiul reține un aspect important întru examinarea litigiului este că legislația privind instituțiile financiare din anii 1996-2013 nu reglementa activitatea concertată ca atare și nici achiziționarea cotei substanțelor de acțiuni prin activitate concertată (evoluția Legii instituțiilor financiare nr. 550 din 21.07.1995). Prin modificarea Legii nr. 550 din 21.07.1995, la 05.04.2013 (Legea nr.31 din 07.03.2013, în vigoare 05.04.2013) a fost introdusă noțiunea de persoane care acționează concertat în calitate de achizitori potențiali ai unei cote substanțiale, cu titlu de proprietate, direct sau indirect, precum și în sensul exercitării concertate a drepturile legate de o deținere dobândită.

Astfel, existența reglementărilor distincte privind exercitarea concertată a drepturilor legate de o deținere dobândită se atestă începând cu 05.04.2013 când a fost modificat art. 15⁵ din Legea nr. 550/ 21.07.1995, denumit Informări subsecvente ale Băncii Naționale, potrivit căruia, la alin. (5) s-a prevăzut că, Banca Națională va fi informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor consiliului sau ai organului executiv al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organelor de conducere ale băncii sau ale persoanelor la care acest acord se referă, urmînd a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la

semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din ziua în care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia.

Art. 15⁵ din Legea nr. 550/ 21.07.1995 preluat practic integral în Legea nr. 202/2017, art. 51 alin. (5) prevede expres doar informarea BNM despre activitatea concertată a acționarilor. În același context Completul judiciar subliniază că sintagma ”activitate concertată” nu este explicată de rând cu alte noțiuni la art. 3 din Legea nr. 202/2017 și se regăsește doar în art. 51 alin. (5), dar scopul/sensul normei date este clar exprimat- informarea BNM despre acorduri privind activitatea concertată în cadrul administrării băncii. Nu există în norma dată nici o referință la activitate concertată în scopul achiziției de acțiuni ale băncii și nici o trimitere la art. 45 din Lege care ar crea un conflict dintre art. 45 și art. 51. Deci în opinia completului judiciar, aceste două norme - art. 45 și art. 51 din Legea nr. 202/2017 constituie reglementări distincte autonome în aplicarea lor.

Argumentele recursului precum că prima instanță corect a acceptat ca fiind relevant și suficient cazului administrarea de către BNM a probatoriului privind existența relațiilor și a circumstanțelor dintre acționarii vizați prin hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019, care ar corespunde criteriilor descrise în lege la noțiunea de ”persoane care acționează concertat”, nu pot fi reținute, or, atât în Legea nr. 550/ 21.07.1995 cât și în Legea nr. 202/2017 aceste noțiuni trebuie utilizate în două scopuri distincte.

Astfel, scopul prevăzut la art.45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017 este calificarea (și sancționarea) achiziției/dobândirii sau majorării, prin acțiuni concertate, a unei cote/dețineri, directe sau indirecte, inclusiv cu titlu de beneficiar electiv.

Iar scopul prevăzut la art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202/2017 este constatarea și reglementarea activității concertate la exercitarea drepturilor de acționar în raport cu banca în procesul de administrare a băncii.

Din normele citate supra rezultă cert că nu există prevederi legale privind aprobarea prealabilă a exercitării concertate a drepturile legate de o deținere calificată deja dobândită. Legiuitorul nu a intervenit cu reglementări de sancționare pentru acțiunile de deținere calificată specificate mai sus, realizată până la punerea în aplicare a noii legi.

Colegiul reține că, Anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la deținerea cotelor de participare în capitalul social al băncii, aprobat prin Hotărârea BNM nr. 127 din 27.06.2013, cererea pentru obținerea permisiunii BNM în scopul aprobării și Anexa 4 la același Regulament, chestionarul ce urmează a fi completat de achizitorul potențial la depunerea cererii pentru obținerea permisiunii BNM, nu se referă la exercitarea concertată a drepturilor legate de o deținere deja dobândită. La fel și Regulamentul cu privire la calculul drepturilor de vot și înregistrarea transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncilor (Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 130/2013) nu reglementează înregistrarea exercitării concertate a drepturilor legate de o deținere dobândită.

Prin urmare, este întemeiată concluzia instanței de apel precum că prima instanță nu a dat apreciere faptului că în punctul 1 din dispozitivul Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, BNM nu face referire la acțiuni concertate în scopul achiziției/dobândirii sau majorării unei dețineri calificate, fără permisiunea prealabilă scrisă a BNM, așa cum prevede art. 45) alin. (1) lit. a), și nici la alte calificative care impun aplicarea art. 45) alin. (1) lit. a) -achiziția/dobândirea sau

majorarea trebuie să fie directă sau indirectă, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv. Punctul 1 din dispozitivul hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 invocă acțiuni concertate în raport cu BC „Energbank” SA.

Astfel întreg probatoriul prezentat de autoritatea publică pîrîită, examinat și acceptat de prima instanță, se referă anume la procesul de administrare a băncii de către persoane care ar corespunde criteriilor legale pentru a fi calificate ca ”persoane care acționează concertat”, inclusiv în procesul de desemnare a membrilor organului de conducere al băncii.

Colegiul reține că instanța de fond, la adoptarea soluției sale de respingere integrală a acțiunii a pus accent pe prezența elementelor de politică comună de durată a reclamanților, doar că fondul nu a stabilit că, această politică comună nu se referă nicicum la achiziția/dobândirea sau majorarea unei dețineri calificate ci, în totalitate, doar la exercițiul identic al drepturilor ce rezultă din deținerea valorilor mobiliare emise de bancă. Anume acestor situații sunt aplicate prevederile din Legea citată.

La fel, Colegiul menționează că art. 15⁵ alin. (5) din Legea nr. 550/ 21.07.1995 și art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202/2017 nu prevăd aprobarea prealabilă, ci doar informarea BNM despre activitatea concertată în raporturi ce țin de administrarea băncii.

Respectiv, nici Legea nr. 550/ 21.07.1995, nici Legea nr. 202/2017 și nici actele BNM nu prevăd procedura de informare a BNM despre activitatea concertată în raport cu banca. Deasemenea nici Legea nr. 550/ 21.07.1995 și nici Legea nr. 202/2017 nu prevăd consecințe/sanctiuni pentru neinformarea BNM despre activitatea concertată în raport cu banca.

Date fiind prevederile legale clare și exprese privind scopurile utilizării noțiunii de ”persoane care acționează concertat”, BNM și prima instanță nu au motivat cu suficientă consistență de ce în cazul din speță este aplicabil art.45 alin. (1) lit. a) dar nu art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202/2017. Or, motivarea și dispozitivul hotărârii BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019, probatoriul administrat de BNM în proces, cât și aprecierile primei instanțe corespund doar criteriilor de calificare a acțiunilor reclamanților în temeiul art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202/2017 ca exercitare concertată a dreptului de vot în raport cu banca - în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii, activitatea concertată în cadrul administrării băncii, ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii.

Aceste circumstanțe denotă că la emiterea actului administrativ contestat BNM și-a depășit limitele legale ale dreptului discreționar, motiv pentru care instanța de apel corect a dispus anularea actului administrativ contestat.

În acest context, Colegiul reține ca fiind întemeiată și concluzia Curții de Apel Chișinău în ceea ce privește că BNM și prima instanță neîntemeiat au indus în totalul de 52,77% acțiuni care au fost procurate de reclamanți în anii 1996-2005, referitor la care nu a fost constatată acțiunea concertată a reclamanților sau alte încălcări ale legii în vigoare la data achiziției/majorării.

Or, după cum s-a menționat supra acționarii afectați prin actul administrativ contestat, inclusiv și reclamanții, au dobândit acțiunile BC „Energbank” SA în anii 1997-2010, la fondarea băncii și din emisii suplimentare în 2005 și 2010. Ultimul pachet de acțiuni (1,15%) a fost achiziționat în anul 2014.

Astfel, "Evident Electro" S.A. (7.33 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1999 și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; ÎCS "Dima-Holding" S.R.L.

(8,62 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2000 și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; "Panfermag Energy" S.A. (4,75 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2006 și din emisiile suplimentare în 2010; „WGD INT” S.R.O. (3,95% din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2006 și din emisiile suplimentare în 2010; "Enteh" S.A. (8,09 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1997, la constituirea BC „Energbank” SA, și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; "Hostex Establishment" (9,62 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1997, la constituirea BC „Energbank” SA, și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; SRL "Dunav" (6,07 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1997, la constituirea BC „Energbank” SA, și din emisiile suplimentare în 2005 și 2010; "Electroreparație Grup" S.R.L. (3,10 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 2009, din emisiile suplimentare în 2010, precum și tranzacții bursiere în 2014 (1.15%); Macovevcița Elena (0.85 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1997, la constituirea BC „Energbank” SA; Melnic Vladimir (0,03 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1999; Semionova Elena (0,14 % din capitalul social), a dobândit acțiuni în 1999.

În aceste circumstanțe nu pot fi reținute și se resping argumentele recursului precum că deținerea calificată de 52.77% din capitalul BC „Energbank” SA a fost constatată ca o achiziție unică/integrală, printr-o simplă operațiune matematică de sumare a pachetelor deținute de fiecare din acționarii vizați.

Aceasta deoarece la adoptarea actului administrative contestat nu s-a ținut cont de etapele dobândirii/majorării pachetelor de acțiuni și nu a fost motivată cum s-a manifestat la fiecare etapă dobândirea "în mod viciat" a dreptului de proprietate asupra acțiunilor BC „Energbank” SA, reieșind din legea aplicabilă fiecărei dobândiri/achiziții. Or, prin prisma art. 45 alin. (1) lit a) din Legea 202/2017 aplicat de BNM și reținut greșit de prima instanță, asemenea constatări sunt indispensabile unui act administrativ și unui act judecătoresc legal și întemeiat, norma dată făcând distincție clară dintre achiziția și majorarea cotei/deținerii calificate de acțiuni.

La adoptarea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 BNM a aplicat art.45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017 care conține toate acele calificative care impun obligația de aprobare prealabilă de către BNM - aprobarea este necesară pentru achiziție/dobândire și majorare a unei dețineri calificate, directe sau indirecte, sau în calitate de beneficiar efectiv: „(1) Orice persoană este obligată, pînă la achiziționarea/dobîndirea acțiunilor unei bănci, să obțină de la Banca Națională a Moldovei aprobarea prealabilă, în condițiile prevăzute la art.47–49, în următoarele situații: a) o persoană, în calitate de achizitor potențial, intenționează să achiziționeze, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă ori să își majoreze, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, deținerea calificată .....

În interpretarea corectă a normei enunțate, rezultă clar că legea impune obligația BNM și a instanței de a motiva când anume (în timp) au fost obligați reclamantii să obțină aprobarea prealabilă ținând cont de legea aplicabilă situației concrete, la fiecare etapă de dobândire și/sau majorare.

În cazul din speță BNM și prima instanță nu au reținut și aplicat prevederile legislației anterioare Legii nr. 202/2017, sub imperiul căreia a fost guvernată dobândirea și/sau majorarea de către reclamantii a cotelor substanțiale în capitalul social al băncii. Or, noțiunea de cotă substanțială, reglementată anterior prin Legea nr. 550 din 21.07.1995, achiziția/dobândirea căreia era condiționată de aprobarea prealabilă a BNM, a suferit mai multe modificări prin reducerea acesteia de la 10%

la 1%: în perioada 12.12.1996 -17.11.2005 cotă substanțială era definită ca drept de proprietate direct sau indirect care reprezintă echivalentul de 10 la sută sau mai mult din capital sau din dreptul de vot...; în perioada 18.11.2005-14.08.2014 cotă substanțială era definită ca drept de proprietate direct sau indirect care reprezintă echivalentul de 5 la sută sau mai mult din capitalul unității...; din 15.08.2014 cotă substanțială a fost definită ca drept de proprietate direct sau indirect care reprezintă echivalentul de 1% sau mai mult din capitalul unității.

Această definiție a fost în vigoare până la adoptarea noii Legi nr. 202/2017.

Reieșind din noțiunea de „cotă substanțială” Colegiul deduce cu certitudine că, toate achizițiile de pachete de acțiuni emise de BC „Energbank” SA și majorările pachetelor din anii 1996-2005 au fost întru totul legale, toate fiind sub pragul de 10%, nefiind necesară aprobarea prealabilă a BNM. Or, chiar din motivarea actului administrativ emis de BNM și actul judecătoresc emis de prima instanță rezultă cu certitudine că pretinsa activitate concertată a fost stabilită pentru perioada 2006-2018. Nici în actul administrativ emis de BNM și nici în actul judecătoresc emis de prima instanță nu se conțin careva argumente privind viciera achizițiilor care au avut loc în 1996-2005.

Cu titlu de consecință, BNM și prima instanță nu au avut temei legal să includă în totalul de 52.77% acțiunile care au fost achiziționate în anii 1996-2005, referitor la care nu a fost constatată achiziția/majorarea prin acțiuni concertate ale reclamantilor sau prin alte încălcări ale legii în vigoare la data achiziției/majorării.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține ca întemeiată concluzia Curții de Apel Chișinău precum că acționarii vizați prin hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nu au achiziționat/dobândit, nu au majorat și nu dețin direct sau indirect, sau cu titlu de beneficiar efectiv, o cotă/deținere calificată de 52,77% din capitalul BC „Energbank” SA.

Or, reieșind din noțiunea de „cotă substanțială” se deduce cu certitudine că, în anii 1996-2017 aprobarea prealabilă a BNM era necesară pentru achiziția/deținerea unei cote substanțiale de acțiuni ale unei bănci cu titlu de proprietate, direct sau indirect, sau transmiterea prin acte juridice a dreptului de proprietate asupra cotei substanțiale. În acest context sunt relevante reglementările din legislația aplicabilă achizițiilor din 1996-2017 care semnifică anume aprobarea prealabilă de către BNM a dobândirii și transmiterii dreptului de proprietate prin tranzacții sau alte acte juridice.

În acest context, instanța de recurs reține constatarea Curții de Apel Chișinău privind evoluția în timp a Legii instituțiilor financiare nr. 550 din 21.07.1995, după cum urmează: art. 15- versiunea în vigoare la 18.11.2005: „Transferul prin tranzacții a unei cote din capitalul băncii se efectuează cu permisiunea scrisă a Băncii Naționale”; art. 15, versiunea în vigoare la 28.04.2006:„(1) Transferul unei cote de participare la capitalul băncii se efectuează exclusiv cu permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale, sub sancțiunea nulității absolute, după cum urmează : a) prin tranzacții sau alte acte juridice, dacă în urma unui astfel de transfer orice persoană sau orice persoane care acționează în comun vor deține, direct sau indirect, o cotă substanțială în capitalul acestei bănci,...”; art. 15, versiunea în vigoare la 07.03.2012: ”(1) Transferul unei cote de participare la capitalul băncii se efectuează exclusiv cu permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale, sub sancțiunea nulității absolute, după cum urmează :a) prin tranzacții sau alte acte juridice, dacă în urma unui astfel de transfer orice persoană sau orice persoane care acționează în comun vor deține,

direct sau indirect, o cotă substanțială în capitalul acestei bănci, precum și în cazul în care, în urma majorării unei astfel de cote, se vor atinge sau se vor depăși limitele de 25 la sută, 33 la sută și 50 la sută:” art. 15, versiunea în vigoare la 05.04.2013: ”1) Fără permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale, niciun achizitor potențial nu poate să dobândească, prin nicio modalitate, o cotă substanțială în capitalul social al băncii ori să își majoreze cota substanțială ...” La acea etapă, 18.11.2005-14.08.2014, cotă substanțială era definită ca drept de proprietate direct sau indirect...; art. 15, versiunea în vigoare la 15.08.2014: ” (1) Fără permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale: a) nici un achizitor potențial nu poate să dobândească, prin nici o modalitate, o cotă substanțială în capitalul social al băncii ori să își majoreze cota substanțială...;”

Astfel, este cert că legislația aplicabilă achizițiilor care au avut loc în 1996-2017 reglementa expres dobândirea cotei substanțiale cu drept de proprietate, direct sau indirect.

La rândul său, noua Lege nr. 202 din 06.10.2017 continuă reglementarea achiziției/dobândirii concertate a pachetelor de acțiuni ce formează o cotă substanțială cu titlu de deținere, directă sau indirectă.

Astfel, definițiile de la art. 3 explică: noțiunea de achizitor potențial: orice persoană fizică sau juridică ori grup de astfel de persoane care acționează concertat, care intenționează să dobândească. ... direct sau indirect...acțiuni în capitalul unei bănci în legătură cu o achiziție propusă; Noțiunea de achiziție propusă: decizia luată ... cu scopul de a dobândi, direct sau indirect, ...o deținere calificată într-o bancă ori de a își majora deținerea calificată...; Noțiunea de deținere calificată: deținere directă sau indirectă... care reprezintă cel puțin 1% din capitalul social sau din drepturile de vot; Noțiunea de deținere indirectă: deținător/dobânditor indirect - persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o deținere în capitalul social al băncii prin intermediul unei alte persoane asupra căreia aceasta exercită controlul; Noțiunea de control - relația dintre o întreprindere-mamă și o filială a acesteia, conform definițiilor din prezentul articol, sau o relație similară între o persoană și o întreprindere, de jure sau de facto.

Noțiunea de „deținere” din Legea nr. 202 din 06.10.2017 cu sensul de achiziționare/dobândire a acțiunilor în proprietate a evoluat istoricește pe baza noțiunilor cu sens similar din Legea nr. 550/21.07.1995. Or, pe piața de capital deținerea definește dobândirea dreptului de proprietate, direct sau indirect, iar proprietarul valorilor mobiliare este definit cu termenul „deținător de valori mobiliare”. Referitor la deținătorii cu titlu de proprietate a valorilor mobiliare Legea nr. 202 din 06.10.2017 operează exclusiv cu următoarele noțiuni - acționari direcți și indirecti sau beneficiar efectiv, și anume:

- Art. 12: identitatea acționarilor, direcți și indirecti, inclusiv beneficiari efectivi;

- Art. 19: calitatea acționarilor direcți sau indirecti, inclusiv a beneficiarului efectiv;

- Art. 20: acționarii direcți și/sau indirecti, inclusiv beneficiarii efectivi;

- Art. 37: obligativitatea deținătorilor direcți, indirecti și a beneficiarilor efectivi;

- Art. 51: identitatea deținătorilor direcți și indirecti de dețineri calificate, inclusiv a beneficiarului efectiv; deținător, direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv.

Legea nr. 202 din 06.10.2017 nu explică sensul sintagmelor deținere directă, acționar direct, deținător direct, deci se prezumă situația opusă cele de deținere indirectă, se are în vedere deținerea cu titlu de proprietate a unei cote de acțiuni nemijlocit de către persoana înregistrată ca deținător, menționată în registrul valorilor mobiliare.

După cum rezultă din noțiunile de ”deținere indirectă” și ”control”, și după cum este explicat în Ghidul comun privind evaluarea prudentială a achizițiilor și majorarea participațiilor calificate în sectorul financiar (emis de Comitetul Autorităților Europene EIOPA - EBA - ESMA), dreptul de proprietate indirect presupune deținerea unui pachet de acțiuni de către persoane fizice și juridice care sunt legate printr-un lanț corporativ, prin relații de control, astfel încât în final toate aceste persoane au drept de proprietate asupra aceluiași pachet de acțiuni.

Din analiza normelor aplicabile în evoluție, raportate la etapele achiziției/dobândirii pachetelor individuale de acțiuni de către reclamanții vizați prin hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019, Colegiul deduce că:

1) Legislația anterioară și Legea nr. 202 din 06.10.2017, inclusiv art.45 alin. (1) lit. a), face distincție clară dintre aprobarea prealabilă de către BNM a achiziției/dobândirii și aprobarea prealabilă de către BNM a majorării unei dețineri calificate, însă BNM și prima instanță nu au motivat asupra acestor aspecte de principiu.

2) Legislația anterioară și Legea nr. 202 din 06.10.2017, inclusiv art.45 alin. (1) lit. a), se referă la achiziția/dobândirea unei dețineri calificate cu drept de proprietate, direct sau indirect sau în calitate de beneficiar efectiv. Achiziția/dobândirea poate fi sau directă sau indirectă, iar acționarul/deținătorul poate fi sau direct sau indirect, indiferent de faptul dacă achiziția a avut loc prin acțiuni concertate. BNM și prima instanță nu au motivat nici asupra acestui aspect de principiu.

3) Hotărârea primei instanțe și probatoriul administrat nu confirmă că în perioada 1996-2018 toate pachetele de acțiuni achiziționate individual de către reclamanți ar fi fost concertate/contopite în pachet/cotă unică de 52,77% de acțiuni emise de BC „Energbank” SA- care ar aparține în întregime acționarilor vizați prin hotărârea BNM vizată, direct sau indirect, sau în calitate de beneficiar efectiv.

În contextul aprobării prealabile de către BNM a achiziției/dobândirii acțiunilor unei bănci cu titlu de proprietate, se reține că, Anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la deținerea cotelor de participare în capitalul social al băncii, aprobat prin Hotărârea BNM nr. 127 din 27.06.2013, redă textul cererii pentru obținerea permisiunii BNM în scopul aprobării dobândirii unei cote. La fel și Anexa 4 la același Regulament redă chestionarul ce urmează a fi completat de achizitorul potențial la depunerea cererii pentru obținerea permisiunii BNM, care se referă expres la achizitorii potențiali direcți și indirecti, inclusiv beneficiarii efectivi, deci procedura aprobării prealabile se aplică pentru achiziția/dobândirea acțiunilor, directă sau indirectă, inclusiv prin beneficiarii efectivi.

Deci, Regulamentul cu privire la calculul drepturilor de vot și înregistrarea transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncilor, (Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 130/2013) reglementează înregistrarea transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii, care în condițiile art.45 din Legea nr.202/2017, poate fi înregistrat numai la prezentarea aprobării prealabile a BNM. Or, probele de la dosar confirmă cert că fiecare acționar vizat prin hotărârea

BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 are înregistrat propriul său pachet de acțiuni cu titlu de proprietate directă.

Neîntemeiate sunt și argumentele recursului preluate greșit de prima instanță precum că reclamantii au devenit acționari ai BC „Energbank” SA cu încălcarea cerințelor legale privind soliditatea financiară, reputația, cunoașterea beneficiarului efectiv etc., stabilite de Legea 202/2017 și actele normative anterioare, în condițiile în care prin hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 nici nu a fost constatată necorespunderea acționarilor vizați cel puțin unuia din criteriile de calitate a acționariatului instituite prin art. 48 din Legea nr. 202/2017.

Colegiul reține că Legea nr. 202 din 06.10.2017 reglementează evaluarea achizitorului potrivit criteriilor de calitate înainte de achiziția/dobândirea deținerii calificate:

- art. 45 alin (1) lit. a) prevede: (1) Orice persoană este obligată, pînă la achiziționarea/dobîndirea acțiunilor unei bănci, să obțină de la Banca Națională a Moldovei aprobarea prealabilă, în condițiile prevăzute la art.47–49, în următoarele situații: a) o persoană, în calitate de achizitor potențial, intenționează să achiziționeze, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă....;

- art. 47 alin (1) prevede: (1) Achizitorul potențial/dobînditorul va solicita aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobîndirea sau majorarea deținerii....;

- art. 48 alin (1) prevede: (1) La examinarea solicitării și a informațiilor prevăzute la art.47 alin.(1) și (2), în vederea asigurării administrării prudente și sănătoase a băncii vizate de achiziție și luînd în considerare posibila influență a achizitorului potențial asupra băncii respective, Banca Națională a Moldovei evaluează adecvarea achizitorului potențial, precum și soliditatea financiară în raport cu achiziția propusă prin examinarea cumulativă a următoarelor criterii:

a) reputația achizitorului potențial;

b) reputația, cunoștințele, aptitudinile și experiența oricărui membru al organului de conducere care va conduce activitatea băncii ca rezultat al achiziției propuse;

c) soliditatea financiară a achizitorului potențial, în special în raport cu tipul de activitate desfășurată de bancă în prezent și cu cea preconizată a fi desfășurată de bancă, vizată de achiziția propusă;

d) capacitatea băncii de a respecta și de a continua să respecte cerințele prudențiale prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, după caz, pe cele prevăzute de alte acte legislative aplicabile, în special, în materia supravegherii suplimentare a băncilor, a asigurătorilor și/sau reasigurătorilor și a societăților de investiții care fac parte dintr-un conglomerat financiar ori privind emiterea de monedă electronică, inclusiv condiția ca grupul financiar din care va face parte să aibă o structură care să permită exercitarea unei supravegheri eficiente, realizarea schimbului eficient de informații între autoritățile competente și determinarea repartizării competențelor dintre aceste autorități;

e) existența unor motive rezonabile de a suspecta că, în ceea ce privește achiziția propusă, este sau a fost săvîrșită o infracțiune ori o tentativă a infracțiunii de spălare a banilor sau de finanțare a actelor de terorism, în sensul prevederilor legislației în domeniu, sau că, prin achiziția propusă, un asemenea risc ar putea crește.

Prima instanță a omis să aplice normele din Legea nr. 202 din 06.10.2017 care reglementează dreptul și obligația BNM de a evalua în permanență calitatea acționarilor cu dețineri calificate, or, art. 51 alin. (6) prevede ca Banca Națională a Moldovei asigură urmărirea respectării în mod permanent a cerințelor prevăzute la art.48 și poate solicita, în acest sens, de la bancă și/sau de la orice deținător, direct și/sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv de deținere într-o bancă, orice informații pe care le consideră necesare, de asemenea poate aplica băncii, conducătorilor acesteia și deținătorului, direct și indirect, inclusiv beneficiarului efectiv, al unei dețineri în capitalul social al unei bănci sancțiuni și/sau măsuri sancționatoare corespunzătoare potrivit prezentei legi. Art. 52 prevede consecințele nerespectării cerințelor privind calitatea acționariatului: (1) În cazul în care deținătorul, direct sau indirect, al unei dețineri calificate, inclusiv beneficiarul efectiv, nu mai îndeplinește cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea acesteia privind calitatea acționariatului unei bănci sau exercită asupra acesteia o influență de natură să pericliteze administrarea prudentă și sănătoasă a băncii, precum și în cazul în care deținătorul, direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv al acestuia, nu a furnizat Băncii Naționale a Moldovei informații care relevă cu certitudine identitatea beneficiarului efectiv sau în cazul în care Banca Națională a Moldovei constată acțiunea concertată a acționarilor cu dețineri calificate fără aprobarea prealabilă a acesteia, Banca Națională a Moldovei poate dispune următoarele măsuri și sancțiuni, inclusiv în mod cumulativ: a) dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acțiunilor deținute, a dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, a dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, a dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, a dreptului de a primi dividende sau doar a unora dintre aceste drepturi; b) dispune înstrăinarea de către persoana al cărei drept de vot a fost suspendat a acțiunilor deținute, în condițiile alin.(2) și (3) din prezentul articol; c) retrage aprobarea prealabilă acordată în temeiul art.45; d) aplică alte măsuri și/sau sancțiuni conform prevederilor art.139 și 141 din prezenta lege și/sau ale art.42, 46, 58–59 din Legea nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

(2) În termen de 3 luni de la data retragerii aprobării prelabile, deținătorii de dețineri calificate vizați trebuie să înstrăineze acțiunile. În cazul în care, în cadrul termenului menționat, Băncii Naționale a Moldovei îi este înaintată o solicitare conform art.47 de către un nou achizitor potențial/dobânditor cu referire la deținerea pentru care a fost suspendat dreptul de vot conform alin (1), pe perioada de evaluare prevăzută la art.48, termenul de 3 luni de înstrăinare a acțiunilor se suspendă pe perioada examinării solicitării.

(3) Dacă, după expirarea termenului prevăzut la alin.(2) sau (6), acțiunile nu au fost înstrăinate, devin incidente prevederile art.52¹. Nulitatea sau altă cauză de nevalabilitate a deciziei organului executiv al băncii privind anularea acțiunilor care nu au fost înstrăinate în termenul prevăzut la alin.(2) și privind emiterea de noi acțiuni în același număr și de aceeași clasă sau a deciziei Comisiei Naționale a Pieței Financiare de înregistrare a emiterii de noi acțiuni prevăzute la art.52¹ nu atrage invaliditatea și nu afectează în alt mod emiterea de acțiuni astfel efectuată. Dreptul persoanelor vătămate de a cere emitentului deciziei repararea prejudiciului rămîne neafectat.

Colegiul reține că materialele dosarului administrativ confirmă că BNM a avut la dispoziția sa toate actele necesare prezentate de BC „Energbank” SA, Comisia

Națională a Pieței Financiare, alte autorități și acționarii subsemnați pe parcursul anilor 2015-2018 și a fost în drept să solicite orice alte acte și informații în vederea efectuării unei evaluări "post-factum" a acționarilor potrivit alin. (6) art. 51 din Legea nr. 202/2017, indiferent de faptul dacă acționarii au depus formal la BNM o solicitare pentru aprobarea prealabilă.

Faptul că reclamantul nu a depus formal o cerere pentru obținerea permisiunii prealabile a BNM în condițiile art. 45 alin. (1) nu constituie temei pentru a disqualifica acționarii pe criterii care nu au fost aplicate efectiv, mai ales că nedepunerea cererii formale nu a împiedicat evaluarea din oficiu, așa cum prevede art. 51 alin. (5) din Legea nr. 202/2017. Astfel, concluziile primei instanțe la acest capitol sunt lipsite de temei legal și contravin probatoriului administrat.

Mai mult ca atât criteriile de evaluarea a calității acționariatului au fost introduse cu mult timp după ce reclamantul/acționarii vizați prin hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 au devenit acționari ai BC „Energbank” SA (majoritatea absolută a acțiunilor au fost achiziționate în 1996-2010).

Respectiv, este greșită abordarea să fie aplicat unor achiziții realizate/consumate prevederi legale privind solicitarea aprobării prealabile a BNM în condițiile în care nu există în acest sens nici o normă tranzitorie în legile de modificare a Legii nr. 550/21.07.1995 sau în Legea nr. 202 din 06.10.2017 cu privire la modul de evaluare a calității acționariatului constituit până la 05.04.2013 când a fost introdus procesul de evaluare.

Colegiul constată că instanța de apel corect a stabilit că:

- cerințele privind evaluarea acționarilor și criteriile de evaluare a calității acționarilor au fost instituite începând cu 05.04.2013, după achiziția/dobândirea în 1996-2010 a acțiunilor de către reclamantul/acționarii vizați prin hotărârea BNM nr.13 din 11 ianuarie 2019;
- BNM are dreptul și obligația de a evalua în permanență calitatea acționarilor cu dețineri calificate, după achiziția/dobândirea acțiunilor;
- BNM nu și-a îndeplinit atribuțiile de a-i evalua pe reclamantul/intimați în baza criteriilor de calitate prevăzute de lege și nu a probat refuzul reclamanților de a prezenta datele și informațiile necesare pentru evaluare.

La rândul său, aplicarea retroactivă a Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 este în contradicție cu principiul legalității și încalcă principii fundamentale ale statului de drept. Or, din actul administrativ contestat emis de BNM, poziția căruia a fost susținută și de prima instanță, rezultă că ultimii au aplicat retroactiv legislația actuală unor situații (achiziții) care s-au consumat în condițiile legislației aplicabile din anii 1996-2010.

Aceste circumstanțe în plus justifică temeinicia acțiunii, or, acționarii vizați prin hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 au achiziționat pachetele lor de acțiuni în anii 1996-2010 (cu excepția pachetului de 1.15% achiziționat de „Electroreparație Grup” S.R.L. în 2014), în condițiile legislației aplicabile din anii 1996-2010. Deci, probatoriul se referă la situații/achiziții care s-au consumat în anii 1996-2010, în timp ce BNM și prima instanță au aplicat efecte/sanțiuni prevăzute de legea nouă - art.45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017.

Este de menționat că nici la modificarea Legii nr. 550/21.07.1995 din 5 aprilie 2013 prin instituirea criteriilor de calitate a acționariatului și nici la punerea în aplicare a noii Legi nr. 202/2017 nu au fost stabilite reglementări tranzitorii care ar

prevedea obținerea aprobării prealabile a BNM pentru achizițiile/dobândirile de până la 5 aprilie 2013 sau până la 1 ianuarie 2018.

Pct. 2 din Hotărârea BNM nr. 127 din 27 iunie 2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la deținerea cotelor de participare în capitalul social al băncii prevede: ”2. Persoanele care au obținut și dețin cote în capitalul social al băncilor în mărime de la 20% până la 25% în conformitate cu prevederile Legii instituțiilor financiare în redacția de până la 05.04.2013, nu urmează să solicite permisiunea Băncii Naționale. Orice majorare a cotelor deținute de persoanele respective se va efectua doar cu permisiunea prealabilă a Băncii Naționale, eliberată în condițiile regulamentului menționat în punctul 1 din prezenta hotărâre.”

Cu toate acestea, toți reclamantii acționari dețin pachete mai mici de 10%, deci mai mici de 20%, iar după 2014 reclamantii nu au efectuat majorări ale deținerilor, astfel că ei nu urmau să solicite permisiunea BNM în condițiile Hotărârii BNM nr.127 din 27 iunie 2013, așa cum consider greșit recurenta.

Cu referire la pct.3 din Hotărârea BNM nr. 127 din 27 iunie 2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la deținerea cotelor de participare în capitalul social al băncii, acesta se referă la achiziții/dețineri de cote substanțiale în capitalul social al băncilor fără permisiunea prealabilă a BNM, fiind stipulat achiziția sau deținerea unei cote substanțiale în capitalul social al băncilor fără permisiunea prealabilă a Băncii Naționale, prin activitate concertată desfășurată până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, conduce la incidența prevederilor articolului 15¹ din Legea instituțiilor financiare și „data achiziției” se va considera data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.” Având în vedere că activitatea concertată este reglementată prin lege doar începând cu 5 aprilie 2013, normele date nu sunt aplicabile reclamantilor care au efectuat achizițiile în anii 1996-2010 (cu excepția pachetului de 1,15% achiziționat de „Electroreparație Grup” S.R.L. în 2014).

Deci, Curtea de Apel Chișinău corect a conchis că fondul nu a avut temei legal pentru a reține probatoriul administrat de BNM care se referă la acțiunile pretins concertate care ar fi avut loc până la 5 aprilie 2013.

Cât privește pretinsa activitate concertată după 5 aprilie 2013, instanța de recurs reține că achizițiile electuate prin subscriere sau tranzacții în anii 1996-2014 nu cad în principiu sub incidența art.45 alin.(1) lit. a) din noua Lege nr. 202/2017, fiind situații juridice stinse în condițiile legii vechi. Exercitarea concertată a drepturilor conferite de acțiunile dobândite, indiferent de durata acestor acțiuni, nu cad în principiu sub incidența art.45 alin. (1) lit. a) din noua Lege nr 202/2017, or, activitatea concertată în procesul de administrare a băncii cade sub incidența art.51 alin. (5) din noua Lege nr. 202/2017, care prevede expres doar notificarea BNM, fără a prevedea procedura notificării sau sancțiuni pentru neefectuarea notificării.

Colegiul reține că, la caz BNM a aplicat art. 45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017 pentru recalificarea unor achiziții de acțiuni din anii 1996-2010 și a sancționat reclamantii potrivit Legii noi pentru acte pretins săvârșite în condițiile legii vechi.

Prin urmare, la emiterea actului administrativ contestat, BNM a admis încălcarea principiului al neretroactivității legii. La rândul său, art. 73 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 prevede că: actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

Potrivit art. 6 alin.(1) din Codul civil (până la modernizarea din 01.03.2019), legea civilă nu are efect retroactiv, nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior, nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Alin. (2) din art. 6 alin.(1) Cod civil prevede că legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. Legea nouă nu se aplică faptelor care au avut loc înainte de intrarea ei în vigoare (lex ad praeteriam non valet), ea acționează numai după intrarea în vigoare și dispune numai pentru prezent și viitor, dar nu pentru trecut.

În interpretarea corectă a normelor vizate, Colegiul reține că, în cazul aplicării retroactive a unei norme legale sunt încălcate principiile care stau la baza unui stat de drept- legalitatea, securitatea juridică și previzibilitatea normelor juridice. Prin urmare, principiul neretroactivității legii ține de securitatea juridică, fiind o garanție pentru situațiile juridice legal create și consolidate sub imperiul legii vechi, un factor de ordine și de securitate juridică, protejând drepturile subiective împotriva intervenției legiuitorului și împiedicând repunerea în discuție a drepturilor dobândite și a actelor încheiate sub imperiul legii vechi fiind consacrat de Constituție.

Principiul neretroactivității este obligatoriu și pentru legiuitor care urma să-l respecte în procesul de legiferare în sectorul financiar-bancar, și pentru BNM care nu a fost în drept să aplice legea retroactiv atât timp cât legiuitorul nu a dispus expres acest fapt.

Deci, este neîntemeiată că printr-o normă legală să fie sancționate acțiunile reclamanților care s-au produs anterior intrării în vigoare a art.45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017, în vigoare din 01 ianuarie 2018, să li se ceară reclamanților să răspundă pentru achiziții/acțiuni din anii 1996-2010 anterioare intrării în vigoare a Legii nr. 202/2017 care reglementează doar pentru viitor achizițiile concertate sau exercitarea concertată a drepturilor legate de o deținere dobândită.

Nu poate fi reținut nici argumentul recursului precum că achizițiile de acțiuni din anii 1996-2010 sunt situații juridice în derulare la data de 1 ianuarie 2018. Or, o achiziție concretă de acțiuni, directă sau indirectă, indiferent dacă a avut loc prin acțiuni concertate, nu poate dura în timp din 1996 și până în 2018, ci doar câteva zile. Achizițiile de valori mobiliare ca situații juridice se consumă la data înregistrării tranzacțiilor în registrul deținătorilor de valori mobiliare, după care dobândirea drepturilor asupra acțiunilor este un fapt constituit, finalizat.

Respectiv, după prima achiziție următoarele constituie majorări ale deținerii în sensul art.45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 202/2017 și de asemenea sunt fapte juridice obiective, înregistrate la o anumită dată în registrul deținătorilor de valori mobiliare.

Cu atât mai mult că, în actul administrativ contestat nici nu a fost pusă la îndoială legalitatea actelor de achiziție din anii 1996-2010.

Neîntemeiat este și argumentul recursului expus în Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.13 din 11 ianuarie 2019, precum că activitate concertată a reclamanților se demonstrează prin faptul votării la adunările generale a acționarilor BC „Energbank” SA din partea „Enteh” S.A. asupra chestiunilor conform ordinii de zi în același mod cum au votat și alți acționari care sunt vizați în Hotărârea BNM nr.13 din 11.01.2019, or, din Legea nr. 1134 din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni și Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, rezultă că acționarii nu au interdicții sau restricții în ceea ce ține de

exercitarea dreptului la vot, la fel nu au stabilite careva condiții speciale de exercitare viciată a dreptului la vot.

Prin urmare, faptul exercitării din partea „Enteh” S.A. a dreptului la vot în mod similar cu alți acționari vizați în Hotărârea BNM nr.13 din 11.01.2019 care au votat la fel la adunările generale a acționarilor B.C. „ENERGBANK”, S.A. desfășurate la- 04.10.2018, 27.04.2018, 05.03.2018, 25.04.2017, 27.12.2016, 19.04.2016, 18.09.2015, 21.04.2015, 25.04.2014, 26.04.2013, 24.04.2012, 17.11.2011. 29.04.2011, 05.11.2010, 23.04.2010, 22.04.2009, 07.11.2008, 25.04.2008, 29.10.2007, 27.04.2007, 04.01.2007, 30.08.2006, 30.06.2006, 24.03.2006, nici într-un caz nu poate fi calificat ca fiind acțiuni concertate.

Or, potrivit art. 61 alin. (2) al Legii privind societățile pe acțiuni, nr. 1134-XIII din 02.04.1997, hotărârile adunării generale a acționarilor se adoptă: a) cu două treimi din voturile reprezentate la adunare, în cazul chestiunilor ce țin de competența sa exclusivă, cu excepția cazului prevăzut la lit.c);

Astfel, constituie o practică normală atunci când acționarii societăților pe acțiuni votează identic pentru chestiuni incluse în ordinea de zi, fiindcă în atare mod este asigurată buna funcționare a societății, or chestiunile în ordinea de zi sunt incluse de consiliul societății care la fel a fost ales de acționarii societății.

Mai mult ca atât chestiunile ce au fost votate de către acționarii reclamantși nu au influențat negativ activitatea băncii.

Respectiv, în condițiile în care acționarii băncii nu au încălcat prevederile legale (Legea nr.1134 din 11.02.1997 privind societățile pe acțiuni) prin votul exprimat la fiecare adunare generală a acționarilor băncii, și în condițiile în care nici una din hotărârile adoptate de acționari la adunările generale a acționarilor BC „Energbank” SA nu au fost contestate (în temeiul art. 23 din Legea 1134 din 02.04.1997) în instanța de judecată, netrezind astfel dubii de legalitate din partea nici unui acționar al băncii sau din partea altor terțe persoane, nu este clar de ce BNM are obiecții față de modul în care au fost votate chestiunile conform ordinii de zi stabilite și față de hotărârile adoptate la adunările generale a acționarilor BC „Energbank” SA pe parcursul a 13 ani de zile.

Mai mult, abordarea BNM este una contradictorie, or, deși BNM a confirmat că pe lângă reclamantși și acționarii Băncii, și alți acționari ai Băncii la fel au votat identic în cadrul mai multor adunări generale ale acționarilor Băncii, iar prezumția de la art. 3 lit. j) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202/2017 permite constatarea acțiunii concertate a acționarilor (nefiind necesară cumularea mai multor prezumții), totuși, BNM nu a constatat (în baza acestei prezumții) că și ceilalți acționari ai Băncii (care au votat identic) acționează concertat cu reclamantșii și Acționarii Băncii.

Aici, Colegiul reține că exprimarea votului la adunarea generală reprezintă unul din drepturile esențiale ale acționarilor. În același timp, toate deciziile adoptate cu concursul reclamantșilor/intimați țineau strict de chestiuni care conform legii trebuie să fie adoptate la adunarea acționarilor. Multe din deciziile adunărilor generale au fost adoptate cu majoritatea necesară sau chiar 100% din voturi. Dacă este să fie reținută logica BNM și a primei instanțe la acest capitol, s-ar impune concluzia că, timp de peste 20 de ani acționarii vizați ar fi trebuit să nu voteze la adunări și să boicoteze de fapt adunările doar pentru a evita pericolul de calificare a acțiunilor lor ca activitate concertată și exproprierea pentru vot coordonat în beneficiul băncii.

Este de menționat că a altă încălcare admisă de BNM la emiterea actului administrativ contestat constă în încălcarea procedurii, pe motiv că a omis să audieze acționarii pe marginea activităților imputate înainte de a decide. Or, potrivit art. 26 alin. (1), lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000, în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat, un act administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, inclusiv în cazul în care este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Cerința de a respecta procedurile stabilite la emiterea actelor administrative este valabilă și la exercitarea de către acestea a dreptului discreționar, prin prisma art. 225 din Codul administrativ.

Din aceste raționamente, Curtea de Apel Chișinău corect a conchis că hotărârea BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019 a fost viciată deoarece a fost emisă: fără ca acționarilor vizați să li se comunice pretențiile imputate până la emiterea actului administrativ; fără a li se solicita lămuriri pe marginea pretențiilor până la emiterea actului administrativ și fără a li se oferi posibilitatea de a prezenta probe în apărarea lor în procedurile de verificare de până la emiterea actului administrativ.

BNM a sancționat intimații pentru o pretinsă deținere calificate de 52,77% în urma activității concertate, activitate care, potrivit legii nr. 202/2017, se prezumă până la proba contrară.

Cu alte cuvinte, norma legală aplicată impune imperativ ca BNM să acorde acționarilor verificați posibilitatea administrării probelor contrare, pentru a combate prezumpția activității concertate. Evident, prezentarea acestor probe contrare trebuie să fie posibilă până la, dar nu după emiterea actului administrativ bazat anume pe prezumpția respectivă.

Cerințele generale de procedură legate de comunicarea înainte de sancționare a pretențiilor către persoanele implicate, acordarea posibilității de a da explicații, de a prezenta probe în apărarea sa până la sancționare urmează a fi respectate de către autoritățile publice la emiterea actului administrativ.

Astfel, modalitatea de constatare de către BNM a încălcărilor în ce privește calitatea acționariatului prin prisma art. 45 din Legea nr. 202/2017, precum și procedura pe care autoritatea publică a demarat-o intervine în: exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept din data achiziției/dobândirii realizate cu încălcarea prevederilor art. 45, alin. (1) din Legea nr. 202/2017; acțiunea concertată și data achiziției/dobândirii realizate cu încălcarea legii sînt constatate de Banca Națională a Moldovei (art. 45 alin. (2) din Legea nr. 202/2017); acțiunile cu drept de vot suspendat nu participă la adoptarea hotărârilor privind chestiunile incluse pe ordinea de zi a adunării generale a acționarilor (art. 45 alin. (3) din Legea nr. 202/2017); persoanele cărora li se impută încălcarea prevederilor art. 45 alin. (1) din Legea nr. 202/2017 trebuie să înstrăineze acțiunile în termen de 3 luni de la data constatării încălcării de către BNM (art. 45 alin. (4) din Legea nr. 202/2017); dacă după expirarea termenului de 3 luni acțiunile nu au fost înstrăinate, devin incidente prevederile art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 (art. 45 alin. (3) din Legea nr. 202/2017); în cazul în care acțiunile nu au fost înstrăinate în termenul acordat deținătorilor de acțiuni pentru vânzarea acestora, banca emitentă, în termen de cel mult 15 zile depune anularea acestor acțiuni și emiterea de noi acțiuni în același număr și de

aceeași clasă (art. 52¹ alin. (2) din Legea nr. 202/2017); acțiunile noi sunt expuse la vânzare într-o procedură de scădere a prețului, acesta putând ajunge chiar mai jos de 32% din prețul inițial (art. 52¹ alin. (6) - (16) din Legea nr. 202/2017); dacă în termenul de 6 luni stabilit pentru vânzarea acțiunilor ca acțiuni separate acțiunile nu au fost vândute, intervin proceduri de răscumpărare a acestora de către banca emitentă, sau de convertire a acestora, precum și, după caz, proceduri de rezoluțiune a băncilor (art. 52¹ alin. (19) – (23) din Legea nr. 202/2017); persoanele față de care s-au dispus măsurile prevăzute la art. 45 alin. (2) nu mai pot deține, direct sau indirect, noi acțiuni ale băncilor respective, precum și în alte bănci, fiindu-le afectată chiar substanța dreptului de proprietate (art. 52 alin. (4) din Legea nr. 202/2017).

BNM în susținerea poziției sale a invocat că a solicitat în perioada 2015-2017 de la acționarii vizați informații complexe cu privire la identitatea acționarilor, activitatea acestora, starea financiară, relațiile economice, persoanele afiliate, inclusiv și declarația privind activitatea concertată cu alți acționari, iar acționarii s-ar fi eschivat de la prezentarea informațiilor complete.

Argumentul BNM în cadrul ședinței instanței de recurs precum că acționarii s-au eschivat de la prezentarea informației solicitate, este unul neîntemeiat, or BNM dispune de instrumente vaste și de măsuri de sancționare severe și eficiente, care ar permite sancționarea acționarilor și a băncii pentru nedeschiderea informației privind calitatea acționariatului. Mai mult, din cele afirmate în actul administrativ contestat rezultă că BNM n-a solicitat informații corespunzătoare actualizate pentru/pe parcursul întregului an 2018 și până la emiterea Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019. O asemenea exercitare a atribuțiilor legale denotă aspecte de abuz de dreptul discreționar, ținând cont și de faptul că la 01 ianuarie 2018 a intrat în vigoare Legea nr. 202/2017, adică o lege nouă în domeniul activității bancare prevederile căreia au fost aplicate împotriva intimațiilor în Hotărârea nr. 13.

Tot în această perioadă, a fost adoptată Legea nr. 110/2018 prin care Legea nr. 202/2017 a fost completată cu norme sancționare extrem de importante (art. 52¹). Mai mult, prin Legea nr. 110/2018 au fost introduse norme speciale care, prin esența sa, obligau BNM la acțiuni mai active în exercitarea atribuțiilor sale în raport cu situațiile juridice în derulare, asemănătoare celor imputate cu întârziere acționarilor reclamanți.

Deci, respectarea de către BNM a procedurilor stabilite la emiterea actelor de natura Hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019 era cu atât mai necesară, cu cât, potrivit art. 45 din Legea nr. 202/2017, incidența prevederilor legale privind suspendarea drepturilor de acționar, precum și obligația de a vinde de sine stătător acțiunile afectate intervine imediat din data emiterii actului administrativ. În același timp, actele BNM privind calitatea acționariatului nu pot fi suspendate în procedura administrativă.

Sub acest aspect, instanța de apel just a dispus anularea hotărârii nr. 13 din 11 ianuarie 2019, deoarece autoritatea publică pârâtă - BNM nu a luat în considerație inclusiv toate faptele relevante atunci când și-a exercitat dreptul său discreționar acordat prin lege. Or, BNM nu și-a îndeplinit pe deplin obligația legală de a evalua în permanență calitatea acționarilor cu dețineri calificate, fiind încălcat dreptul de proprietate și caracterul disproporționat al măsurilor aplicate de BNM.

Colegiul reține că prin aplicarea sancțiunilor menționate în hotărârea contestată, BNM a încălcat dreptul de proprietate al reclamanților asupra acțiunilor

deținute în Bancă, or de facto BNM a realizat o expropriere a acționarilor intimai de acțiunile sale prin obligarea de vânzare a acestora.

Mai mult, instanța de fond a indicat că reclamanții, obținând în mod viciat dreptul de proprietate asupra acțiunilor BC "Energbank" S.A., nu pot să invoce încălcarea dreptului său de proprietate. Această concluzie este greșită din moment ce reclamanții au obținut dreptul de proprietate asupra deținerilor sale în capitalul social al Băncii în lipsa oricăror vicii, iar BNM nu a invocat existența unor vicii în procesul de dobândire de către aceștea a dreptului de proprietate asupra deținerilor.

Referitor la argumentul reprezentantului BNM invocat în ședința instanței de recurs despre faptul că legea a acordat reclamanților un termen rezonabil în interiorul căruia ultimii au avut posibilitatea să-și vândă acțiunile obținute, acesta este neîntemeiată. De fapt, existența perioadei de 3 luni (în cadrul căreia acționarul era în drept să-și vândă deținerea în capitalul băncii) nu reprezintă în sine o garanție ce ar exclude ingerința disproporționată asupra dreptului de proprietate, or în speță, de fapt, a avut loc lipsirea acționarilor de proprietatea acestora și nu doar ingerința în acesta. Această lipsire a avut loc prin emiterea hotărârii contestate, iar obligația de vânzare a deținerii în termen de 3 luni reprezintă un fapt ulterior și, respectiv, irelevant la etapa emiterii hotărârii contestate.

Colegiul reține că orice ingerință în posesia nestingherită a bunurilor trebuie însoțită de garanții procedurale care îi oferă persoanei sau entității vizate posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza în fața autorităților competente, în vederea contestării efective a măsurilor care interferează cu drepturile fundamentale (a se vedea cauza Mihalache vs România; Marini împotriva Albaniei din 18.12.2007, §§ 165 și 166).

Potrivit art. 45 alin. (4) din Legea nr. 202/2017 acționarii față de care s-au dispus măsurile prevăzute la art. 45 alin. (2) sunt obligați să înstrăineze acțiunile în termen de 3 luni de la data achiziției/dobândirii lor fără aprobarea prealabilă a BNM. Stabilirea unui asemenea termen, în coroborare cu prevederile art. 52¹ și 144 din Legea nr. 202/2017 ar putea îngreuna realizarea dreptului reclamanților la un proces echitabil – garantat prin Constituție și Convenție, or acționarii vizati nu sunt în posibilitatea de a obține nicicum o satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor cu efect de expropriere emise de BNM, chiar și în urma adoptării unei soluții de admitere a acțiunii în cadrul unui proces judiciar.

Art. 214 alin. (8) din Codul administrativ interzice în mod imperativ posibilitatea suspendării actelor administrative ale BNM emise în problemele legate de calitatea acționariatului.

Mai mult, potrivit art. 52¹ alin. (2) din Legea nr. 202/2017, anularea acțiunilor afectate de actul BNM, adică exproprierea efectivă a acționarului de un bun al său are loc prin decizia BNM. Astfel, ținând cont de consecințele actului administrativ contestat, autoritatea publică pârâtă a fost obligată să acorde posibilitatea reclamanților/intimați de a da explicații, de a prezenta probe în apărarea lor până la emiterea hotărârii de sancționare a acestora, condiții ce nu se atestă.

Sub acest aspect, instanța de apel corect a concluzionat că acțiunea formulată de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., SRO „WGD INT”, SA „Pangermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA este una întemeiată, considerent din care, întemeiat a anulat hotărârea Comitetului Executiv al BNM

nr.13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C. „Energbank” S.A.- S.A. „Enteh”, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Pangermag Energy”, S.R.O. „WGD INT”, Î.C.S. „Dunav” S.A., Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” S.A., Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.O. „WGD INT”, S.A. „Pangermag Energy”, Î.C.S. „Dunav” S.A., cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Enteh” S.A., Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.O. „WGD INT”, S.A. „Pangermag Energy”, Hostex Establishment și Î.C.S. „Dunav” S.A..

Deoarece a fost admisă solicitarea principală privind anularea actului administrativ menționat, corect au fost anulate și hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.68 din 07 martie 2019 ”Cu privire la cererea prealabilă depusă de către „Enteh” S.A.” și hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 69 din 13 martie 2019, ”Cu privire la cererile prealabile depuse de către „Electroreparație Grup” S.R.L., „Panfermag Energy” S.A., ÎCS „Dima Holding” S.R.L., „WGD INT” S.R.O., „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” S.A., Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir, în partea ce se referă la Macovețkaia Elena, S.R.L. „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, S.A. „Evident – Electro”, Î.C.S. „Dima – Holding” S.R.L., S.R.O. „WGD INT”, S.A. „Pangermag Energy”, Î.C.S. „Dunav” S.A, ca fiind pretenții subsecvente, solicitării principale.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs respinge și referirea recurentului la deciziile Curții Supreme de Justiție prin care au fost respinse acțiunile foștilor acționari care au acționat concertat în privința altor bănci, deoarece acest argument nu constituie temei de casare a deciziei contestate, întrucât circumstanțele cauzelor sunt diferite.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale, adoptând decizie întemeiată și legală cu respectarea normelor de procedură, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea actului judecătoresc ce a constituit obiectul recursului.

În conformitate cu art. 247 și art. 248 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Banca Națională a Moldovei.

Se menține decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Enteh”, Macovețkaia Elena, Societatea cu Răspundere Limitată „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, Societatea cu Răspundere Limitată „Evident-Electro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată, SRO „WGD INT”, Societatea pe Acțiuni „Panfermag Energy”, Societatea cu Răspundere Limitată „Dunav” împotriva Băncii Naționale

a Moldovei, terți Banca Comercială „Energbank” Societatea pe Acțiuni și Usatîi Valerii cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Galina Stratulat